

Årsberetning 2009

For kystens verdier

Innhold

Kjære leser!	3
Styrets og kontrollnemndas medlemmer	4
Representantskapsmøte 2009	6
Virksomhetsrapport 2008. Pris- og markedsituasjonen 2009.....	6
Styringsstruktur, størrelse og sammensetning av styrende organer.....	6
Internasjonal økonomikrise, utfordringer for norsk fiskerinæring.....	6
Styrets beretning	8
Virksomhetens art.....	8
Formål.....	8
Fortsatt drift.....	8
Nøkkeltall.....	8
Styrets aktiviteter.....	8
Omsetning.....	8
Økonomi.....	12
Arbeidet med størrelsen på – og sammensetningen av styrende organer i Råfisklaget.....	15
Datterselskaper.....	15
Arbeidsmiljø.....	15
Ytre miljø.....	16
Godtgjørelser og honorarer.....	17
Utsikter 2009.....	17
Regnskap	18
Resultatregnskap pr. 31. desember 2009.....	18
Balanse pr. 31. desember 2009.....	19
Regnskapsprinsipper.....	20
Noter.....	21
Kontantstrømanalyse.....	28
Kontrollnemndas beretning.....	29
Revisors beretning.....	30
Virksomhetsrapport	31
Hovedtall for omsetning.....	31
Kvantums- og verdiutvikling.....	32
Omsetningsformer.....	34
Utenlandske landinger.....	34
Landinger ved nøytrale fryselagre.....	36
Kjøpere.....	37
Sjømateksport fra Norge.....	38
Omsetning av viktige arter/produkter.....	39
Kontrollordninger.....	60
Styrets markedsmidler.....	60
Økonomi.....	61
Informasjonsteknologi.....	62
Råfisklagskortet.....	63
Valg og oppnevning til tillitsvern.....	63
Statistikk	64
Representanter fra Norges Råfisklag i styrer, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringen pr. 31.12.2009.....	67
Organisasjonskart.....	67

Et av de mest krevende år

Foto: Kai-Marius Pedersen

«Året 2009 ble et av de mest krevende år innen førstehåndsomsetningen av torsk noensinne. Som følge av blant annet uro i finansmarkedene med en påfølgende nedgangskonjunktur gjennom andre halvdel av 2008 og hele 2009, falt markedsprisene på torsk betydelig i denne perioden.»

Styrets beretning

Kjære leser!

I 2009 endte verdien av Råfisklagets omsetning på 5,2 milliarder kroner. Dette er en nedgang med ca. 1 milliard fra 2008. Kvantumet økte svakt med 13.000 tonn til en samlet omsetning i 2009 på 592.000 tonn. Beretningsåret ble et av de vanskeligste årene fiskerne i Råfisklagets distrikt har opplevd. I tillegg til store problemer med å omsette og selge fisk, har prisene til fisker vært i fritt fall. Ser vi utviklingen over to år fra 1. kvartal 2008, har fiskerne i gjennomsnitt opplevd en prisnedgang på torsk på nærmere 50 prosent.

Prisene på torsk har i løpet av de første månedene i 2010 lagt seg på et historisk lavt nivå. De to siste årenes kvoteøkninger for torsk, har kun delvis kompensert for prisnedgangen. I sum har dette gitt betydelig reduksjon i inntektene for store deler av den torskeavhengige flåten.

Prisdrøftelsene for vinteren 2009 ble løst ved mekling. Riksmeklingsmannens forslag ble akseptert av partene. Meklingsinstituttet ble prøvd for første gang i torskefiskeriene. Systemet med mekling ble iverksatt etter ønske og sterkt press fra industrien. I ettertid har industrien gjennom feilinformasjon og med en stor grad av etterpåklokskap, tatt avstand fra det systemet de selv var en av arkitektene bak. Enkelte har prøvd å skape inntrykk av at Norges Råfisklag skulle forutsett alle konsekvenser av den globale finanskrisen, og at vi skulle forskuttert konjunkturedgangen. Dette blir for useriøst! Norges Råfisklag har forsøkt å dempe og reparere på virkningene av krisen gjennom et konstruktivt samarbeid blant annet med våre myndigheter, ved å benytte kapital og ta risiko for å holde omsetningen i gang. Det finnes ingen enkle løsninger når den globale økonomien rammer en eksportnæring, slik den har gjort for torskesektoren.

Store deler av det norske bankvesen har utvist passivitet og fravær når det har røynt på som verst. Enkelte har sågar forsøkt å berike seg på den statlige garantiordningen

som Norges Råfisklag fikk etablert sammen med Innovasjon Norge. Dette beklager vi sterkt!

Fiskerne har gjennom Råfisklagets garantiordning fått sine oppgjør hver 15. dag etter levering. Dette til tross for at fiskekjøpernes kredittid ble utvidet og at innbetalinger i perioder stoppet opp. Takket være Råfisklagets solide økonomi og statlig garantihjelp, har hjulene gått rundt. Det er vår påstand at verdien av førstehåndsomsetningen, uten disse virkemidlene, ville endt opp flere hundre millioner kroner lavere i 2009 enn de faktisk gjorde.

I motsetning til fra pelagiske fiskerier og fra lakseoppdrett, blir en stor del av vår torsk, hyse og sei bearbeidet lokalt til halvfabrikata. For eksempel til filet og saltfisk.

En betydelig del av råvarene – ca. 70–80 prosent, kommer fra ferske produkter. Samtidig opplever vi en betydelig prisforskjell mellom fersk og fryst fisk i favor av fryst. Dette forteller oss at de lokale industribedriftene, som er avtakere av den første-

klasses ferske fisken, har en langt svakere vilje og evne til å betale for fersk enn for fryst fisk, som legges ut for salg i et nasjonalt og globalt marked.

Norges Råfisklag har i en årrekke stått på for at en betydelig del av råvarene skal bearbeides lokalt, og at fisken skal skape ringvirkninger. Men det går en grense for hvor billig råvarene kan leveres for å kompensere for produksjon i et høykostland som Norge. Dette er et politisk spørsmål som både flåten og landindustrien må se nærmere på.

Vi hadde fem gode år med stigning i markedsprisene fra høsten 2003 til høsten 2008. Nå har det gått kraftig nedoverbakke i snart to år. Fortsatt er det tunge tak og hardt arbeid som må til. I så måte skal vi glede oss over at ressurstilgangen er rimelig lys, slik at vi har muligheter til å arbeide og produsere oss opp og fram. De lave prisene har gitt grunnlag for økt konsum i flere markeder. Nå må vi fortsette med å ha fokus på markedene – på det viktige arbeidet som skjer der ute, for i fellesskap å lage kaka så stor at flere kan bli tilfreds.

«... det går en grense for hvor billig råvarene kan leveres ...»

Robert Hansen
Styreleder

Trygve Myrvang
Adm. direktør

Styrets og kontrollnemndas medlemmer

Sammensetning i beretningsåret 1. januar til 31. desember 2009:

Styre

Styreleder: Robert Hansen, Skjervøy

Nestleder: Hilmar Blikø, Måneset, Kolvereid

Finnmark:

Roger Hansen, Skarsvåg

1. vara Johnny Pettersen, Forsøl
2. vara Ken Ivan Pettersen, Kamøyvær

Willy Andreassen, Berlevåg

1. vara Leif Figenschau, Skarsvåg
2. vara Per Nicolaysen, Berlevåg (døde våren 2009)
Jens Einar Bjørkås Johnsen, Båtsfjord (fra 28.5)

Troms:

Robert Hansen, Skjervøy

1. vara Tor Antonsen, Harstad
2. vara Roy-Iver Isaksen, Spildra

Kurt Ludvigsen, Sommarøy

1. vara Svein Roger Karlsen, Arnøyhamn
2. vara Hallgeir Nilsen, Engenes

Nordland:

Harald E. Hansen, Kleppstad

1. vara Kurt Karlsen, Øksnes
2. vara Karl Viktor Solhaug, Svolvær

Ove Johnny Måsøy, Brønnøysund

1. vara Fritz Nilsen, Napp
2. vara Tom Tobiassen, Bø

Kjell Ingebrigtsen, Bodø

1. vara Jan Erik Johnsen, Toftsundet
2. vara Kjell Bjørnar Bakken, Støtt

Midt-Norge:

Hilmar Blikø, Måneset, Kolvereid

1. vara Egil Berge, Mausund
2. vara Ronald Settnøy, Rørvik

Nordmøre:

Knut Henden, Langøyneset, Averøy

1. vara Bent Selmer Tysnes, Smøla
2. vara Helge Aukan, Aure

Norsk Sjømannsforbund:

Ole G. Koch, Sørreisa (til 28.5)

Ann-Jorunn Olsen, Laukvik (fra 28.5)

1. vara Erlend Hanssen, Stokmarknes (til 28.5)
Alf-Arne Hansen, Finnsnes (fra 28.5)
2. vara Ann-Jorunn Olsen, Laukvik (til 28.5)
Erlend Hanssen, Stokmarknes (fra 28.5)

Fiskebåtrederne Forbund:

Johnny Caspersen, Tromsø

1. vara Andreas Haugen, Andenes
2. vara Kjell Larsen, Harstad

Jan Roger Lerbukt, Tromsø

1. vara Egil Hansen, Tromsø
2. vara Knut R. Holmøy, Sortland

Norges Kystfiskarlag:

Oddleif Torsteinsen, Røst

1. vara Paul O. Jensen, Kvaløysletta
2. vara Knut Nilssen, Hasvik

Ansattes representant:

Tove Isaksen, Tromsø

Vara Arvid Johansen, Tromsø

Arbeidsutvalg

Oppnevnt av styret:

Robert Hansen – leder

Hilmar Blikø – nestleder

Johnny Caspersen

1. vara Ole G. Koch (til 28.5)
Knut Henden (fra 28.5)
2. vara Knut Henden (til 28.5)
Ann-Jorunn Olsen (fra 28.5)

Kontrollnemnd

Leder: Stig Myhre, Rørvik

Johnny Ingebrigtsen, Gjesvær

1. vara Bjørn Rogne, Frei
2. vara Tor Nilsen, Hammerfest

Geir Roger Benonisen, Sørvågen

1. vara Ottar Olausen, Vokkøy
2. vara Leif Ulriksen, Reipå

Stig Myhre, Rørvik

1. vara Roger Kristiansen, Trondheim
2. vara Leif B. Hagen, Vestsmøla

Statens kontrollør: Arild O. Eidesen, Tromsø

Foto: Thor E. Kalsaas

Representantskapsmøte 2009

Norges Råfisklags 71. representantskapsmøte ble avholdt 27. og 28. mai 2009 på Radisson BLU Hotel i Tromsø. Representantskapet møtte med 57 delegater fra fylkesfiskarlagene i Norges Råfisklags distrikt, Norsk Sjømannsforbund, Fiskebåtredernes Forbund og Norges Kystfiskarlag.

I tillegg deltok Norges Råfisklags styre, kontrollnemnd, statens kontrollør og revisjon. Tilstede var innbudte gjester fra myndighetene, fylkesmannsembetet, fiskeriorganisasjoner og andre organisasjoner. Fra Norges Råfisklag deltok den administrative ledelse og innbudte funksjonærer.

Utenom ordinære årsmøtesaker, sto følgende på programmet:

Virksomhetsrapport 2008. Pris- og markedssituasjonen 2009

Innlegg ved ass. direktør Svein Ove Haugland. Etter debatt og oppsummering ble følgende vedtak fattet:

Representantskapet tar innledningen fra ass. direktør Svein Ove Haugland om virksomhetsrapporten for 2008 og pris- og markedssituasjonen i 2009, til orientering.

Som følge av svært gode torskepriser de tre første månedene, ble 2008 et bra driftsår for fiskerne i Råfisklagets distrikt. Prisen falt imidlertid betydelig utover året som følge av en negativ markeds- og konjunkturutvikling.

Representantskapet er opptatt av at fiskerinæringen er aktiv innenfor de utviklingsområdene hvor næringen selv har avgjørende innflytelse. Dette gjelder i særlig grad i vanskelige tider, som vi nå opplever.

Representantskapet vil derfor videreføre de prioriteringene som er gjort med hensyn til utviklingsarbeid innefor følgende innsatsområder:

- Markedsprosjekter innenfor prioriterte satsingsområder
- Arbeidet med kvaliteten på fiskeråstoffet
- Ressurskontroll for å sikre ryddighet og like konkurransevilkår i fiskerinæringa
- Miljødokumentasjon og sporbarhet
- EUs lovlig-fangst sertifikat

Styringsstruktur, størrelse og sammensetning av styrende organer

Orientering ved styrets nestleder Hilmar Blikø om arbeidet med styringsstrukturen. Etter debatt og oppsummering ble følgende vedtak fattet:

Representantskapet tar saken til orientering og ber styret arbeide videre med sikte på endelig behandling på representantskapsmøtet i 2010.

Internasjonal økonomikrise, utfordringer for norsk fiskerinæring

Innlegg ved adm. direktør Trygve Myrvang om «Prissystem og utfordringer vinteren 2008/2009», sjefsøkonom Frank Jullum, Fokus Bank om «Internasjonal økonomi, status og framtid» og fiskeri- og kystminister Helga Pedersen om «Internasjonal økonomikrise og utfordringer for norsk fiskerinæring».

Etter debatt og oppsummering ble følgende vedtak fattet: *Representantskapet tar innledningene om den internasjonale økonomikrise, virkningen dette har fått for norsk fiskerinæring og utfordringene næringen møter framover, til orientering.*

I en slik situasjon er det grunnleggende viktig at næringen i samarbeid med myndighetene legger en langsiktig strategi. Representantskapet tar sterk avstand fra enkelte industriaktørs massive angrep på minsteprissystemet. Minsteprissystemet legger til rette for langsiktighet og stabilitet som ivaretar den nasjonale verdiskapingen i fiskerinæringen, og som er tilpasset kystens og næringens struktur på den totalt sett beste måte.

Representantskapet ser videre alvorlig på aktørers forsøk på å undergrave lover, regler, forutsetninger og intensjoner i dagens omsetningssystemer, og gjennom sin opptreden skaper ulike konkurranse- og leveringsvilkår. Representantskapet mener at myndighetene i samarbeid med salgslagene ser på styrking av kontrollinnsatsen og kontrollsystemene i næringen.

Fiskeridirektoratet og Mattilsynet må tilføres mandat, ressurser og kompetanse til å bistå næringen i arbeidet med å bedre kvaliteten på råstoffet.

Foto: Thor E. Kalsaas

Representantskapet ønsker styrking av markedsføringen av norsk villfanget fisk, mv., og støtter forslaget om økning av eksportavgiften. Myndighetene og næringen bør i samarbeid få fram prosjekter for en langsiktig oppbygging av markedene for næringens produkter, herunder også se på dagens manglende struktur i eksportleddet.

Representantskapet ber styret initiere et prosjekt med målsetting om å satse tungt på markedsføring av fisk i det norske markedet.

Fiskeri- og kystdepartementet oppfordres til å se på sammensetningen av styret i Eksportutvalget for fisk slik at førstehandsleddet får en sterkere representasjon, og slik at styrets øvrige sammensetning i større grad representerer mangfoldet av fiskeindustribedrifter i Norge.

Representantskapet i Norges Råfisklag er sterkt kritisk til Regjeringens uttalte satsing på oppdrett av torsk. Det konstateres at på tross av tilførsel av mye økonomiske midler over flere år har oppdrett av torsk ikke kommet så langt at næringen har blitt lønnsom. Tvert om så selges oppdrettet torsk med store tap og tidvis til en langt lavere pris enn villfanget torsk. Dette har store negative konsekvenser for villfisknæringen i en tid der konkurransen ute på markedene er meget stor.

Representantskapet krever at Regjeringen straks avviker

sin satsing på torskeoppdrett og at denne næringen ikke lenger skal ha tilgang til kapital fra Innovasjon Norge eller andre statlige finansieringskilder.

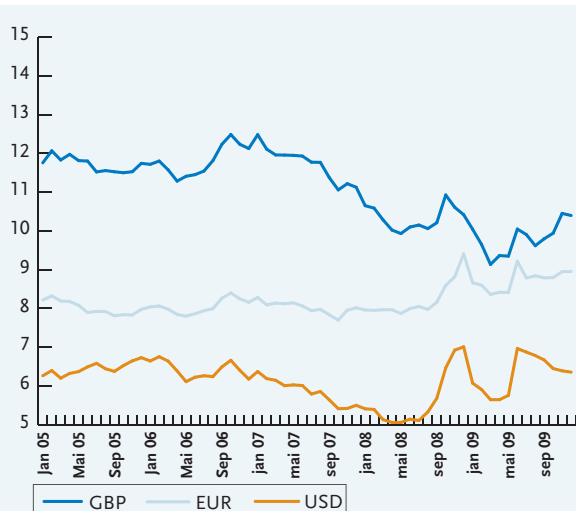

Diagram 1: Månedlige valutakurser for pund, euro og dollar mot norske kroner 2005–2009 (kilde: Norges Bank, månedsgjennomsnitt av daglige noteringer)

Styrets beretning

Virksomhetens art

Norges Råfisklag er fiskernes salgsorganisasjon som i medhold av råfiskloven og med geografisk virkeområde fra og med Finnmark til og med Nordmøre, organiserer førstehåndsomsetning av hvitfisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Norges Råfisklag ble etablert i 1938 og er organisert som et andelslag. Lagets eiere er Norges Fiskarlags fylkesfiskarlag i salgslagets distrikt, Fiskebåteredernes Forbund, Norsk Sjømannsforbund og Norges Kystfiskarlag. Norges Råfisklag er lokalisert med hovedkontor i Tromsø og med regionkontorer i Svolvær og Kristiansund.

Formål

Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskeriering.

Fortsatt drift

Årsoppgjøret er avlagt under forutsetning om fortsatt drift. Til grunn for antagelsen ligger budsjett for år 2010 samt strategiplan for årene fremover. Konsernet er i en sunn økonomisk og finansiell stilling.

Nøkkeltall

Omsatt fangst 2009 i rund vekt: 592.000 tonn
Omsetningsverdi 2009: 5.163 millioner kroner

Tabell 1: Nøkkeltall fra regnskapet 2009 sammenlignet med 2008 (millioner kroner)

Konsern		Norges Råfisklag	
2008	2009	2008	2009
72	65	59	51
- 11	- 18	- 16	- 22
- 28	51	- 25	54
- 43	26	- 43	26
		Årsresultat	26

Styrets aktiviteter

I beretningsåret ble det avholdt 8 styremøter, herav ett telefonmøte. Det ble behandlet 78 saker. Styremøtene ble avviklet på følgende steder og dager:

Tromsø	23. februar
Tromsø	2. og 3. april
Tromsø	25. mai
Tromsø	28. mai
København	2. september
Tromsø	19. oktober
Tromsø	9. og 10. desember

Styremøtet i september ble lagt til den norske ambassaden i København. Etter avviklingen av selve møtet, delte Råfisklagets delegasjon seg i to grupper. Den ene gjennomførte besøk og møter i København med DANISH – Landbrug & Fødevarer, Innovasjon Norge og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Den andre tok tog til Fredericia på Jylland og besøkte Danske Fiskeres Producent Organisation (PO) og Danmarks Fiskeriforening.

Danmark er et stort markedsland for rød fisk, men landet har et potensiale for mer torskefisk. Danmark er dessuten et naboland som vi lett kan føre dialog med, som er innenfor EU og som forvalter bestander som er familiære med våre. Råfisklagets styre og administrasjon fikk meget god oppfølging og hadde stort utbytte av oppholdet i Danmark høsten 2009.

Arbeidsutvalget (AU) har i beretningsåret avholdt 14 møter, herav 3 telefonmøter. AU behandlet totalt 61 saker.

Omsetning

Årets omsetning

Året 2009 ble et av de mest krevende år innen førstehåndsomsetningen av torsk noensinne. Som følge av blant annet uro i finansmarkedene med en påfølgende nedgangskonjunktur gjennom andre halvdel av 2008 og hele 2009, falt markedsprisene på torsk betydelig i denne perioden. Rundt årsskiftet 2008/2009 var det stor

usikkerhet knyttet til hvordan markedet skulle utvikle seg videre i 2009.

Markedsuroen medførte at det ikke ble oppnådd enighet i minsteprisdrøftelsene i desember 2008. Dette medførte at meklingsnemnda, som hadde sitt virke som del av et prøveprosjekt fram til 31.12.2008, måtte tre sammen for å fremme et forslag til nye minstepriser. Etter at meklingsnemnda hadde fremmet sitt forslag, fastsatte Råfisklaget deres forslag som nye minstepriser. Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening (FHL) tok de fastsatte minsteprisene til etterretning.

Etter prisdrøftelsene forble det betydelig uro rundt minsteprisene, og dette vedvarte fram til FHL krevde nye prisdrøftelser som ble gjennomført 19. januar. Med utgangspunkt i at vi hadde en fremmeklet minstepris, sammenholdt med at det ikke hadde skjedd noen vesentlige endringer i rammebetingelsene eller markedet etter at meklingen forelå, avviste Råfisklaget kravet om reduserte minstepriser på torsk.

Imidlertid gikk omsetningen svært tregt utover i januar og i starten av februar, med betydelige avsetningsvansker spesielt for den minste flåten. Råfisklaget så seg derfor nødt til å kontakte FHL og Norske Sjømatbedrifters Landsforening (NSL) for å sondere et forslag om reduserte minstepriser på torsk, med den hensikt å få økt fart i omsetningen i den kritiske vintersesongen. Disse sonderingene ble gjennomført 10.–11. februar, men resultatet ble at FHL ikke klarte å samle seg om et felles standpunkt til forslaget om reduserte minstepriser.

I begynnelsen av mars kom imidlertid FHL og NSL med krav om nye prisdrøftelser, og disse ble gjennomført 6. mars med ny nedgang i minsteprisene for torsk. I de påfølgende prisdrøftelsene i juni, september og desember, ble det ytterligere nedgang i minsteprisene. Det er vanskelig å kalle beretningsåret for annet en eneste lang nedtur, når man ser på minsteprisene for torsk.

Den samlede omsetningsverdien endte i 2009 på 5.163 millioner kroner. Dette var en nedgang fra 2008 på totalt 995 millioner kroner. Nedgangen kom først og fremst som følge av en prisnedgang på torsk på i gjennomsnitt 29 prosent fra 2008 til 2009, når vi ser hele torskekvantumet under ett og ikke tar høyde for endret størrelsessammensetning.

For de norske fartøyene ble verdinedgangen på 596 millioner kroner. Samlet omsetning endte på 4.186 millioner kroner, noe som representerer en nedgang på 12 prosent når man ser den norske flåten under ett. Det er viktig å være klar over at det er store forskjeller innbyrdes mellom de ulike flåtegruppene, og at enkelte grupper relativt sett har hatt en betydelig større verdinedgang.

Totalt ble det landet 592.000 tonn fisk, skalldyr og kval fordelt med 482.000 tonn på den norske flåten og 110.000 tonn på den utenlandske flåten. I kvantumstallene for den norske flåten inngår 57.000 tonn krill fra Sørishavet. Totalkvantumet økte med 2 prosent fra året før. Torske-

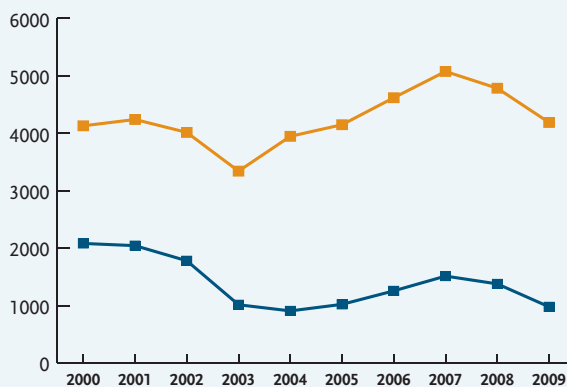

Diagram 2: Total omsetningsverdi for norske og utenlandske fartøy 2000–2009 (millioner kroner). Verditalle er i løpende millioner kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

landningene økte med 17.000 tonn til totalt 273.000 tonn, mens landingene av hyse økte med 28.000 tonn til 99.000 tonn. For seien ble det en kvantumsnedgang på 18.000 tonn, og omsetningen endte på 83.000 tonn. Det er første gang på meget lang tid at det landes mer hyse enn sei i Råfisklagets distrikt.

For den utenlandske flåten, det vil i hovedsak si russiske frysetrålere som lander fisk i Norge, ble det en nedgang på 9 prosent (11.000 tonn) fra året før. Det er knyttet en viss usikkerhet med hensyn til utviklingen i landingene fra den russiske flåten på grunn av endringer i russisk lovgivning. Disse endringene har som intensjon at mer av den russiske fisken skal landes i Russland.

Prisutvikling

Som følge av en rekke faktorer som påvirket våre markeder for torsk negativt, begynte torskeprisen å falle fra andre kvartal 2008. Prisnedgangen ble særlig tydelig på første-håndsprisen på fryst torsk. I perioden fra høsten 2008 og fram mot våren 2009, var fersk- og frystprisen for torsk praktisk talt sammenfallende. Normalt er det en betydelig prisforskjell på disse produktene i samme vektklasse.

Prisfallet på torsk førte til at Råfisklaget måtte gå ned med minsteprisen på torsk både under prisdrøftelsene i september og desember 2008 og samtlige prisdrøftelser i 2009. I takt med at minsteprisene gikk ned gjennom beretningsåret, viste også gjennomsnittspris betalt til fisker en fallende tendens. Fra september 2009 fikk imidlertid gjennomsnittsprisen på ombordfryst torsk en liten oppgang. Prisoppgangen på ombordfryst torsk høsten 2009 antas blant annet å ha sammenheng med små tilførsler av torsk i markedet, samt et behov i klipp-fiskindustrien for å oppfylle kontrakter fram mot jule- og påskesalg.

Samlet sett for all torsk, og uten å ta hensyn til forskyvinger i størrelsessammensetningen, var det en prisnedgang på 29 prosent fra 2008 til 2009. Hvis man kun ser på de norske landingene, var prisnedgangen på 31 prosent.

Under prisdrøftelsene i desember 2009, ble det fra Råfisklaget fokusert på å få et forhandlingsresultat som sikret at flest mulig fiskekjøpere ville være i full drift sesongen 2010. Dette ut fra hensynet å sikre avsetning for flest mulig fiskere. I denne sammenhengen var det vitalt å bidra til at både fiskeindustri og ikke minst deres banker, hadde tro på en lønnsom drift framover etter det vanskelige året 2009. I denne sammenhengen ble det også nødvendig blant annet å drøfte vektclassene for torsk, og partene ble enig om midlertidig å endre vektgrensen for den største torsken fra 5 kg til 6,5 kg. Denne endringen ble gjort som en tilpassning til prisforskjellene på de forskjellige vektclassene av saltfisk.

Også for hysa var det en fallende pristendens gjennom beretningsåret. Prisnedgangen på hyse startet høsten 2007, det vil si tidligere enn for torsken. Gjennomsnittsprisen for all hyse landet i 2009 falt med 11 prosent, sammenlignet med året før. Minsteprisene på hyse ble vesentlig korrigert ned i løpet av 2008. I 2009 ble minsteprisen for den største hysa redusert under de ekstraordinære drøftelsene i mars.

Høsten 2009 var det stabilt god omsetning av ombordfryst hyse, og sammenholdt med et godt hysefiske for den havgående flåte ga dette et godt totalresultat for kvantum- og verdiutvikling for hysa i 2009 med en totalverdi på 687 millioner kroner.

For seien har det vært en tilnærmet uforandret pris gjennom beretningsåret. Prisen på ombordfryst sei har utviklet seg positivt, særlig i andre halvår. Minsteprisen på sei ble økt under prisdrøftelsene i desember 2009. Seien har de siste årene hatt god drahjelp av en positiv markedsutvikling for klippfisk av sei i det brasilianske markedet.

Reka hadde en positiv prisutvikling i beretningsåret med en økning i gjennomsnittlig betalt pris på 11 prosent når vi ser all landet reke under ett. For frysede reker til pilling, var prisoppgangen på 7 prosent. Den positive prisutviklingen kom imidlertid på et redusert kvantum.

For de artene som er særlig påvirket av svingningene i ferskemarkedet, må Råfisklaget periodevis foreta midlertidig reduksjon eller suspensjon av minstepris. Det er etablert en egen prøveordning med et prisutvalg som skal følge markedsutviklingen av disse artene, for eventuelt å kunne komme med raske korreksjoner på disse artene.

I beretningsåret har det vært gjennomført midlertidig suspensjon av minsteprisen på følgende arter: Lysing (de to minste vektclasser) og lyr. For følgende arter har minsteprisen midlertidig vært redusert: Breiflabb, lysing (største vektclasser), kvitlange, rund uer og kveite.

Råfisklagets omsetningsordninger

Råfisklaget praktiserer flere forskjellige former for omsetningstjenester for flåten. Innenfor et etablert regelverk og avhengig av hvilke produkter som skal selges, kan fiskeren velge blant de tilbudte omsetningsordningene. I bunnen for omsetningsordningene ligger et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare, samt et tilhørende regelverk for hvordan førstehåndsomsetningen skal foregå. Regelverket fremgår av våre forretningsregler og rundskriv.

De viktigste omsetningsordningene er:

- Frivillige avtaler om leveranser av fisk direkte til fiskekjøperens mottaksanlegg. Omsetningen foregår innenfor Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser. Innenfor denne ordningen kan fiskere og kjøpere bl.a. inngå mer eller mindre formaliserte avtaler for leveransene.
- Frivillig auksjon av ombordfryst fisk som mellomlagres på nøytralt fryselager i Råfisklagets distrikt. På auksjonen tilbys fisken til interesserte kjøpere i og utenfor Råfisklagets distrikt.
- Obligatorisk auksjon av ombordfrysede reker i kombinasjon med forpliktende direkteavtaler mellom fisker og kjøper. Det er ikke noen minstepris for industrireker.

I tillegg kan fiskerne velge å benytte tjenester som aktiv formidling av fangster til kjøpere med best pris, auksjon av fisk på kjøøl og auksjon av låssatt sei. Kval ble i 2009 omsatt enten innenfor en leveringsavtale godkjent av Råfisklaget eller på auksjon.

På vår auksjon av ombordfryst fisk fra lager, ofte omtalt som «lagerauksjon», hadde vi en meget positiv utvikling i beretningsåret. Det ble totalt omsatt fryst fisk av alle slag for ca. 1 milliard kroner – 20 prosent høyere verdi enn i 2008. Kvantumet som ble omsatt via lagerauksjonene utgjorde ca. 115.000 tonn – 45 prosent høyere kvantum enn i 2008.

Tabell 2: Utvikling i faktisk betalte priser * fordelt på hovedvaregrupper som fisk, reker, taskekrabbe, småvalkjøtt og biprodukter 2000–2009 (kroner pr. kg)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Fisk (alle arter)	10,07	10,64	9,56	7,81	8,57	9,47	10,09	11,67	11,46	9,00
Reker	12,24	10,55	9,27	9,41	11,37	9,56	10,67	14,09	12,77	14,23
Krabbe (ekskl. kongekrabbe)	6,64	7,30	7,46	7,56	7,47	7,46	7,69	7,94	7,42	7,51
Småvalkjøtt	30,40	30,59	30,59	29,41	29,47	29,08	29,94	31,82	31,50	32,30
Biprodukter (ekskl. rognkjeksrogn)	5,32	7,68	7,96	4,77	4,90	5,21	5,60	6,27	6,67	6,99

*) Prisene er oppgitt i kroner pr. kg rund vekt for fisk, reker og krabbe, og for levert vekt av småvalkjøtt og biprodukter.

På lagerauksjonen tok vi i beretningsåret i bruk vårt nye elektroniske auksjonssystem «NR Auksjon». Systemet ble i hovedsak svært godt mottatt blant de som kjøper fisk på lagerauksjonen. Dessverre oppsto det i oktober tekniske problemer som gikk ut over stabiliteten. Dette gjorde at systemet måtte tas ut av drift for feilsøking og oppgradering. Det tas sikte på å få NR Auksjon i ny stabil drift raskest mulig i 2010.

Bruken av regulering og dirigering

Fiskesalgslagene kan i medhold av råfiskloven, regulere fisket ut fra avsetningsmessige hensyn (§5) samt dirigere fangster til bestemte kjøpere eller anvendelser når dette er nødvendig for å få en hensiktsmessig gjennomføring av fisket (§6). I beretningsåret ble disse hjemlene benyttet i følgende tilfeller:

- Før vinter-sesongen hadde AU fattet vedtak om prinsipene for reguleringer av fisket etter torsk og hyse hvis behovet skulle oppstå. Signalet om at reguleringer ville bli iversatt ved behov, var kommunisert ut til næringen. Det ble drøftet å iverksette ukekvoter da omsetningsproblemene økte i februar og mars. Industrien signaliserte imidlertid at de ikke ville ta inn nye båter selv om deres eksisterende leverandører fikk redusert mulighet for å levere ved hjelp av ukekvoter. En rekke fiskekjøpere praktiserte egne begrensninger i leveransene fra båtene samt noe større grad av helgestenging gjennom hele sesongen. Fra og med uke 17 innførte Råfisklaget ukekvoter for ferske leveranser av torsk og hyse fra den konvensjonelle flåten i Troms og Finnmark. Reguleringen ble gjort som følge av svært store landinger i denne regionen og med den hensikt å sikre avsetning for flest mulig fartøy. Reguleringene ble opphevet i Troms og Vest-Finnmark fra og med uke 23 og i Øst-Finnmark fra og med uke 24.
- Kvalomsetningen har de siste årene vært preget av en begrenset mottakskapasitet og omsetningsproblemer. Kvalfangsten ble derfor regulert med omsetningskvoter for deltakende fartøy, med totalkvoter på 15 tonn for fartøy under 20 meter og 25 tonn for fartøy over 20 meter. Fartøy som kom inn under regelverket for kjøp og produksjon av egen fangst, fikk ikke restriksjoner i omsetningen. På grunn av avtaksmessige hensyn, ble fangstingen stanset 23. juni. Fartøy med leveringsavtalt og fartøy som drev kjøp og produksjon av egen fangst, ble ikke omfattet av stansen.

Det er ikke benyttet noen form for regulering eller dirigering i seinotfisket i beretningsåret, noe som må sies å være uvanlig selv om det har vært et redusert behov for slike inngrep de siste årene.

På grunn av at adgangen til prisreduksjon som følge av kvalitetsmangel ble utnyttet på en utilbørlig måte våren 2009, besluttet styrets arbeidsutvalg (AU) å endre reglene for slik prisreduksjon. I de ordinære reglene er det anled-

ning til å redusere prisen inntil 40 prosent under minstepris avhengig av graden av kvalitetsmangel. I perioden fra og med 20. april til og med 15. juni endret AU denne regelen slik at det bare var adgang til å redusere prisen inntil 10 prosent under minstepris.

Føringstilskudd

Råfisklaget har flere forskjellige ordninger for føringstilskudd. Ordningene finansieres av offentlige midler over statsbudsjettet og ved en viss bruk av egenandeler.

De viktigste føringsordningene er:

- Føring av fersk fisk fra mottaksstasjon/-anlegg til produksjonsanlegg
- Føring av fisk ut av overskuddsområder til produksjonsanlegg
- Kryssføring av hyse og små torsk fra konvensjonell industri til filetproduksjon
- Føring av taskekrabbe fra mottaksstasjon til produksjonsanlegg

I tillegg har Råfisklaget i beretningsåret hatt føringsordninger for føring av sjøtilvirket tørrfisk, fersk kystreke, levende kongekrabbe, brønnbåtført sei og føring av hoder/rygger til industriell tørking.

Råfisklaget disponerte en samlet ramme på totalt 33,2 millioner kroner til føringsordninger i 2009. Av dette var totalt 10,2 millioner kroner som kom som ekstraordinære tildelinger som følge av den vanskelige omsetningssituasjonen for torsk.

Styret vil understreke viktigheten av å ha gode føringsordninger for fiskeråstoff for å sikre en differensiert flåte- og mottaksstruktur, samt en desentralisert bosetningsstruktur langs kysten. Føringsordningene er også viktig for å kunne gjennomføre omsetningen på en mest mulig smidig måte mens fisken er tilgjengelig. Dette er svært viktig for kystflåten. Ut fra endringen i mottaks- og produksjonsstrukturen samt økte logistikkostnader i distriktene, er det sannsynlig at behovet for føringstilskudd vil øke snarere enn å avta.

Ekstraordinære tiltak 2009

Som følge av den vanskelige markeds- og omsetningssituasjonen i 2009, er det gjennomført en rekke tiltak i samarbeid mellom myndighetene og Råfisklaget.

- Statlig råstoffgarantiordning
- Økt oppgjørstid til fiskekjøperne
- Ekstraordinære midler til markedsinnsats: Totalt ble det satt inn 25 millioner kroner i ekstra markedsinnsats finansiert av Fiskeri- og kystdepartementet (16,5 millioner), Eksportutvalget for fisk (6 millioner), Norges Råfisklag (2 millioner) og Sunnmøre og Romsdal fiskeslagslag (0,5 millioner).
- Ekstrabevilgning til føringstilskudd: Ut over opprinnelig ramme på 33,1 millioner kroner, ble det bevilget 10 millioner i revidert statsbudsjett til føringstilskudd.

Tilleggsbevilgningen ble i løpet av året i sin helhet disponert av Råfisklaget.

- Ordning med drifts- og investeringsstilskudd til mottaksstasjoner: Råfisklaget forvaltet 5,15 millioner kroner av en total statlig bevilgning på 6,5 millioner til drifts- og investeringsstøtte på mottaksstasjoner, som var satt av på statsbudsjettet for 2009.
- Stimuleringstiltak til omsetning av sjøtilvirket tørrfisk: Råfisklaget økte oppgjørstida for kjøp av sjøtilvirket tørrfisk, økte føringstilskuddet og bidro med markedsmidler for å stimulere markedet høsten 2009.

For øvrig viser styret til utfyllende detaljer om pris, omsetning og marked i 2009 i virksomhetsrapporten bak i beretningen.

Økonomi

Resultat 2009

Resultatregnskapet for 2009 viser et overskudd etter skatt på 26,3 millioner kroner, mot et underskudd på 42,6 millioner i 2008. Reduksjon i omsetningsverdien ga en reduksjon i Råfisklagets avgiftsinntekter på 8,7 millioner kroner. Samlede driftsinntekter utgjorde 50,7 millioner.

Årsresultatet er godt. Samtidig må resultatet ses i sammenheng med et godt finansielt resultat som følge av at finansmarkedet i 2009 utviklet seg svært positivt etter den kraftige nedgangen i 2008.

Driftsresultatet viser et underskudd på 22,4 millioner kroner. Dette er 6,5 millioner svakere enn året før. Utviklingen de siste år med negative driftsresultat betyr at Råfisklaget i stadig økende grad er avhengig av gode finansresultat for fortsatt å vedlikeholde egenkapitalen og sikre tilstrekkelig likviditet. Styret følger utviklingen på kostnadssiden i forhold til de forventede avgiftsinntekter, og i samsvar med vedtatte strategier og ansvar for langsiktig sikring av lagets soliditet, vil styret årlig måtte vurdere nivået på avgiftssatsene.

Gjennom fastsettelse og oppfølging av Råfisklagets budsjetter, vektlegger styret en kontinuerlig kontroll og vurdering av driftskostnadene i forhold til planlagt aktivitetsnivå. Samtidig prioriterer styret effektivitet, kvalitet, service og sikkerhet på alle tjenester Råfisklaget utfører for fiskere og fiskerinæringen. I driftsregnskapet for 2009 er det i likhet med de senere år utgiftsført betydelige kostnader for å skape et moderne, fremtidsrettet tjenestetilbud gjennom langsiktig satsning på forskning og utvikling, markedsarbeid, infrastruktur, informasjon, med videre.

Finansmarkedet bedret seg kraftig i 2009 etter de dramatiske urolighetene internasjonalt i 2008. Den globale finanskrisen medførte store fall i de bokførte verdiene på verdipapirene, mens det i 2009 har vært sterk verdistigning på papirene der det ble oppnådd en avkastning 22 prosent på den forvaltede kapitalen.

Pengemarkedsrenten utviklet seg svakt positivt utover året. Renteinntektene utgjorde 21,8 millioner som er omtrent på samme nivå som i 2008. Den finansielle situa-

sjonen i 2009 medførte at kredittiden til fiskekjøperne ble utvidet med 14 dager. Dette medførte at Råfisklaget måtte benytte utvidede trekkrettigheter og kreditter for å ha tilstrekkelig likvide midler for å forestå oppgjør til fiskerne. Kostnadene for å fremskaffe denne likviditeten ble betydelig, og finansresultatet i 2009 er derfor belastet med en rentekostnad på 6 millioner.

Verdiendringene på markedsbaserte omløpsmidler (aksjer, obligasjoner, mv.) ga en bokført gevinst på 36,9 millioner i 2009. Inkludert i finansresultatet er også resultatene fra Råfisklagets datterselskaper på 1,7 millioner som er svakere enn tilsvarende resultat i 2008. Dette skyldes i hovedsak nedskrivninger på aksjeporteføljen til Marinvest AS. Andre finanskostnader i 2009 utgjorde 1,2 millioner mot 11,8 millioner i 2008. I 2008 ble det foretatt betydelige nedskrivninger på porteføljen av anleggssaksjer.

Netto finansinntekter i 2009 viser et overskudd på 53,6 millioner. I 2008 var det et netto underskudd på 25,1 millioner.

Råfisklagets resultat før skatt viser et overskudd på 31,2 millioner kroner. Skattemessig resultat gir en skattekostnad på 4,8 millioner kroner, hvorav betalbar skatt utgjør 2,1 millioner kroner, jfr. regnskapets note 1.

Den totale omsetningen ble på 5.163 millioner kroner, noe som er 995 millioner lavere enn i 2008.

Styret er tilfreds med det oppnådde årsresultatet i 2009.

Årsresultatet i 2009 viser et overskudd for Råfisklaget på 26,3 millioner etter skatt.

Balansen pr. 31. desember 2009

Råfisklagets eiendeler utgjorde ved årets slutt 756 millioner, hvorav 595 millioner er knyttet til omløpsmidlene. Den kraftige økningen på de bokførte verdiene av eiendelene fra 538 millioner i 2008 skyldes betydelig økning i utestående på fiskekjøperne.

Kortsiktig gjeld var på 285 millioner som er en økning fra 90 millioner i 2008. I hovedsak har dette sammenheng med utvidet bruk av kassekreditt som følge av økningen i utestående fordringer.

Råfisklagets egenkapital etter disponering av årets resultat utgjorde ved årets slutt 463 millioner. Arbeidskapitalen utgjorde ved årets slutt 310 millioner.

Kontantstrømanalysen

Kontantstrømanalysen viser at betalingsmidlene er redusert med 183 millioner. Netto utbetalinger knyttet til drift har vært på 169 millioner. Ved utgangen av året er trekkrettigheten benyttet, slik at netto kassekreditt er på 163 millioner. Den negative beholdning har direkte sammenheng med økning av fordringsmassen.

Oppgjørsordningen

Råfisklagets ordning for garanterte oppgjør for levert fangst er en primærtjeneste for fiskerne. Oppgaven med å forestå oppgjør for levert fangst med rask og presis

betaling har høy prioritet i Råfisklagets administrasjon, og det brukes store ressurser, kompetanse og avansert teknologi for å utføre denne oppgaven.

I tillegg til å sikre betaling for fangstene, så medvirker oppgjørsordningen til like konkurransevilkår for kjøperne og like leveringsvilkår for fiskerne. Det er derfor viktig for ordningen at regelverket følges av både fisker og kjøper.

I 2009 ble oppgjørsordningen utfordret gjennom de virkninger den generelle finansielle og markedsmessige situasjonen som møtte fiskerinæringen. Etter sterke ønsker fra industriens organisasjoner ble betalingsfristen for fiskekjøperne utvidet med 14 dager til 28 dager. For Råfisklaget var det viktig at oppgjørstiden til fisker ikke skulle endres som følge av utvidelsen av betalingsfristen til kjøperne. Fiskerne kunne derfor gjennom en vanskelig finansiell situasjon få levert sine fangster og få oppgjøret utbetalt som tidligere, 15 dager etter levering!

Samtidig opplevde næringen også konkurser blant industribedrifter. Oppgjørsordningen sikret fiskerne oppgjørene for levert fangst. Uten den garanterte oppgjørsordningen ville fiskerne risikert betydelige økonomisk tap som følge av konkurser blant fiskekjøperne.

Oppgjørsordningen krever solid likviditet, spesielt i perioder med høy omsetning og store utestående – som situasjonen var i 2009 – hos fiskekjøperne. Det må til enhver tid være tilstrekkelig med betalingsmidler for å kunne foreta utbetaling av oppgjør til fisker i henhold til fastsatt tidspunkt, uavhengig av betalingstidspunkt fra fiskekjøper.

Råfisklagskortet er et supplement til oppgjørsordningen, og kortet utvider funksjonaliteten i oppgjørssystemet og gir fiskerne en mulighet til å gjøre fangstens verdi tilgjengelig kort tid etter levering. Samlet sett gir kortet og oppgjørsordningen det beste oppgjørstilbudet for fiskerne, og fremover vil det satses på å forbedre dette ytterligere.

Råfisklagets solide egenkapital og likviditet er en forutsetning for at oppgjørssystemet skal fungere, og framover er det derfor viktig at Råfisklagets resultater og forvaltning sikrer et slikt fundament.

Garantiordningen

Utestående hos fiskekjøper er sikret gjennom Råfisklagets garantiordning som er spesifisert i regnskapets note 11.

Generelt sett var kjøpernes betalingsevne i 2009 en stor utfordring, og det var ikke til å unngå at garantifondet ble påført tap som følge av konkurser. En hver svekkelse av garantifondet reduserer den samlede økonomiske kjøpekapasiteten, og det ble derfor nødvendig å foreta enkelte justeringer i kjøpsrammene for å redusere risikoen for tap på garantifondet.

Som følge av et sterkt ønske fra Fiskeri- og Havbruksnæringens Landsforening (FHL) om å utvide betalingsfristen for industriens råstoffkjøp, ble det behov for utvidede garantirammer. Gjennom felles drøftelser rettet mot myndighetene innstilte Fiskeri- og kystdepartemen-

tet overfor Stortinget på å stille en statlig garantiramme gjennom Innovasjon Norge til disposisjon for salgslagene. Råfisklagets andel av denne rammen utgjorde 320 millioner inkludert en egenandel på 80 millioner.

Den statlige garantirammen gjorde det mulig å utvide betalingsfristen for industriens råstoffkjøp og redusere presset på industriens likviditet, og bidro videre til å gjennomføre det viktige vinterfisket vesentlig bedre for både flåte og industri enn det ellers ville gjort.

Råfisklagets garantiordning er fordelaktig for kjøperne sammenlignet med det andre salgslag krever, og også sammenlignet med betingelser kjøperne på utenlandske auksjoner har. Tilpasset kjøperstruktur og omsetningsformer med stor grad av direkte avtaler mellom kjøper og fisker, gir ordningen gode garantivilkår for kjøperne.

Kapitalforvaltning

Styrets strategi for forvaltning av Råfisklagets overskuddslikviditet følges innenfor de rammer styret har vedtatt. Målsettingen er å plassere formue og overskuddslikviditet i henhold til en definert langsiktig strategi for å oppnå så godt økonomisk resultat som mulig. Strategien gir retningslinjer til administrasjonen for hvordan Råfisklagets midler skal forvaltes, og spesielt har styret lagt vekt på moderat risiko med stor spredning i investeringene. I 2009 ga en solid positiv avkastning ca 22 prosent på forvaltet kapital.

Rapport fra kapitalforvaltningen legges fram for styret på hvert styremøte med oversikt over oppnådde resultater og fastsatte rammer. Hoveddelen av kapitalforvaltningen ivaretas av eksterne forvaltere i henhold til instruks.

Porteføljen består i dag av aksjer/aksjefond og obligasjoner/obligasjonsfond i inn- og utland, pengemarkeds-plasseringer og eiendomsfond. Sammensetningen pr. 31.12.2009 fremgår av diagram 3.

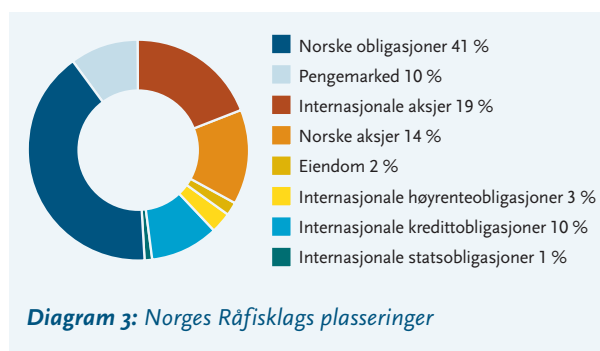

Diagram 3: Norges Råfisklags plasseringer

Eiendomsforvaltning

Drift av eiendommer gir positivt bidrag til resultatet, og er samtidig en del av den langsiktige formuesforvaltning som skal gi økt avkastning av midlene på lang sikt. I tillegg til løpende avkastning på eiendomsdriften vil eiendommene også oppnå en langsiktig verdistigning.

Drift og forvaltning av eiendommene ivaretas av Råfisklagets heleide datterselskap Fiskernes Hus AS.

Redegjørelse for årsregnskapet

Styrets beretning sammen med resultatregnskap og balanse med noter gir en rettvisende oversikt over resultat, status og utvikling i virksomheten. Risiko knyttet opp til fordringer mot kjøpere er sikret gjennom særskilt garantiordning (regnskapets note 11). Virksomhetens plasseringer i verdipapirer er basert på styrets retningslinjer der det er vektlagt diversifisering gjennom forvaltningen for å oppnå moderat risiko.

Disponering av årets resultat

Styret innstiller overfor representantskapet at overskuddet for 2009 på kr 26.343.245 overføres til annen egenkapital.

Arbeidet med størrelsen på – og sammensetningen av styrende organer i Råfisklaget

Styret startet i 2007 et arbeid med å justere størrelsen på – og sammensetningen av Råfisklagets styrende organer. Saken var på høring i eierorganisasjonene høsten 2007, men høringen resulterte ikke i et samlende standpunkt til saken. I 2008 arbeidet et utvalg i styret videre med saken og en skissert løsning ble presenterte på representantskapsmøtet i 2009. På dette møtet fattet representantskapet følgende vedtak: *Representantskapet tar saken til orientering og ber styret arbeide videre med sikte på endelig behandling på representantskapsmøtet i 2010.*

Etter dette har Finnmark Fiskarlag og Troms Fiskarfylking slått seg sammen til Fiskarlaget Nord. Dette påvirker denne saken. Første halvår 2010 har fylkeslagene i Fiskarlaget jobbet videre med saken, med den hensikt å få et samlende syn.

Datterselskaper

Fiskernes Hus AS

Selskapet ble stiftet i 1996 og har som formål å kjøpe, selge og drive utleie av fast eiendom samt annen virksomhet som naturlig faller inn under dette ved aksjekjøp eller på annen måte. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer. Selskapets aksjekapital er på 25 millioner kroner.

Selskapet eier eiendommene Stortorget 2, Sjøgata 41/43 seksjon 1 og Sjøgata 39 i sentrum av Tromsø, samt Fiskergata 22 i Svolvær. I tillegg eier selskapet 94 prosent av ANS Sjøgata 41/43 (øvrige 6 prosent eies av Råfisklaget) og 25 prosent andel av Samvirkegården AS.

Regnskapet for 2009 viser et overskudd på 4,1 millioner etter skatt. Balansen pr. 31.12.2009 viser en egenkapital på 46,8 millioner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet.

Marinvest AS

Selskapet ble stiftet i 1998 og har til formål å eie andeler eller aksjer i selskaper som driver forretningsvirksomhet innen fiskerisektoren og tilknyttet virksomhet til denne,

for eksempel virksomhet innen eksport, markedsføring og rådgivning. Norges Råfisklag eier samtlige aksjer i selskapet. Aksjekapitalen i selskapet er på 36 millioner kroner, og egenkapitalen utgjorde ved årsskiftet 58,6 millioner kroner. Selskapets regnskap for 2009 viser et underskudd på 2,1 millioner kroner.

Selskapet inngår i konsernregnskapet. Selskapet har administrasjonsavtale med Fiskernes Agnforsyning.

Kystens Hus AS

Selskapet er inntil videre et heleiet datterselskap av Norges Råfisklag, og har som formål å forvalte areal til forretningsaktiviteter, fellestjenester og informasjonsvirksomhet for profilering og utvikling av kysten og kystens næringsliv.

Selskapet er i prosjektfase der aktivitetene i 2009 har vært å utvikle konsept og forretningsplan. Selskapet har ingen ansatte. Aksjekapitalen er 500 tusen kroner, mens egenkapitalen ved årsskiftet utgjorde 702 tusen kroner. Årsresultatet viser et underskudd på 297 tusen kroner.

I 2010 vil selskapet fortsatt være i en prosjektfase. Det arbeides samtidig med å få flere inn på eiersiden i tillegg til offentlig medfinansiering.

Arbeidsmiljø

Det har i beretningsåret ikke vært arbeidsuhell med personskaide i bedriften.

Arbeidsmiljøet i bedriften oppfattes som godt. Bedriftens arbeidsmiljøutvalg gjennomfører i samarbeid med bedriftshelsetjenesten arbeidsmiljøundersøkelse annet hvert år. Resultatet i undersøkelsene gjennomgås regelmessig, og eventuelle tiltak for forbedringer blir fulgt opp.

Sykefraværet i 2009 var på 5,9 prosent. Dette innebærer en reduksjon fra 6,8 prosent i 2008. Arbeidsgiver følger opp sykemeldte i henhold til Arbeidsmiljølovens bestemmelser og er registrert som IA-bedrift.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU) består av to representanter fra de ansatte og to representanter fra ledelsen. Det er valgt verneombud ved alle kontorsteder, og hovedverneombud med virke fra Tromsø-kontoret. I beretningsåret har representant for de ansatte vært leder i AMU, mens representant fra ledelsen har fungert som sekretær. AMU har i beretningsåret behandlet innkomne saker, planlagt aktiviteter knyttet til bedriftshelsetjenesten og gjennomført handlingsplan for miljøarbeid.

Ved utgangen av beretningsåret var det 66 hel- og deltidsansatte i Råfisklaget, til sammen 58,3 årsverk justert for vikarer og permisjoner. Samarbeidet med de ansatte og deres organisasjoner oppfattes som konstruktivt og godt.

Redegjørelse om likestilling

Det er en målsetting at Norges Råfisklag skal være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. I den praktiserte personalpolitikken skal det

legges vekt på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn.

Av Råfisklagets 66 ansatte pr. 31. desember 2009 var det 37 kvinner og 29 menn. Gjennomsnittlig årslønn for menn var kr 494.000, mens den for kvinner var kr 368.000. Årsaken til at kvinnes gjennomsnittslønn er lavere enn for menn, har sammenheng med at det er færre kvinner i ledende stillinger. Arbeidstidsordninger, personaltilbud og lignende er de samme for kvinner og menn.

Bedriften vil prioritere å øke andelen kvinner i ledende stillinger. Andelen kvinner i ledende stillinger utgjorde 30 prosent i 2009. Dette er på nivå med 2008.

Ytre miljø

Konsernets selskaper forurensrer ikke det ytre miljø ut over det som er normalt for kontorvirksomheter. Det gjennomføres papirinnsamling ved Råfisklagets kontorsteder, noe som bidrar til en mest mulig miljøriktig håndtering av papiravfall. I 2009 ble det arbeidet videre med en miljøanalyse og -prosess i samarbeid med Grønn Hverdag. Tromsøkontoret ble sertifisert som Miljøfyrtårn i 2009 og fikk overrakt et sertifikat som synlig bevis på dette av Tromsø ordfører under en seremoni i rådhuset 23. september 2009.

I Råfisklagets kontorbygg i Tromsø og Svolvær, er det installert varmegjenvinningsanlegg som bidrar til å holde

Tabell 3: Kvoteutvikling torsk, sei og hyse nord for 62° N 2000–2010, inklusive forskningskvoter (tusen tonn rund vekt)

Fiskeslag nord for 62° N	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Torsk	193	196	196	196	225	226	220	200	202	244	278
Sei	119	125	152	154	154	200	176	201	225	203	183
Hyse	38	51	51	58	71	65	68	76	79	97	120

Tabell 4: Utvikling i minstepriser, vinter 2000–2010 (kroner pr. kg og prosent)

Fiskeslag/Sortering	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Endr. 2009–2010 i prosent
Torsk over 5,0 kg (6,5 kg)*									25,00	20,75	16,25*	Ikke sammenlignbart
Torsk over 2,5 kg*	19,00	20,00	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00	17,25	13,25*	Ikke sammenlignbart
Torsk 1,0–2,5 kg	15,60	15,60	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00	14,00	11,25	-19,6
Hyse over 8 hg	12,60	14,30	14,30	11,00	7,50	7,75	8,25	10,50	10,75	7,50	7,50	0,0
Sei over 2,3 kg	6,40	6,40	6,20	5,20	5,00	5,00	7,50	8,00	7,50	7,00	7,50	+7,1
Sei 1,2–2,3 kg	5,35	5,20	5,20	4,30	4,30	4,30	5,20	5,90	5,50	5,40	5,75	+6,5

* Fra mai 2007 ble det opprettet en egen minstepris for stor torsk over 5,0 kg. I denne tabellen er derfor minsteprisen for torsk over 2,5 kg fra og med 2008 og for 2009 begrenset til torsk 2,5–5,0 kg. Med virkning fra og med 21. desember 2009 ble det gjort en justering av vektgrensen for stor torsk til 6,5 kg. Dette innebærer at minsteprisen for den største torsken fra og med 2010 er begrenset til torsk over 6,5 kg, og herav er neste sortering utvidet til torsk 2,5–6,5 kg.

Tabell 5: Omsetning 2000–2010 i kvantum pr. uke 13 (tonn rund vekt)

		Pr. uke 13										
		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Norske fartøy:	Torsk:	76.300	89.600	93.200	101.400	108.500	96.500	92.900	103.000	100.600	92.700	129.600
	Hyse:	10.500	15.600	10.900	8.400	13.400	12.900	9.700	14.300	13.300	12.900	12.100
	Sei:	24.000	27.000	23.800	25.700	23.000	20.900	22.100	20.500	17.200	13.000	15.700
	Reker:	4.400	4.500	6.900	2.200	4.300	400	5.100	400	4.000	1.000	1.100
Sum all fangst norske:		123.300	147.400	142.200	143.100	158.500	142.100	144.400	166.700*	168.000*	138.500*	202.200*
Utenlandske fartøy:	Torsk:	23.400	23.000	21.300	18.400	12.100	20.400	19.700	20.600	20.300	23.500	25.200
	Hyse:	2.500	4.600	3.900	2.600	2.100	4.300	3.900	6.800	5.400	7.400	9.600
	Sei:	1.100	1.000	700	400	1.000	1.200	1.300	2.000	2.400	3.000	4.300
	Reker:	2.200	1.800	800	200	600	900	300	300	0	0	0
Sum all fangst utenlandske:		39.800	43.300	40.800	36.800	21.300	32.600	36.600	34.700	33.900	41.200	49.500
Sum norske og utenlandske:		163.100	190.700	183.000	179.900	179.800	174.700	181.000	201.400*	201.900*	179.700*	251.700*

* I «Sum all fangst norske» og i «Sum norske og utenlandske» inngår krill fisket i Sørishavet med henholdsvis 14.000, 19.800, 8.700 og 33.800 tonn pr. uke 13 i 2007, 2008, 2009 og 2010.

energiforbruket på et lavest mulig nivå. I november 2009 tok man i bruk fjernvarme fra sjøvann til oppvarming av kontorbygget i Svolvev.

Godtgjørelser og honorarer

Godtgjørelse og honorar til representantskapet, styret, kontrollnemnda og administrerende direktør i Norges Råfisklag framgår av note 15 til regnskapet. Revisors honorar framgår også av samme note 15.

Utsikter 2009

Utviklingen i kvotene siden 2000 for de viktigste fiske-slagene Norges Råfisklag har omsetningsretten til fremgår av tabell 3.

For andre år på rad når de norske kvotene for torsk og hyse nord for 620 N en topp i siste tiårs periode. Torskekvota øker med 34.000 tonn og hysekvota med 23.000 tonn fra 2009. Kvota for sei derimot, går ned med 20.000 tonn og ligger i 2010 noe over et gjennomsnitt for de ti siste årene. Kvotesituasjonen i 2010, som i 2009, åpner for et betydelig fiske, men det stilles også store krav til mottakskapasitet, likviditet og flyt for at så store ressurser skal kunne omsettes i hektiske sesonger.

Etter 13 uker i 2009

Norges Råfisklag har som en prioritert oppgave å legge forholdene til rette for flyt i omsetningen og sørge for likebehandling og ryddighet blant aktørene. Dette var en krevende oppgave vinteren 2008/09. Etter 13 uker i 2009, var det blant annet et faktum at store deler av den mindre kytflåten slet med å få avsetning for sine fangster. Etter 13 uker i 2010 har ikke dette vært en utfordring. Så langt man kjenner til har omsetningen forløpt normalt og alle flåtegrupper/bruksgrupper har fått avsetning for sine produkter.

Råfisklaget har også i forkant av denne vintersesongen pleiet en tett og nær dialog med øvrige næringsorganisasjoner, finansinstitusjoner og myndighetene for å legge forholdene til rette for avviklingen av sesongfiskeriene. Det har i første kvartal 2010 vært avviklet flere lokale/regionvise møter med fiskere og fiskekjøpere.

I løpet av 1. kvartal 2010 har fiskerne som leverte fangst i Råfisklagets distrikt i gjennomsnitt oppnådd 26 prosent lavere priser for torsken, 8 prosent høyere priser for hysa og 19 prosent høyere priser for seien sammenlignet med samme periode i 2009. Ombordfryste reker til pilling har i samme periode fått en prisnedgang på 5 prosent.

Ser vi utviklingen over to år, siden 1. kvartal 2008, har fiskerne oppnådd hele 46 prosent lavere priser for torsk, 23 prosent lavere priser for hyse, 21 prosent høyere priser for sei og 4 prosent høyere priser for reke.

Etter 13 uker i 2010 er det samlet omsatt så mye som 72.000 tonn (+ 40 prosent) mer fangst enn i samme periode i 2009. Torskeomsetningen fra norske fartøy viser at hele 37.000 tonn (+ 40 prosent) mer er omsatt enn i 2009. Til tross for de store kvantumsøkningene, ligger samlet verdi på all fangst omsatt i Råfisklagets distrikt i 1. kvartal 2010 bare 57 millioner (+ 3 prosent) kroner over 1. kvartal 2009. Norske fiskere har samlet hatt en oppgang i verdi på 85 millioner kroner. Av dette utgjør vel 48 millioner kroner (+ 4 prosent) verdiøkning i torskefiskeriene for norske fiskere etter 13 ukers drift i 2010.

I perioder med slike utfordringer som man har hatt gjennom 2009 og i forberedelsene til vintersesongen 2009/2010, har det vært viktig for styret i Norges Råfisklag å legge organisasjonens formål til grunn for mange av de valg og prioriteringer som må gjøres. Råfisklagets formål lyder: «Ved organisert omsetning skal Norges Råfisklag gjennom sine tjenester sikre fiskernes inntekter og bidra til en bærekraftig og lønnsom verdiskaping i norsk fiskerinæring».

Tromsø, 31. desember 2009
7. april 2010

Willy Andreassen

Robert Hansen
Styreleder

Trygve Myrvang
Adm. direktør

Hilmar Blikø
Nestleder

Knut Henden

Roger Hansen

Kurt Ludvigsen

Kjell Ingebrigtsen

Ove Johnny Måsøy

Ann-Jorunn Olsen

Oddleif Torsteinsen

Harald E. Hansen

Tove Isaksen
Ansattes representant

Jan Roger Lerbukt

Johnny Caspersen

Regnskap

Resultatregnskap pr. 31. desember 2009

(tall i hele tusen)

Konsern			Norges Råfisklag		
2008	2009	Noter	2009	2008	
Driftsinntekter					
6 158 480	5 162 999	2	5 162 999	6 158 480	
- 6 107 491	- 5 120 710		- 5 120 710	- 6 107 491	
50 989	42 289	2	42 289	50 989	
13 078	13 771			28	
8 373	8 866		8 360	8 321	
72 439	64 926		50 649	59 338	
Driftskostnader					
36 543	37 689	4,15	36 709	35 713	
36 285	34 833	9,15,17	28 926	32 006	
5 654	5 695	3	5 695	5 654	
4 882	4 867	10	1 763	1 915	
83 364	83 084		73 093	75 288	
- 10 924	- 18 159		- 22 443	- 15 950	
Driftsresultat					
Finansinntekter og finanskostnader					
		6	1 710	4 232	
2 363	779	6	37	73	
942	602		482	902	
23 444	23 467		21 787	21 579	
- 3 499	- 881		- 85	- 266	
- 38 614	34 755	5	36 868	- 39 741	
- 740	- 6 369		- 6 028	- 63	
- 11 823	- 1 171	7	- 1 164	- 11 815	
- 27 928	51 181		53 608	- 25 100	
- 38 852	33 023		31 164	- 41 049	
- 3 738	- 6 680		- 4 821	- 1 541	
- 42 591	26 343		26 343	- 42 591	
Årsresultat					
Overføringer					
		14			
		14	26 343	- 42 591	

Balanse pr. 31. desember 2009

(tall i hele tusen)

Konsern		Norges Råfisklag		
2008	2009		2009	2008
		EIENDELER		
		Anleggsmidler		
8 588	6 061	Utsatt skattefordel	1	763
28 252	25 502	Eiendommer, bygninger	10	629
4 684	3 617	Inventar, maskiner, transportmidler etc	10	4 562
		Investeringer i datterselskap	6	106 168
14 616	14 945	Investeringer i andre tilknyttede selskap	6	615
26 792	33 968	Aksjer og andeler	7	17 303
11 024	9 634	Pensjonsmidler	4	9 634
25 399	25 581	Langsiktige fordringer	9,13,15	22 867
119 355	119 308	Sum anleggsmidler		160 736
		Omløpsmidler		
180 146	364 443	Tilgode fiskekjøpere	11	364 443
12 527	24 207	Andre kortsiktige fordringer	9,18	24 368
57 434	77 537	Aksjer, grunnfondsbevis	5	77 537
132 371	149 081	Obligasjoner og fond	5	128 428
49 638		Betalingsmidler	8	20 298
432 117	615 268	Sum omløpsmidler		594 776
551 471	734 576	SUM EIENDELER		755 511
		EGENKAPITAL & GJELD		
		Egenkapital		
		Innskutt egenkapital		
		Andelskapital		11
		Opptjent egenkapital		
2 476	2 186	Fond for vurderingsforskjeller		
434 221	460 854	Annen egenkapital		436 687
436 697	463 040	Sum egenkapital	14	463 040
		Langsiktig gjeld		
9 018	7 957	Pantelån	12	
		Utsatt skatt	1	1 927
10 682	5 873	Annen langsiktig gjeld	16	5 873
19 700	13 831	Sum langsiktig gjeld		7 800
		Kortsiktig gjeld		
23 905	59 197	Skyldig fiskere		59 197
5 591	4 153	Betalbar skatt	1	2 132
29 695	36 310	Skyldig offentlige avgifter		36 030
35 883	25 816	Annen kortsiktig gjeld		24 599
	132 228	Kassakreditt		162 712
95 074	257 705	Sum kortsiktig gjeld		284 671
551 471	734 576	SUM EGENKAPITAL & GJELD		755 511
3 690	3 280	Garantistillelser	12	3 280
9 018	7 957	Pantstillelser	12	3 690

Tromsø, 31. desember 2009
7. april 2010

Willy Andreassen
Willy Andreassen

Robert Hansen
Robert Hansen
Styreleder

Trygve Myrvang
Trygve Myrvang
Adm.-direktør

Hilmar Blikø
Hilmar Blikø
Nestleder

Knut Henden
Knut Henden

Roger Hansen
Roger Hansen

Kurt Ludvigsen
Kurt Ludvigsen

Kjell Ingebrigtsen
Kjell Ingebrigtsen

Ove Johnny Måsøy
Ove Johnny Måsøy

Ann-Jorunn Olsen
Ann-Jorunn Olsen

Oddleif Torsteinsen
Oddleif Torsteinsen

Harald E. Hansen
Harald E. Hansen

Tove Isaksen
Tove Isaksen
Ansattes representant

Jan Roger Lerbukt
Jan Roger Lerbukt

Johnny Caspersen
Johnny Caspersen

Regnskapsprinsipper

Generelt

Regnskapet er avlagt i samsvar med regnskapsloven og god regnskapsskikk. Norges Råfisklag eier 100 % av aksjene i Marininvest AS, Fiskernes Hus AS og Kystens Hus AS som sammen med Norges Råfisklag utgjør konsernregnskapet.

Klassifiseringsprinsipper

Fordringer og gjeld knyttet til oppgjør gjennom Norges Råfisklag klassifiseres som omløpsmidler og kortsiktig gjeld. Fordringer og gjeld som ikke er knyttet til oppgjør gjennom Norges Råfisklag klassifiseres som omløpsmidler og kortsiktig gjeld dersom de forfaller til betaling innen ett år eller er lett omsettelige. Som ekstraordinære inntekter og kostnader føres vesentlige inntekter og kostnader av uvanlig art og som ikke kan forventes å opptre regelmessig.

Driftsinntekter

Norges Råfisklag presenterer omsetning som første linje i resultatregnskapet. Omsetningen er totalt ilandbrakt førstehandsverdi på fisk, skalldyr, bløtdyr, akkar, småkval og biprodukter av disse.

Eierandeler i andre selskap

Norges Råfisklag eier 6 % av andelene i ANS Sjøgata 41/43. Disse eierandelene blir sammen med datterselskapene Marininvest AS, Fiskernes Hus AS og Kystens Hus AS, presentert som netto andel av egenkapital (egenkapitalmetoden). Fiskernes Hus AS eier 94 % av andelene i ANS Sjøgata 41/43, og vurderer disse andelene etter egenkapitalmetoden. Andre andeler og aksjer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og antatt virkelig verdi pr 31.12.

Obligasjoner, sertifikater og aksjer

Kortsiktige plasseringer klassifiseres som omløpsmidler. Markedsbaserte verdipapirer er vurdert til markedsverdi pr 31.12, mens andre verdipapirer er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og markedsverdi pr 31.12. Ved vurdering av eventuell nedskrivning av andre verdipapirer er hele porteføljen lagt til grunn. Plasseringer i utenlandsk valuta er omregnet etter den laveste av transaksjonskurs og kurs pr 31.12. Urealisert tap kostnadsføres, mens urea-

Foto: Thor E. Kalsaas

lisert gevinst bare inntektsføres i den utstrekning den medgår til å dekke urealisert tap i samme valuta.

Pensjonsforpliktelser

Norges Råfisklag dekker i hovedsak sine pensjonsforpliktelser via kollektive pensjonsordninger i Norges Råfisklags pensjonskasse. For valgte organer er pensjonsordningene sikret i livsforsikringsselskap. Disse pensjonsordninger omfatter i alt 133 pensjoner, herav er 61 personer yrkesaktive. Pensjonsordningene er behandlet som ytelsesplaner. Dette innebærer at Norges Råfisklag har forpliktet seg til å utbetale pensjoner etter en nærmere avtalt størrelse.

Pensjonsforpliktelser er vurdert til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som er opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler er vurdert til markedsverdi. Hvilke forutsetninger disse beregningene bygger på fremgår av note 4.

Pensjonsmidler som kan sannsynliggjøres til bruk til dekning av fremtidige pensjonsforpliktelser er oppført som en eiendel i lagets balanse.

Varige driftsmidler og avskrivninger

Varige driftsmidler vurderes til historisk kost etter fradrag for bedriftsøkonomiske avskrivninger. Bedriftsøkonomiske avskrivninger er beregnet på grunnlag av kostpris og fordelt lineært over antatt økonomisk levetid.

Kontantstrømsoppstilling

Kontantstrømsoppstillingen er utarbeidet etter den direkte metode i henhold til foreløpig norsk regnskapsstandard.

Noter

Note 1 Skatter

Nedenfor er det gitt en spesifikasjon over forskjellen mellom det regnskapsmessige resultat før skattekostnad og årets skattegrunnlag.

Konsern			Norges Råfisklag	
2008	2009		2009	2008
- 38 852	33 023	Resultat før skattekostnad	31 164	- 41 049
57 565	- 25 388	Permanente forskjeller	- 28 933	53 197
- 835	2 266	Endring i midlertidige forskjeller	1 685	- 2 616
- 1 145	- 160	Resultatandel datterselskap/tilknyttet selskap	- 1 710	- 4 232
16 733	9 741	Sum	2 207	5 300
- 1 805	- 315	Fremførbart ligningsmessig underskudd		
14 928	9 425	Årets skattegrunnlag	2 207	5 300
4 180	2 639	Årets betalbare inntektsskatt	618	1 484
1 411	1 514	Årets formueskatt	1 514	1 411
5 591	4 153	Årets betalbare skatt	2 132	2 895

Utsatt skatt

Utsatt skatt eller skattefordel pr 31.12 er beregnet på grunnlag av forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved utgangen av regnskapsåret. Negative midlertidige forskjeller og positive midlertidige forskjeller som reverseres eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Konsern			Norges Råfisklag	
2008	2009		2009	2008
- 1 114	- 1 114	Omløpsmidler	- 1 114	- 1 114
- 23 010	- 23 794	Anleggsmidler	- 1 124	- 830
5 258	3 776	Andre forskjeller	9 634	11 024
- 18 866	- 21 132	Sum midlertidige forskjeller som påvirker betalbar skatt	7 395	9 080
- 11 804	- 514	Forskjeller knyttet til verdipapirer	- 514	- 11 804
- 30 670	- 21 646	Sum midlertidige forskjeller	6 881	- 2 724
- 8 588	- 6 061	Utsatt skattefordel(-)/skatteforpliktelse	1 927	- 763
	28 %	Anvendt skattesats	28 %	

Skattekostnad

Konsern			Norges Råfisklag	
2008	2009		2009	2008
5 591	4 153	Årets betalbare skatt	2 132	2 895
- 1 459	2 527	Endring utsatt skatt	2 690	- 1 354
- 394		Tilbakeført utsatt skattefordel ved salg datterselskap		
3 738	6 680	Årets skattekostnad	4 821	1 541

Note 2 Lagsavgift

Driftsinntektene består av lagsavgift samt leieinntekter og andre driftsinntekter. Lagsavgiften har for inntektsåret 2009 vært på 42 millioner og avgiftssatsene har vært som følger.

	1.1–31.12
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	0,95 %
Ombordfrossen fisk, ombordfrosne skalldyr	0,73 %
Tilvirket vare	0,73 %
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning	0,30 %

Omsetningen har i 2009 vært på 5,2 milliarder. Det har vært både utenlandske og norske landinger, og omsetningen samt inntektene fra denne omsetningen fordeler seg slik:

	Norge	Utland	Sum
Omsetning	4 186 248	976 751	5 162 999
Lagsavgift:			
Fersk råfisk, skalldyr, bløtdyr etc.	24 821	361	25 182
Ombordfrossen fisk/skalldyr, tilvirket vare	10 589	5 711	16 300
Ombordtilvirket, frosne produkter i konsumpakning	338	469	807
Sum lagsavgift	35 748	6 542	42 289

Note 3 Bevilgninger

Bevilgninger og bidrag gis av Norges Råfisklag til ulike formål. Fordelte midler benyttes i stor grad til støtte for lokale tiltak til fordel for fiskeribefolkningen, og kan ha stor nytte for bosettingsmønsteret. Dette gjelder spesielt støtte til velferd-, service- og mottaksstasjoner i lagets distrikt. Det gis også støtte til utadrettede tiltak. Videre er laget delaktig i prosjekter til å markedsføre fiskeprodukter samt utvikling innenfor næringen. Det gis også studie-

støtte som kan relateres til næringen. Herunder følger en oversikt over bidrag og bevilgninger gitt av ulike utvalg til disse formål.

	2009	2008
Styrets bevilgninger	3 889	3 654
Markedsutvalgets bevilgninger	1 807	2 000
Sum bevilgninger	5 695	5 654

Note 4 Pensjonskostnader og netto pensjonsmidler

Netto pensjonsmidler	2009	2008
Verdi av pensjonsmidler	77 762	79 807
Nåverdi av pensjonsforpliktelse	- 116 856	- 96 720
Utsatt resultatføring av estimatavvik	48 728	27 937
Netto pensjonsmidler oppført i lagets balanse	9 634	11 024

Estimatavvik resultatføres over pensjonsordningenes gjennomsnittlige opptjeningstid.

Sammensetning av årets pensjonskostnad	2009	2008
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	6 123	6 205
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	5 394	4 561
Forventet avkastning av pensjonsmidler	- 4 635	- 4 480
Årets pensjonskostnad	6 881	6 286

Forutsetninger som er lagt til grunn for beregningen	2009	2008
Avkastning av pensjonsmidlene	5,70 %	5,80 %
Diskonteringsrente	5,40 %	5,80 %
Årlig lønnsvekst	4,50 %	4,00 %
Årlig G-regulering	4,25 %	3,75 %
Regulering av løpende pensjoner	4,25 %	3,75 %

Note 5 Markedsbaserte aksjer og andre omløpsmiddelaksjer

Markedsbaserte aksjer			
Selskapets navn	Antall	Kostpris	Bokf.verdi
Statoil ASA	10 000	1 834	1 464
Orkla ASA a-aksjer	20 000	2 227	1 151
Telenor ASA	10 000	802	825
Royal Caribbean Cruises LTD	10 000	1 555	1 483
Yara International ASA	20 000	6 369	5 364
Storebrand Privat Investor ASA	104 448	1 085	708
Eltak ASA	30 000	1 744	98
Nord-Norge Eiendom III AS		500	500
Global Eiendom Utbetaling 2007 AS	98 039	981	559
Global Kreditt Invest AS	784	824	778
Atea ASA a-aksjer	3 800	145	188
Nøtterø Sparebank Egenkap.bev.	1 700	196	173
Norsk Hydro ASA	9 700	392	478
Sparebank1 SMN Egenkap.bev.	4 502	265	245
Sparebank1 SR-bank Egenkap.bev.	5 757	284	289
Statoil ASA	1 080	215	158
Remedial (Cyprus) Limited	8 000	216	24
Seadrill Limited	500	57	75
Sum aksjer		19 690	14 560

Obligasjoner

Det er ingen forskjell mellom konsernregnskapet og selskapsregnskapet vedrørende obligasjoner, obligasjonsfond og pengemarkedsfond.

Selskapets navn	Rente	Pålydende	Kostpris	Bokf.verdi
Pan Fish	8,57 %	2 571	2 571	2 186
Selbu Sparebank 08/13		2 000	1 979	2 114
Sparebanken Nord-Norge 09/19		2 000	2 000	2 133
Sparebanken Nord-Norge	4,50 %	2 000	1 997	1 700
Sandsvør Sparebank	4,72 %	668	677	585
Obligasjonsforetaket IV AS	5,40 %	2 000	2 000	1 000
Obligasjonsforetaket V AS		3 500	3 500	1 050
Karmøy Kommune	5,05 %	1 000	1 000	997
Sparebank 1 Livsforsikring AS	3,30 %	500	410	405
Lillestrøm Sparebank	7,95 %	500	505	434
Totens Sparebank	3,56 %	685	664	511
Hexagon Composites ASA	4,36 %	1 500	1 495	1 410
Sparebanken Midt-Norge		1 000	949	880
Obligasjonsforetaket III AS	6,10 %	1 000	969	125
Danske Andelskassers Bank AS		1 000	1 002	910
FRN DNO ASA open Bond Issue		1 500	1 516	1 020
Nes Prestegjelds Sparebank		500	494	487
Totens Sparebank		1 000	1 039	887
Sandsvør Sparebank	8,26 %	500	500	491
Aberdeen Eiendom Holding		1 000	974	830
BNBank 05/15 Ansvarlig	6,86 %	270	258	269
Sparebanken Pluss	7,46 %	250	205	209
Sparebanken Møre	6,70 %	1 000	1 008	1 071
Sparebank 1 SR-bank	9,86 %	5 000	5 000	5 250
Ørland Sparebank	7,71 %	500	472	509
DNB Nor Bank ASA	4,13 %	3 000	3 033	3 116
Storebrand Bank ASA	4,72 %	3 000	3 052	3 154
DOF ASA	3,18 %	1 000	1 000	1 020
Kverneland ASA	9,13 %	500	477	465
Halden Sparebank	3,48 %	1 000	1 019	1 022

Markedsbaserte aksjer (fond)			
Selskapets navn	Antall	Kostpris	Bokf.verdi
Danske Invest Horisont aksje	7 379	8 056	11 554
Danske Invest Norge aksjer instiltusjon I	2 716	4 472	7 348
Danske Invest High dividend	34 970	6 000	4 926
Alfred Berg Global quant	64 436	11 848	12 713
Alfred Berg Gambak	525	3 815	5 222
FLF Equity World Emerging Classic	147	460	481
Ralkapital EUR Opportunity Inv ord.	188	1 495	1 983
Global Infrastruktur I AS	97 943	1 020	901
Landkreditt Kina	5 104	1 000	1 260
DnB Nor Obx omset fond	152 015	5 972	5 088
Ishares S & P Euro 350 IdxFund	26 010	5 574	5 854
Dia Diamonds dow jones Industry	5 889	4 592	3 540
OIH US oil service	975	666	670
Xact Fonder SBX	6 609	2 281	1 437
Sum aksjefond		57 250	62 977
Sum omløpsaksjer /aksjefond		76 940	77 537

Lom og Skjåk Sparebank	3,66 %	500	507	514
Sparebank 1 SR-bank	3,04 %	1 000	932	968
Rygge Vaaler Sparebank	11,00 %	1 000	1 061	1 075
Hegra Sparebank	1,93 %	2 500	2 500	2 505
A.P.Møller – Mærsk AS	3,90 %	1 500	1 500	1 500
Aker ASA	5,76 %	1 000	1 000	995
Sum obligasjoner		49 264	43 794	
Obligasjonsfond	Andeler	Kostpris	Bokf.verdi	
Vital Link		790	888	
Alfred Berg Obligasjon 3–5	1 969	2 221	2 260	
Alfred Berg OECD +	3 762	3 294	3 313	
Alfred Berg Obligasjon	224 744	25 183	26 017	
Alfred Berg Kort obligasjon	4 656	472	469	
Bond Corp.High Yield Euro IH NOK	5 154	5 558	6 244	
Danske Invest norsk obligasjon	16 715	16 717	17 578	
Ing Intl senior bank loans euro	50	20 919	22 613	
Sum obligasjonsfond		75 153	79 382	
Pengemarkedsfond	Antall	Kostpris	Bokf.verdi	
Danske Fund Norsk Likviditet	105	105	105	
ABN Amro Pengemarked	49 865	5 035	5 146	
Sum pengemarkedsfond		5 140	5 251	
Sum obligasjoner og fond		129 556	128 428	

Det er inntektsført kr 36.868 på disse verdipapirene. Beløpet fremkommer slik:

Inntektsført forrige års verdireduksjon aksjer og aksjefond	25 018
Inntektsført verdiøkning av bokført verdi for 2009	597
Inntektsført forrige års verdireduksjon av obligasjoner og fond	12 382
Kostnadsført verdireduksjon av bokført verdi for 2009	-1 129
Sum inntektsført 2009	36 868

Note 6 Investeringer i datterselskap og tilknyttede selskap

Egenkapitalmetoden benyttes ved vurdering av andelen til Norges Råfisklag i datterselskap og tilknyttede selskap.

Konsern				Norges Råfisklag							
Ek-and.1.1	Res.and.	Utb/ Salg	Ek 31.12	Selskap	Kostpris	Ek-and.1.1	Res.andel	Utb	Kjøp/Salg	Ek-and 31.12	Eierandel
Datterselskap											
				Fiskernes Hus AS	2 500	42 701	4 140			46 841	100,0 %
				Marinvest AS	56 000	60 758	- 2 133			58 624	100,0 %
				Kystens Hus AS	1 000		- 297	1 000		703	100,0 %
				Sum datterselskap	59 500	103 458	1 710	1 000		106 168	
Tilknyttede selskap											
4 991	160	- 450	4 701	Kirkenesterminalen AS							42,9 %
9 625	619		10 243	ANS Sjøgata 41/43		577	37			615	6,0 %
14 616	779	- 450	14 945	Sum tilknyttede selskap		577	37			615	

Note 7 Andre anleggsmiddelaksjer

Konsern					Norges Råfisklag				
Antall aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokf. verdi	Selskaps navn:	Antall aksjer	Pålydende	Kostpris	Bokf. verdi	Eierand.
186 819	1 868	18 134	1 868	HRG	186 819	1 868	18 134	1 868	
74 620	3 731	4 352	4 352	Sparebanken Nord-Norge	74 620	3 731	4 352	4 352	
3 300	14	508	508	Lytix Biopharma AS	3 300	14	508	508	
2 500	250	1 000	100	Sinas AS	2 500	250	1 000	100	2,7 %
1 670	1 670	2 390	2 390	Fiskeribladet Fiskaren AS	1 670	1 670	2 390	2 390	33,3 %
1 000	1 000	1 000	1 000	Måsøy Næringsutvikling AS	1 000	1 000	1 000	1 000	15,3 %
150	150	150	150	Samvirkegården AS					25,0 %
583	233	376	376	Vadsø Fryselager AS					
100	100	100	100	Værøy Fryselager AS					
375	38	2 250	2 250	Calanus AS					
823	823	823	823	Norinnova Invest AS A-aksjer					
83	83	83	83	Norinnova Invest AS B-aksjer					
667	292	4 002	3 002	Praktisk Teknologi AS					
825	825	950	424	Kristiansund Fryseri AS					
20	100	100	100	Båtsfjord Sentralfryselager AS					
938	938	910	910	Hammerfest Fryseri AS					
930	93	1 353	1 082	Dualog AS					
512	512	7 029	6 029	Stella Polaris AS					
1 298	1 298	1 336	1 336	Kap Nord Fond AS					
		7 000	7 000	Andel i Norges Råfisklags Pensjonskasse			7 000	7 000	
		346	85	Diverse andre selskap			346	85	
		54 192	33 968				34 730	17 303	

Note 8 Bundne midler

Av de likvide midler er følgende bundet:	2009	2008
Bundet skattetrekk	1 462	1 515
Sum bundne midler	1 462	1 515

Norges Råfisklag har en trekkrettighet hos Fokus Bank for inntil 250 millioner som kan benyttes i tidsrom hvor likviditeten i laget er anstrengt.

Note 9 Tap på fordringer/utlån

Fordringer og utlån er vurdert til antatt virkelig verdi. Tapsføringen fremkommer slik:

Konsern			Norges Råfisklag		
Avsetning 01.01	Avsetning 31.12	Endring	Avsetning 01.01	Avsetning 31.12	Endring
1 114	1 114		1 114	1 114	
378	378		378	378	
		39			39
		39			39
		Netto tapsført i 2009			39

Note 10 Inventar, maskiner, transportmidler og eiendommer

Konsern			Norges Råfisklag		
Driftsløsøre	Eiendommer inkl.tomter		Driftsløsøre	Eiendommer inkl.tomter	
15 592	83 633	Kostpris pr 1.1.2009	15 466	629	
721	329	Tilgang 2009	721		
		Avgang 2009			
16 313	83 633	Kostpris pr 31.12.09	16 187	629	
12 696	58 460	Akkumulerte avskrivninger	12 667		
3 617	25 502	Bokført verdi 31.12.09	3 521	629	
1 788	3 079	Årets ordinære avskrivninger	1 763		
10–30 %	4–8 %	Ordinære avskrivninger i %	0–30 %	0 %	

Eiendommer inklusive tomter er forretningseiendommer hvor fremkommet bokført verdi er anskaffelseskost redusert med akkumulerte avskrivninger og eventuelle påkostninger. Levetid er beregnet til 25 år for anskaffelser og avskrives med 4 % lineære avskrivninger.

Ansk.kost	Akk.avskr.	Påkostning	Bokf.verdi	Forretningseiendom	Ansk.kost	Akk.avskr.	Kjøp	Bokf.verdi
21 339	20 660		678	Stortorget 2, Tromsø				
5 964	4 659		1 305	Sjøgata 41/43, Tromsø				
30 272	12 834		17 438	Sjøgata 39, Tromsø				
25 430	20 306	329	5 453	Fiskergt. 22, Svolvær				
83 004	58 460	329	24 874	Forretningseiendom				
				Fritidseiendom				
			334	Hytteeiendom, Tromsø	334			334
			295	Diverse tomter	295			295
			629	Fritidseiendom	629			629
83 633	58 460	329	25 502	Eiendommer	629			629

Investering og salg av driftsmidler de siste 5 år

Konsern				Norges Råfisklag				
Driftsløsøre		Eiendommer		År:	Driftsløsøre		Eiendommer	
Kjøp	Salg	Kjøp	Salg		Kjøp	Salg	Kjøp	Salg
2 349	782	171		2005	2 349	782	171	
2 584	458		50 260	2006	2 584	356		50 260
1 650	390	915		2007	1 499	390	15	
911	2 444	2 467		2008	785	2 444	32	
721		329		2009	721			

Note 11 Tilgode fiskekjøpere

Garantifondene	2009	2008
Depositum fra kjøperne	82 143	79 116
Felles garantifond	29 486	29 939
Sum garantifond	111 629	109 054

Garantifondet administreres av Norges Råfisklag, og er etablert som sikkerhet for oppgjør fra fiskekjøperne hvor avkastning av midlene tilfaller fondet. Avkastning av innestående depositum tilfaller fiskekjøperne. Utover garantifondene er det i tillegg stilt individuelle bankgarantier.

Note 12 Pantstillelser/Garantistillelser

Av konsernets gjeld er 7 957 sikret ved pant. Bokført verdi pr 31.12 av de eiendelene som er stillet som sikkerhet er 17 438. Norges Råfisklag har stillet garanti for følgende:

Solidaransvarsgaranti overfor deltakerne i ANS Sjøgata 41/43	3 280
Sum garantistillelser	3 280

Note 13 Konsernmellomværende

Følgende oppstilling viser mellomværende også mot tilknyttede selskap. Beløpene er i de respektive regnskaper bokført som andre fordringer under omløpsmidler.

	2009	2008
Fiskernes Hus AS	263	143
Kystens Hus AS	827	
Sum tilgode Norges Råfisklag	1 090	143

Note 14 Egenkapital

Egenkapitalen i laget består av innbetalt andelskapital på 11 tusen og resten opptjent egenkapital. Det er utstedt andelsbrev på fylkesfiskarlagene, Norges Kystfiskarlag, Norsk Sjømannsforbund samt Fiskebåtrederne Forbund basert på medlemstall i organisasjonene. De har andeler for hhv 5,5, 0,5, 1,5 og 3 tusen. Medlemstall i organisasjonene kan variere, og andelskapitalen varierer da tilsvarende. Følgende oppstilling viser spesifisering over egenkapitalen samt egenkapitalendringer.

	Andelskapital	Annen EK	Sum EK
Andelskapital (21 à 500)	11		11
Annen egenkapital		436 687	436 687
Egenkapital 01.01	11	436 687	436 697
Årets resultat		26 343	26 343
Egenkapital 31.12	11	463 030	463 040

Note 15 Godtgjørelser og utlån

Norges Råfisklag hadde ved utgangen av inntektsåret 66 ansatte fordelt på 58,3 årsverk. Lønnskostnadene i laget kan spesifiseres som herunder:

Konsern			Norges Råfisklag	
2008	2009		2009	2008
27 790	28 512	Lønnskostnader	27 548	26 965
2 346	2 177	Arbeidsgiveravgift	2 159	2 341
6 286	6 881	Pensjonskostnader	6 881	6 286
121	120	Øvrige personalkostnader	120	121
36 543	37 689	Sum lønnskostnader	36 709	35 713

Godtgjørelser gitt til administrerende direktør, valgte organ og revisjon har for 2009 vært som følger

	Lønn/ Honorar	Pensjons- kostnad	Annen godtgjør.
Administrerende direktør	1 203	204	8
Styrehonorar	2 095	57	53
Kontrollnemndas honorar	217	68	14
Ekstern revisjon			250
- konsulenttjenester			150

Norges Råfisklag yter lån til lagets ansatte. Det er en forutsetning at lånet benyttes til boligformål og maksimalt lånebeløp er 100 % av lånetakst og ikke høyere enn 1,6 millioner pr ansatt. Avdragstiden kan avtales individuelt, men kan ikke være lengre enn 30 år. Det forlanges pant i fast eiendom og rentebetingelsene er de samme for alle ansatte. For 2009 har rentesatsen utviklet seg fra 6 % i begynnelsen av året (0101–2802) til 2 % i siste del av året (0111–3112). Herunder følger en spesifisering over saldo på utlån.

	Antall	Gjenstående løpetid	Saldo
Administrerende direktør	1	23 år	1 104
Øvrige ansatte	41		21 850
Andre lån og tapsavsetning			- 87
Sum utlån ansatte	42		22 867

Note 16 Langsiktig gjeld

Langsiktig gjeld er netto inntrukne midler av overtredelser av saltvannsfisklovens og råfisklovens bestemmelser. Dette er lagets prisreguleringsfond og beløpet fremkommer som inntrukne midler som er betalt, mens ubetalte inntrukne midler ikke fremkommer i posten. Midlene administreres av laget og benyttes til å dekke kostnader ved kontrollaktivitet samt ordninger som understøtter lagets omsetning for eksempel føring av fisk. Regnskap over fondet rapporteres årlig til Fiskeridepartementet og er som følger for 2009:

	2009	2008
Inngående balanse 1.1	10 682	14 056
Netto inntrukne midler	2 057	2 155
Brukte midler diverse tilskudd	- 1 064	- 966
Brukte midler kontrollaktivitet	- 5 801	- 4 563
Langsiktig gjeld 31.12	5 873	10 682

Note 17 Overføring til eierorganisasjonene

Følgende overføringer eller avsetninger er gjort til lagets eierorganisasjoner for 2009:

	2009	2008
Tjenestekjøp for oppnevning til årsmøte i Norges Råfisklag	1 000	1 000
Støtte til utadrettede tiltak	1 000	880
Støtte til drift og investering i Velferdsstasjoner	570	608
Leie av kontorlokaler (servicekontor Rørvik)		110
Annonsering ifm årsmøter og prosjektsamarbeid IWMC	216	90
Sum overført/avsatt til lagets eierorganisasjoner	2 786	2 688

Note 18 Andre kortsiktige fordringer

Av andre kortsiktige fordringer er lagets mellomværende med fiskeridepartementet den største posten. Dette gjelder utlegg laget har hatt for godkjente føringsordninger i lagets distrikt. Herunder følger en spesifisering av andre kortsiktige fordringer.

Konsern			Norges Råfisklag	
2008	2009		2009	2008
2 495	15 959	Støttemidler fra Fiskeridepartementet	15 959	2 495
369	573	Fordringer på ansatte	573	369
510	386	Påløpte ikke forfalte renteinntekter	386	510
		Fordringer på datterselskap	1 090	143
4 221	2 773	Garantiordningen i Norges Råfisklag	2 773	4 221
874	3 159	Forskuddsbetalte kostnader	3 159	831
5 172	2 471	Andre kortsiktige fordringer	1 542	5 172
- 1 114	- 1 114	Avsetning til tap på fordringer	- 1 114	- 1 114
12 527	24 207	Sum andre kortsiktige fordringer	24 368	12 628

Foto: Thor E. Kalsaas

Kontantstrømanalyse

(tall i hele tusen)

Konsern			Norges Råfisklag	
2008	2009		2009	2008
		Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
4 439 148	3 381 928	Innbetalinger fra fiskekjøpere knyttet til oppgjør gjennom laget	3 381 928	4 439 148
23 313	22 759	Innbetalinger av renter fra plasseringer i verdipapirer, bankinnskudd, mv.	21 825	21 652
- 19 033	957	Inn-/utbetalinger(-) i kortsiklige plasseringer i aksjer og obligasjoner	1 083	- 14 159
13 907	14 016	Innbetalinger fra utleie av fast eiendom og andre driftsinntekter		28
675	517	Innbetalinger knyttet til kurstap og utbytte	397	635
- 4 234 761	- 3 352 106	Utbetalinger til fiskere knyttet til oppgjør gjennom laget	- 3 352 106	- 4 234 761
- 160 186	- 129 364	Utbetalinger av offentlige avgifter knyttet til oppgjørsordningen	- 129 364	- 160 186
- 15 219	- 47 943	Utbetalinger knyttet til andre driftskostnader	- 41 772	- 10 594
- 39 188	- 36 635	Utbetalinger av lønn, pensjoner, arbeidsgiveravgift, skattetrekk mv	- 35 662	- 38 366
- 6 495	- 5 591	Utbetalinger av skatter	- 2 895	- 4 515
- 5 678	- 5 893	Utbetalinger knyttet til bidrag og bevilgninger	- 5 893	- 5 678
- 490	- 6 299	Utbetalinger knyttet til renter og bankomkostninger	- 6 292	- 482
- 4 006	- 163 655	Sum utbetalinger knyttet til operasjonelle aktiviteter	- 168 751	- 7 277
		Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
- 1 928	73	Inn-/utbetalinger(-) knyttet til langsiktige obligasjoner og utlån	148	- 1 889
- 3 378	- 1 050	Utbetalinger knyttet til investeringer i eiendom, løsøre etc.	- 721	- 817
10 254	- 11 023	Inn-/utbetalinger(-) i langsiktige investeringer i aksjer og andeler	- 8 877	- 788
4 948	- 12 001	Sum inn-/utbetalinger(-) knyttet til investeringsaktiviteter	- 9 450	- 3 494
		Kontantstrømmer fra finansieringsaktiviteter		
- 4 435	- 5 870	Utbetalinger knyttet til langsiktig gjeld	- 4 809	- 3 374
- 677	- 341	Utbetalinger av renter knyttet til pantelån		
- 5 112	- 6 211	Sum utbetalinger knyttet til finansieringsaktiviteter	- 4 809	- 3 374
- 4 169	- 181 867	Netto endring i betalingsmidler	- 183 010	- 14 146
- 8 432		Avgang datterselskap Fiskeribladet AS (kontantbeholdning)		
62 239	49 638	Beholdning av betalingsmidler 01.01	20 298	34 443
49 638	- 132 228	Beholdning av betalingsmidler 31.12	- 162 712	20 298
		Avstemming av kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
	33 023	Resultat før skatter	31 164	
	- 5 591	Periodens betalte skatter	- 2 895	
	796	Gevinst ved salg av aksjer og andre anleggsmidler		
	3 171	Nedskrivning anleggsmiddelaksjer	900	
	4 867	Ordinære avskrivninger	1 763	
	- 741	Resultatandel datterselskap og tilknyttet selskap	- 1 710	
	- 196 229	Reduksjon kortsiktige fordringer	- 196 037	
	32 094	Reduksjon i kortsiktig gjeld	32 419	
	- 36 814	Økning i kapitalbinding i kortsiktige verdipapirer	- 35 785	
	1 390	Forskjell mellom kostnadsført pensjon og inn-/utbetalinger	1 390	
	39	Tap på fordringer	39	
	341	Rentekostnader pantelån klassifisert under finansieringsaktiviteter		
	- 163 655	Sum utbetalinger fra operasjonelle aktiviteter	- 168 751	

Kontrollnemndas beretning

I beretningsåret 2009 har kontrollnemnda gjennomført nødvendige kontroller i henhold til instruks og egen vurdering. Det er gjennomført besøk og kontroller ved hovedkontoret og regionkontorene.

Kontrollnemnda har gjennomgått saksdokumenter og protokoller fra styret og arbeidsutvalget (AU). Styrets beretning for 2009 er gjennomgått. Nemnda har ikke funnet at noen av de aktuelle organer har fattet vedtak eller foretatt disposisjoner som er i strid med Norges Råfisklags vedtekter, forretningsregler eller vedtak fattet av representantskapet. Styret har fulgt opp representantskapets vedtak i aktuelle saker.

Nemnda har gjennomført statusmøter med Råfisklagets sentrale ledelse og regionledelsene. I tillegg er det gjennomført statusmøter vedrørende Råfisklagets heleide datterselskaper Fiskernes Hus AS, Marininvest AS og Kystens Hus AS. Det er også lagt vekt på å opprettholde en god dialog med de ansatte på det enkelte arbeidssted.

Etter det nemnda har erfart har både styret og administrasjonen utført et godt arbeid for fiskerne som omsetter sine fangster i Råfisklagets distrikt.

Heleide datterselskaper:

Fiskernes Hus AS – ingen merknader.

Marinvest AS – ingen merknader.

Kystens Hus AS – ingen merknader.

Tromsø 5. mai 2010

Geir Roger Benonisen

Stig Myhre

Johnny Ingebrigtsen

Revisors beretning

PricewaterhouseCoopers AS
Postboks 6128
NO-6291 Tromsø
Telefon 02316

Til representantskapet i Norges Råfisklag

Revisjonsberetning for 2009

Vi har revidert årsregnskapet for Norges Råfisklag for regnskapsåret 2009, som viser et overskudd på TNOK 26 343 for morselskapet og et overskudd på TNOK 26 343 for konsernet. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet. Årsregnskapet består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømpstilling og notepplysninger. Konsernregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømpstilling og notepplysninger. Regnskapslovens regler og norsk god regnskapskikk er anvendt ved utarbeidelsen av regnskapet. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av lagets styre og daglig leder. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder revisjonsstandarder vedtatt av Den norske Revisorforening. Revisjonsstandardene krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsskikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av lagets formuesforvaltning og regnskaps- og intern kontroll-systemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av lagets og konsernets økonomiske stilling 31. desember 2009 og av resultatet og kontantstrømmene i regnskapsåret i overensstemmelse med norsk god regnskapskikk
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med norsk lov og god bokføringskikk
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Tromsø, 27. april 2010

PricewaterhouseCoopers AS

Frode Kristian Danielsen
Statsautorisert revisor

Virksomhetsrapport

Viktige arter/produkter

Torsk	39	Taskekrabbe	55
Hyse	45	Kamskjell	56
Sei	48	Vågekval	57
Reker	50	Rognkjeks	58
Blåkveite	51	Biprodukter	59
Kvitlaks	52	Sjølproduksjon av tørrfisk	60
Kongekrabbe	53		

Hovedtall for omsetning

Omsetningen mellom fiskere og kjøpere i Norges Råfisklags distrikt hadde i 2009 en samlet verdi på 5,163 millioner kroner. Råfisklagets distrikt strekker seg fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Omsetningen er avgrenset til torskefisk, skalldyr, bløtdyr og kval, og inkluderer fangster både fra norske og utenlandske fiskefartøy. De utenlandske fartøyene er i all hovedsak russiske. Verdien på omsetningen i 2009 innebærer en nedgang med 995 millioner kroner eller 16 prosent sammenlignet med 2008. Separat for norske fiskere, var nedgangen på 596 millioner

kroner eller 12 prosent, mens nedgangen for utenlandske fiskere var på 399 millioner kroner eller 29 prosent.

I 2009 ble det gjennom Råfisklaget omsatt til sammen 592.000 tonn rund vekt fangst. Dette er en økning med 13.000 tonn eller vel 2 prosent sammenlignet med 2008. Av dette kvantumet sto norske fartøy for 482.000 tonn (24.000 tonn eller vel 5 prosent mer enn i 2008), mens utenlandske fartøy sto for 110.000 tonn (11.000 tonn eller 9 prosent mindre enn i 2008).

De fire siste årene har fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt drevet fiske etter krill i Sørishavet. Fangstene

Tabell 6: Total omsetningsverdi med fordeling på norske og utenlandske fiskefartøy 2000–2009 (millioner kroner og prosent)

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Total verdi	6.208	6.280	5.792	4.352	4.851	5.167	5.872	6.586	6.158	5.163
Norske fartøy verdi	4.128	4.238	4.013	3.339	3.945	4.147	4.617	5.074	4.782	4.186
Utenlandske fartøy verdi	2.080	2.042	1.779	1.013	906	1.020	1.255	1.512	1.376	977
Norske fartøy (%)	66	67	69	77	81	80	79	77	78	81
Utenlandske fartøy (%)	34	33	31	23	19	20	21	23	22	19

Verditallene er i løpende millioner kroner. Tallene er ikke korrigert for inflasjon.

Tabell 7: Totalt omsatt kvantum med fordeling på norske og utenlandske fiskefartøy 2000–2009 (tonn rund vekt og prosent)

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt omsatt kvantum	586.000	575.000	585.000	523.000	531.000	527.000	561.000*	596.000*	579.000*	592.000*
Norske fartøy kvantum	402.000	399.000	415.000	416.000	433.000	422.000	445.000*	465.000*	458.000*	482.000*
Utenlandske fartøy kvantum	184.000	176.000	170.000	107.000	98.000	105.000	116.000	131.000	121.000	110.000
Norske fartøy (%)	69	69	71	80	82	80	79	78	79	81
Utenlandske fartøy (%)	31	31	29	20	18	20	21	22	21	19

* Krill fisket i Sørishavet av fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt utgjorde henholdsvis 9.000, 53.000, 63.000 og 57.000 tonn i 2006, 2007, 2008 og 2009.

produseres om bord og produktene blir landet i Sør-Amerika. Fangst og omsetning av slike skalldyr kommer inn under råfiskloven og fiskesalgslagenes enerett til omsetning. De totale kvantumstallene for norske fartøy, som fremgår av tabell 7, må sees i lys av at det i 2006, 2007, 2008 og 2009 ble innmeldt så mye som 9.000, 53.000, 63.000 og 57.000 tonn med krill fra Sørishavet. Krillfisket gjør mindre utslag i førstehandsverdi, med en beskjedne samlet verdi de samme årene på henholdsvis 3, 17, 20 og 18 millioner kroner.

De ti siste årene har det vært en stabil fordeling mellom det som norske og utenlandske fiskefartøy omsetter av fangst på første hånd i Råfisklagets distrikt. De tre første årene i perioden lå fordelingen på ca. 70 prosent fra norske og 30 prosent fra utenlandske fartøy. Fordelingen de syv siste årene har ligget på ca. 80 prosent fra norske og 20 prosent fra utenlandske.

Av de samlede landingene av fangst fra norske og utenlandske fartøy i 2009, fortsatt avgrenset til landinger i Råfisklagets distrikt, var fordelingen 56 prosent ferskt og 44 prosent ombordfrost. Dette er noe mindre ferskt enn fordelingen 60/40 for ferskt/frost som har vært de tre foregående årene. Analyseres de norske landingene for seg, så var fordelingen 68 prosent ferskt og 32 prosent ombordfrost i 2009. Ferskandelen for de norske var 76 prosent de to foregående årene og 73 prosent i 2006. Utenlandske fiskefartøy leverer derimot nesten utelukkende ombordfrosne fangster, med en frosst andel på 97 prosent i 2009. Sistnevnte var 99 prosent i 2008, 97 prosent i 2007 og 96 prosent i 2006.

Til sammen 134.000 sluttседler (enkeltfangster) ble meldt inn til Råfisklaget i 2009. Det var 4.264 ulike fiskefartøy som sto bak disse fangstene, hvorav 106 fartøy var utenlandske. På landsiden var 184 registrerte fiskekjøpere med anlegg i Råfisklagets distrikt i aktivt kjøp. Rene mottaksstasjoner er da ikke tatt med. Sammenlignet med 2008, viser status for 2009 ca. 32.000 færre enkeltfangster, 431 færre fiskefartøy og ett ekstra kjøperanlegg. Den store nedgangen i antall sluttседler (enkeltfangster), og også at andelen ferskt råstoff gikk ned, kan blant annet forklares med svært vanskelig avset-

I virksomhetsrapporten er i utgangspunktet alle kvantum oppgitt i rund vekt og ingen priser eller verdier er korrigert for inflasjon. Kvantums- og verditall er basert på norske og utenlandske landinger i Norges Råfisklags distrikt fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Unntak fra dette er angitt.

Tall i virksomhetsrapporten kan bli justert fra en årsberetning til en annen. Dette har sammenheng med at det tar tid før endelige avstemte tall foreligger for omsetning og eksport. Det blir foretatt korreksjoner med tilbakevirkende kraft både av Statistisk Sentralbyrå/Eksportutvalget for fisk, Fiskeridirektoratet og Fiskesalgslagene. Av fiskesalgslagene blir det blant annet foretatt registreringer (korreksjoner) når lagrede ombordfrosne fangster i fiskers eie blir solgt til en kjøper.

ningsforhold for den minste kystflåten under vintersesongen 2008/2009 – for en tallrik flåtegruppe som normalt står for mange og hyppige ferske leveranser.

Kvantums- og verdiutvikling

De samlede landingene av fisk i Råfisklagets distrikt økte fra 2008 til 2009 med 24.800 tonn eller vel 5 prosent. Verdien av fiskelandingene gikk i samme periode ned med 945 millioner kroner eller vel 17 prosent. Økte landinger av torsk og hyse – samlet med 44.200 tonn, og i negativ retning reduserte landinger av sei med 18.900 tonn, er de viktigste forklaringer bak kvantumstallet. Redusert verdi for torsk og sei – samlet med 1.044 millioner, og i positiv retning økt verdi for hyse med 133 millioner kroner, er viktigste forklaringer bak verditallet.

Fangstgruppen skalldyr og bløtdyr fikk fra 2008 til 2009 en nedgang med 11.700 tonn eller 11 prosent i kvantum og tilsvarende 30 millioner kroner eller 5 prosent i verdi. Forklaringen til nedgangen i kvantum er først og fremst reduserte landinger av reker og krill, mens det hovedsakelig er reker som har stått for nedgangen i verdi.

Fangstene av småkval gikk fra 2008 til 2009 ned med 83 tonn i kvantum og ca. 3 millioner kroner i verdi.

Omsetningen i 2009 fordelte seg slik på de ulike fangstgruppene (2008-tall i parentes):

Fisk	500.000 tonn (475.200)	4.500 millioner kroner (5.445)
Skalldyr/bløtdyr*	91.400 tonn (103.100)	559 millioner kroner (589)
Småkval	474 tonn (557)	15 millioner kroner (18)

* Krill fisket i Sørishavet av fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt utgjorde henholdsvis 9.000, 53.000, 63.000 og 57.000 tonn i 2006, 2007, 2008 og 2009.

Biprodukter som fangstgruppe, endte med et samlet kvantum på 11.300 tonn i 2009, en nedgang med 2.400 tonn fra 2008. Verdien av biproduktene endte på 89 millioner kroner, en nedgang med 17 millioner kroner fra 2008. Forklaringene til dette ligger først og fremst i redusert kvantum og verdi av torskelever og torskerogn, men også redusert kvantum og stor redusert verdi av rognkjeksrogn, som alene sto for 6 millioner kroner i verdifall. Rognkjeksrogn er egentlig å anse som et hovedprodukt, men kategoriseres likevel som biprodukt.

Tabell 8: Kvantums-, verdi- og faktisk oppnådd prisendring for fisk, skalldyr/bløtdyr, kval og totalt for omsetningen i Norges Råfisklags distrikt 2008–2009 (prosent)

	Kvantums- endring (%)	Verdi- endring (%)	Prisendring (%)
Fisk	+ 5,2	+ 17,4	- 21,5
Sjøtilvirket tørrfisk	+ 26,4	- 15,2	- 32,9
Skalldyr/bløtdyr*	- 13,7	- 4,9	+ 10,2
Kval	- 14,9	- 12,7	+ 2,5
Totalt for omsetningen*	+ 3,7	- 16,2	- 19,2

* Eksklusive krill fra Sørishavet.

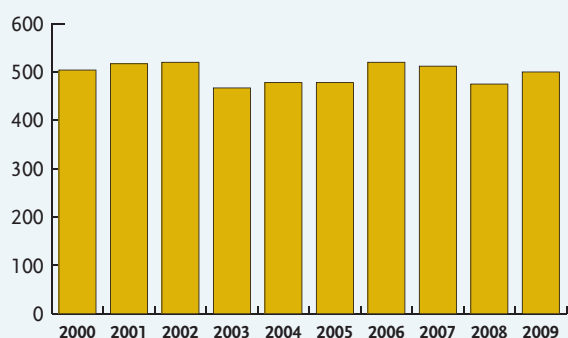

Diagram 4: Kvantumsutvikling fisk 2000–2009 (tusen tonn rund vekt)

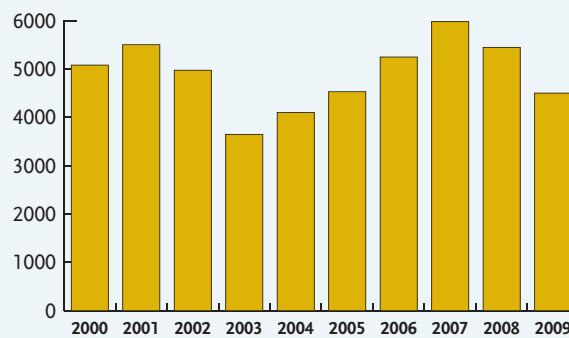

Diagram 5: Verdiutvikling fisk 2000–2009 (millioner kroner)

Tabell 9: Minstepriser for utvalgte fiskearter/vektklasser sløyd uten hode i januar 2008 og januar/desember 2009 (kroner pr. kg)

Fiskeslag/størrelse/kvalitet	Jan. 2008	Jan. 2009	Des. 2009
Torsk over 5,0 kg (6,5 kg)*	25,00	22,50	16,25
Torsk over 2,5 kg*	22,00	19,00	13,25
Torsk 1,0–2,5 kg	19,00	16,00	11,25
Torsk under 1,0 kg	14,00	12,00	9,25
Hyse over 8 hg, snørefanget	12,75	10,50	10,50
Hyse over 8 hg	10,75	8,50	7,50
Hyse under 8 hg	6,50	5,25	5,25
Sei over 2,3 kg	7,50	7,00	7,50
Sei 1,2–2,3 kg	5,50	5,40	5,75
Sei under 1,2 kg	4,30	4,40	4,75
Kvitlange over 2,0 kg	10,00	9,50	6,50
Brosme over 2,0 kg	9,00	8,50	7,50
Fleksteinbit over 3,0 kg	12,00	12,00	10,00
Blåkveite over 2,0 kg	21,00	18,50	18,50
Blåkveite 1,0–2,0 kg (japankuttet)	19,10	15,80	15,80
Uer, rund over 7,0 hg	9,00	8,00	8,00

* Fra mai 2007 ble det opprettet en egen minstepris for stor torsk over 5,0 kg. I denne tabellen er derfor minsteprisen for torsk over 2,5 kg for januar 2008 og januar 2009 begrenset til torsk 2,5–5,0 kg. Med virkning fra og med 21. desember 2009 ble det gjort en justering av vektgrensen for stor torsk til 6,5 kg. Dette innebærer at minsteprisen for den største torsk for desember 2009 er begrenset til torsk over 6,5 kg, og herav er neste sortering utvidet til torsk 2,5–6,5 kg.

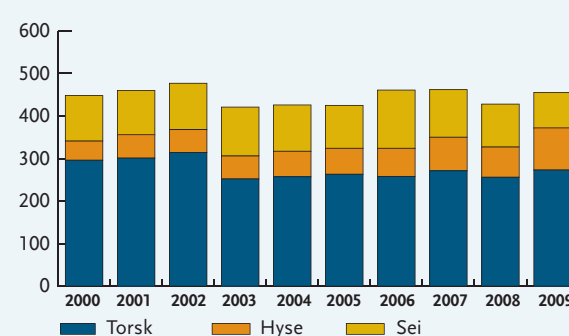

Diagram 6: Kvantumsutvikling torsk, hyse og sei 2000–2009 (tusen tonn rund vekt)

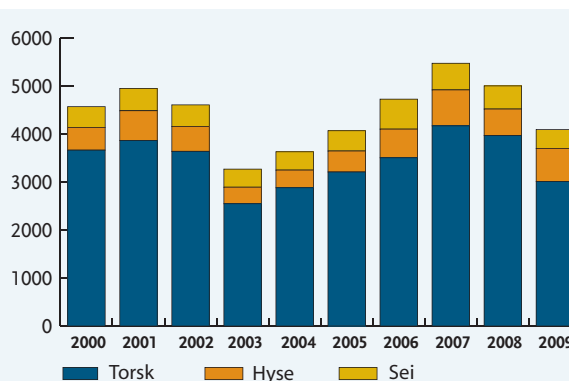

Diagram 7: Verdiutvikling torsk, hyse og sei 2000–2009 (millioner kroner)

Tabell 10: Distriktsvis kvantums- og verdiutvikling over landinger av fisk, eksklusive biprodukter 2000–2009 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

År		2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Finnmark	- Kvantum fisk	195	188	171	164	174	172	179	194	185	160
	- Verdi fisk	2.001	2.040	1.681	1.284	1.449	1.629	1.825	2.226	2.052	1.352
Troms	- Kvantum fisk	134	153	152	116	115	129	145	140	127	163
	- Verdi fisk	1.343	1.594	1.402	874	1.018	1.244	1.486	1.698	1.537	1.485
Nordland	- Kvantum fisk	139	145	168	153	156	147	154	147	136	153
	- Verdi fisk	1.450	1.594	1.651	1.248	1.385	1.446	1.614	1.768	1.620	1.473
Trøndelag	- Kvantum fisk	13	11	10	14	14	13	16	11	10	9
	- Verdi fisk	100	100	86	97	101	86	123	111	98	74
Nordmøre	- Kvantum fisk	23	19	19	19	19	18	26	20	17	15
	- Verdi fisk	185	174	153	143	147	124	197	174	138	116

Omsetningsformer

Norges Råfisklag tilbyr fiskere og fiskekjøpere flere ulike salgssopplegg og måter å kjøpe fangster på. Alternativene er i utgangspunktet basert på frivillighet, men tar utgangspunkt i et etablert regelverk og et minsteprissystem som definerer laveste pris for god vare. I hovedsak kan fiskerne selv velge den salgsmåten de finner hensiktsmessig i forhold til egen drift. Fiskekjøperne har flere alternative måter å skaffe seg råstoff på, og det eksisterer ingen kjøpeplikt. De ulike formene for omsetning er:

Direkteavtaler mellom fiskere og fiskekjøpere

Dette er den største og viktigste omsetningsformen i Norges Råfisklags distrikt. Råfisklagets forretningsregler og prisbestemmelser danner et viktig fundament for denne omsetningsformen.

Direkteavtalene er en tradisjonsrik omsetningsform som er godt tilpasset strukturen på kysten. Omsetningsformen har klare fortrinn når nesten 4.300 fiskefartøy og ca. 250 kjøperanlegg og mottaksstasjoner skal samhandle. Lange avstander til alternative kjøpere utelukker ofte auksjon, samtidig som fiskernes tilhørighet ofte medvirker til at de foretrekker å levere lokalt. Mange fiskere ønsker å ivareta gode forbindelser til faste kjøpere selv om det periodevis finnes alternative bedre betalende avtakere. Direkteavtaler mellom fiskere og fiskekjøpere vil fortsatt være en hovedomsetningsform, med et åpent og frivillig tilbud om ekstra service og bistand fra Råfisklaget.

Auksjon

Lagerauksjon er en frivillig omsetningstjeneste og -form som tilbys den delen av fiskeflåten som fryser fangstene ombord. Fangstene landes ofte ved nøytrale fryselaagre der kvantum og størrelsessammensetning blir registrert. Dette danner grunnlaget for det tilbudet som sendes ut til kjøpere. Disse fangstene tilbys også kjøpere utenfor Råfisklagets distrikt, noe som bidrar til konkurranse om

råstoffet og dermed bedre priser. Lagerauksjonene foregår både telefonisk og elektronisk.

Kjølauksjoner er et tilbud som mest har vært benyttet i Råfisklagets sørlige område. Dette er auksjoner hvor råstoffet blir bydd ut til kjøpere mens fartøyet er på vei fra fangstfeltet. I Råfisklagets nordlige områder har dette tilbudet vært lite benyttet.

På grunn av at man i 2001 suspenderte minsteprisene for fryse råreker, foregår all slik omsetning gjennom obligatorisk auksjon, alternativt gjennom formelle langsiktige leveringsavtaler. Produktene fra vågekvalfangsten omsettes også gjennom obligatorisk auksjon.

Norges Råfisklag tilbyr også fiskeflåten å formidle salg av fangster, der fartøyet oppgir i hvilket område de ønsker å levere og Råfisklagets salgsmedarbeidere innhenter det beste tilbudet hos kjøpere i dette området. Fartøyet leverer da fangsten i henhold til de opplysningene som er gitt til den kjøperen som gir det beste tilbudet.

Kontraktsalg

Kontraktsalg er en salgssopplegg hvor ombordfrys fangst landes ved nøytrale fryselaagre etter egne avtaler (kontrakter) om pris etc. mellom leverende fartøy og kjøper.

Egenovertakelser

Egenovertakelse er en omsetningsform hvor et fartøy får godkjenning til å overta egen fangst for selv å selge fangsten videre i markedet. Slik omsetning skjer oftest i tilfeller hvor fangstene er bearbeidet til produkter ombord.

Utenlandske landinger

De utenlandske landingene var på topp i Norges Råfisklags distrikt rundt år 2000 med 184.000 tonn i kvantum og over 2 milliarder kroner i førstehåndsverdi. Landingene gikk gradvis tilbake til 98.000 tonn i 2004, for så de tre neste årene å øke gradvis opp til 131.000 tonn. I perioden 2007 til 2009 har det gått nedover igjen, med 10.000

Tabell 11: Fordeling på omsetningsformer i verdi 2001–2009 (millioner kroner)

År	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Direkteavtaler mellom fiskere og kjøpere	3.283	2.990	2.386	2.760	2.867	3.131	3.615	3.514	2.685
Auksjon, formidling, kontraktsalg m.v.	754	878	783	940	1.104	1.281	1.281	1.087	1.255
Egenovertakelser	201	145	170	245	176	205	178	181	246
Sum norske fangster	4.238	4.013	3.339	3.945	4.147	4.617	5.074	4.782	4.186
Utenlandske fangster	2.042	1.779	1.013	906	1.020	1.255	1.512	1.376	977
Samlet omsetningsverdi	6.280	5.792	4.352	4.851	5.167	5.872	6.586	6.158	5.163

Tabell 12: Antall utenlandske fartøy som landet fangst 2000–2009, herunder antall sluttседler og fartøy med skalldyr

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Antall fartøy totalt	342	226	195	207	194	160	133	130	104	106
Antall sluttседler totalt	2.052	1.466	1.209	889	856	981	1.045	1.088	913	877
Antall fartøy med skalldyr	89	47	31	24	21	17	12	20	6	6

tonn første år og 11.000 tonn andre år. De utenlandske landingene utgjorde 110.000 tonn og 977 millioner kroner i verdi i 2009.

Totalt 106 utenlandske fartøy landet fangst i Råfisklagets distrikt i 2009. Dette utgjorde 877 enkeltleveranser med fangst. Av disse fartøyene var det 6 som leverte skaldyr, registrert med 25 enkeltleveranser.

Andelsmessig har Øst-Finnmark hatt en sterk posisjon i forhold til landinger av fangst fra utenlandske fiskefartøy. Siden disse leveransene kom i gang tidlig på 90-tallet, har Øst-Finnmark årlig tatt i mot 30.000–50.000 tonn torsk fra denne flåtegruppen. Betydningen av råstoffet for industrien i regionen er derimot kraftig endret. Fra hovedsakelig ferske fangster som gikk direkte i produksjon de første årene, til i dag utelukkende ombordfryst fangster som losses ved fryselagrene og som i all hovedsak går til kjøpere utenfor regionen/utenfor landets grenser.

I 2009 leverte utenlandske fartøy beskjedne 22.900

tonn med torsk i Øst-Finnmark – hele 17.200 tonn ned fra 2008. De leverte også 6.700 tonn med hyse – 4.900 tonn ned fra 2008. Endringene kan langt på vei forklares med at russerne i 2009 fant det hensiktsmessig å levere mer i Russland (Murmansk). Det er også et moment at det i 2009 ble landet et 10 prosent lavere kvantum utenlandsk råstoff enn i 2008. Fryselagrene i regioner lengre vest og sørover langs kysten har hatt mindre nedgang, og har fått videreført eller har opplevd økte utenlandske landinger.

Vest-Finnmark har også vært et viktig område for landinger av utenlandske fangster. I toppårene 1997–98 ble det årlig landet over 35.000 tonn med torsk i Vestfylket. I 2009 endte det på 18.000 tonn torsk og 5.700 tonn hyse. Dette er henholdsvis 800 og 400 tonn ned fra 2008.

Troms og Vesterålen har også vært betydelige landingsområder for utenlandsk fangst. Troms har i perioder årlig tatt i mot 45.000 til 50.000 tonn torsk. Vesterålen nådde

Tabell 13: Utenlandske landinger 2000–2009 (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum	184.000	176.000	170.000	107.000	98.000	105.000	116.000	131.000	121.000	110.000
Verdi	2.080	2.042	1.779	1.013	906	1.020	1.255	1.512	1.376	977

Tabell 14: De viktigste arter landet av utenlandske fartøy 2000–2009 (tonn rund vekt)

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Torsk	127.000	131.000	129.000	80.000	68.000	73.000	79.000	87.000	83.000	71.000
Hyse	15.000	19.000	17.000	13.000	14.000	15.000	19.000	28.000	24.000	23.000
Sei	3.000	3.000	3.000	2.000	3.000	3.000	6.000	5.000	5.000	7.000
Reker	22.000	10.000	9.000	4.000	5.000	5.000	2.000	3.000	5.000	4.000

Tabell 15: Utvikling i kvantum for utenlandske landinger, totalt og for enkelte kategorier/anvendelser 2001–2009 (tonn rund vekt)

Utenlandske landinger	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Totalt kvantum	176.000	170.000	107.000	98.000	105.000	116.000	131.000	121.000	110.000
Fersk iset alle arter	25.000	19.000	5.000	4.000	3.000	4.000	3.000	1.000	4.000
Fersk iset torsk	22.000	17.000	4.000	3.000	2.000	3.000	2.000	800	3.000
Ombordfryst sløyd fisk	86.000	82.000	63.000	68.000	73.000	80.000	103.000	105.000	91.000
Ombordfryst sløyd torsk	69.000	66.000	50.000	51.000	56.000	59.000	72.000	68.000	58.000
Ombordfryst filet alle arter	46.000	49.000	31.000	16.000	17.000	23.000	15.000	19.000	15.000
Ombordfryst torskefilet	39.000	43.000	27.000	13.000	14.000	17.000	12.000	14.000	10.000
Saltfisk	1.400	1.900	0	400	300	0	0	0	0

Tabell 16: Distriktsvis fordeling av landinger av fisk fra utenlandske fartøy 2005–2009 (tonn rund vekt)

År	Torsk					Hyse					Sei				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Øst-Finnmark	39.700	39.300	44.500	40.100	22.900	8.400	9.900	14.200	11.600	6.700	700	1.000	1.100	1.400	800
Vest-Finnmark	16.900	19.200	20.200	18.800	18.000	3.100	5.000	6.300	6.100	5.700	700	1.000	1.300	1.100	800
Troms	12.700	13.100	16.700	16.800	20.300	2.400	2.500	5.100	4.300	7.800	1.200	1.300	2.500	2.300	4.600
Vesterålen	2.800	4.100	2.200	4.200	6.100	600	900	1.200	900	1.400	100	2.500	100	500	600
Nordmøre	1.500	3.600	3.000	3.000	3.200	100	800	800	800	1.100	≈0	100	100	100	100

en topp i 1997 med 27.000 tonn. I 2009 utgjorde landingene av torsk fra utenlandske fartøy 20.300 tonn i Troms og 4.200 tonn i Vesterålen.

Rekekvantumet fra utenlandske fartøy ble mer enn halvert i Råfisklagets distrikt fra 8.700 tonn i 2002 til knappe 3.800 tonn i 2003. Deretter fulgte 2004 med 5.400 tonn, 2005 med 4.800 tonn, 2006 med 2.000 tonn, 2007 med 3.500 tonn og hele 5.100 tonn i 2008. I 2009 gikk landingene ned igjen, og endte på 3.900 tonn med reker fra utenlandske fartøy.

Hoveddelen av de utenlandske leveransene kommer fra den russiske flåten.

Landinger ved nøytrale fryselagre

De rundt 20 nøytrale fryselagrene langs kysten betyr mye for de fiskefartøyene som fryser fangst om bord. Av de norske fartøyene er det først og fremst trålere og autolinefartøy som benytter lagrene. Flere snurrevadbåter har imidlertid også kommet til, etter at de har fått installert fryseri om bord.

Fangstene omsettes gjennom NR Auksjon, enten via kontrakt, egenovertakelse, leveringsforpliktelse eller via lagets auksjonssystemer. Dette bidrar til økt konkurranse ved at flere kjøpere kan ta del i budgivningen. Samtidig gir slike auksjoner kjøperne anledning til å by kun på de

fiskeslag og størrelser de har behov for. Dette bidrar til mer skreddersydde innkjøp, samtidig som det gir bedre priser til flåten.

Tromsø med sin gode infrastruktur er en sentral havn for lossing av ombordfrost fisk. Også Sortland, Melbu, Myre, Senjahopen, Hammerfest, Båtsfjord og Kirkenes er mye benyttet.

Utenlandske fartøy lossere også fangst ved de nøytrale fryselagrene. Disse fartøyene baserer i det alt vesentlige sin omsetning på direkteavtaler med norske kjøpere.

Fartøyene velger selv losseplass og melder dette inn til Råfisklaget. Når landingene er avsluttet, blir landingseddelt utfylt og den blir deretter elektronisk overført til Råfisklaget. Arbeidet med salgsprosessen kan da starte. Etter lossing blir fangstene delt opp i pakker, etter avtale med reder, og utbud sendes til et 70-talls kjøpere over hele landet. De nøytrale fryselagrene er profesjonelle partnere og yter et viktig bidrag til omsetningen. Siden Råfisklaget praktiserer frivillig auksjon, omsettes også en del av fangstene på kontrakt og gjennom at enkelte fartøyer overtar egen fangst. Sluttseddelregistrering og oppgjør skjer gjennom Råfisklagets systemer.

En oppsummering av aktivitetene i 2009 viser at omsetningen av ombordfrost fisk, landet ved de nøytrale fryselagrene, ble svært god. I første halvdel av beretnings-

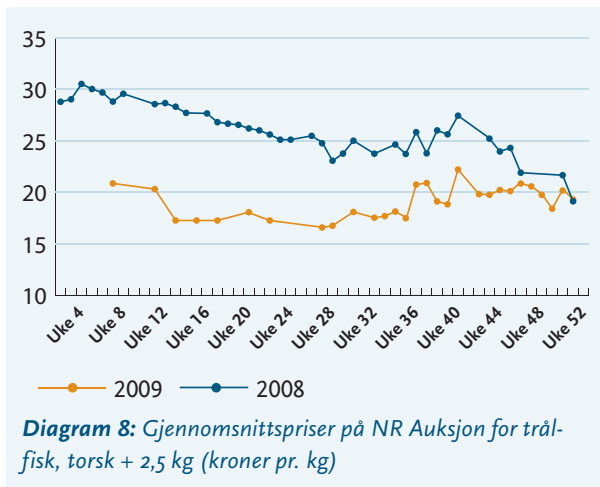

Diagram 8: Gjennomsnittspriser på NR Auksjon for trålfisk, torsk + 2,5 kg (kroner pr. kg)

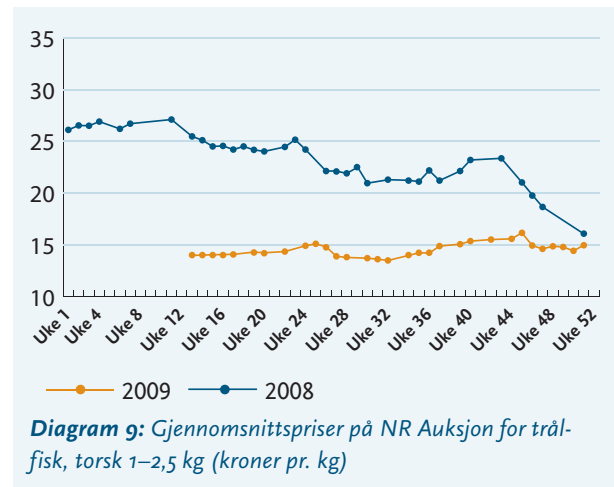

Diagram 9: Gjennomsnittspriser på NR Auksjon for trålfisk, torsk 1-2,5 kg (kroner pr. kg)

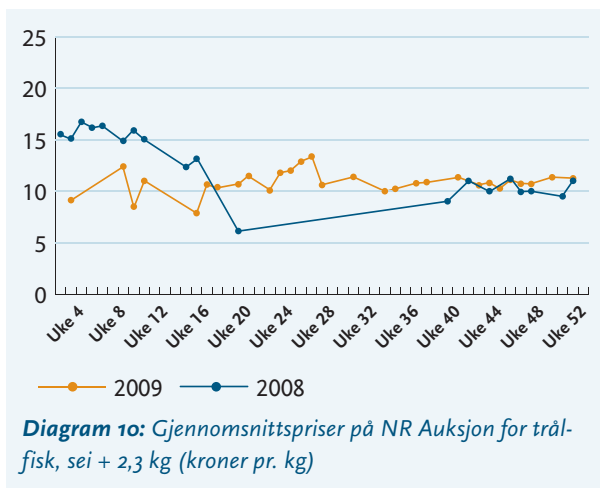

Diagram 10: Gjennomsnittspriser på NR Auksjon for trålfisk, sei + 2,3 kg (kroner pr. kg)

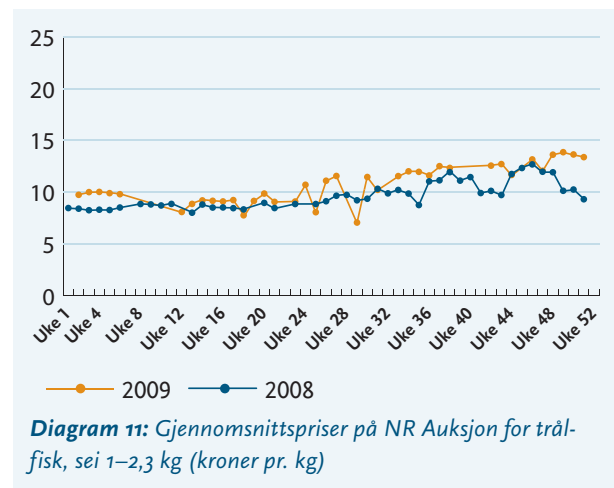

Diagram 11: Gjennomsnittspriser på NR Auksjon for trålfisk, sei 1-2,3 kg (kroner pr. kg)

året var det en negativ utvikling både i kvantum og pris. Ved inngangen til året lå et betydelig kvantum fisk usolgt på lager. Omsetning de første månedene i 2009 gikk tregt. Det var spesielt vanskelig å omsette torsk, selv til minstepris. Normalt ligger prisene for ombordfryst torsk 3–5 kroner over minstepris. Det var hard konkurranse i markedet fra utenlandsk fisk, men fra juli og ut året ble det en betydelig oppgang både i omsatt kvantum og i oppnådd pris. Utover høsten var det en god utvikling både for torsk og sei. En vesentlig del av den store fisken gikk til klippfiskprodusenter på Møre. Dette medførte nærmest rekordomsetning de tre siste månedene i 2009, og med dette ble den dårlige starten på året langt på vei snudd til et svært godt resultat året sett under ett.

Det ble i Råfisklagets distrikt i 2009 totalt omsatt fryst fisk av alle slag for ca. 1 milliard kroner. Dette er ca. 20 prosent mer enn i 2008. Totalt kvantum fryst fisk utgjorde i 2009 ca. 115.000 tonn rund vekt. Dette er mer enn 45 prosent høyere enn 79.000 tonn, som ble resultatet i 2008. Gjennomsnittsprisene gikk ned fra 2008 til 2009 med ca 25–30 prosent – noe mindre enn for ferske leveranser levert ved konvensjonelle anlegg.

Spesielt autolineflåten hadde en stor økning i landede kvanta ved de nøytrale fryselagrene i 2009. Dette kan delvis forklares med at autolinene, som i vesentlig grad er hjemmehørende på Vestlandet, finner det attraktivt å losse i nord. Det skal da også legges til at autolineflåten hadde fått større kvoter og at det er tidsbesparende å losse nærmere fiskefeltene enn å gå helt til hjemmehørende distrikt for å levere. Det går fort en uke ekstra for et fartøy å gå fra et fiskefelt nordpå tur/retur vestlandet. Når det losses ved nøytrale lagre i nord, legges likevel fangstene ut for salg til alle registrerte og interesserte kjøpere i hele landet – ikke bare innen lagets distrikt. På denne måten kan aktuelle kjøpere i hele landet være med å konkurrere om den fisken de ønsker å kjøpe.

Prisene for fryst fisk i 2009 gikk betydelig ned i forhold til året før. Spesielt i første halvdel av året var markedet

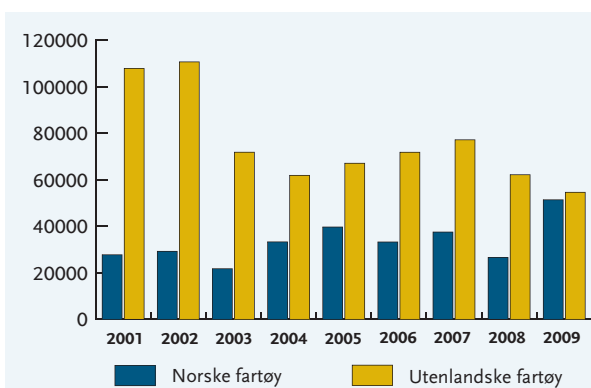

Diagram 12: Utviklingen i landet kvantum ombordfryst torsk ved nøytrale fryselagre fra norske og utenlandske fartøy 2001–2009 (tonn rund vekt)

vanskelig og prisene lave. Dette rettet seg i stor grad opp utover høsten med større interesse fra klippfiskprodusentene, som betalte relativt gode priser både for torsk og sei.

I 2009 ble det fra norske fiskefartøy landet til sammen 482.000 tonn rund vekt fangst i Norges Råfisklags distrikt. Ca. 155.000 tonn (32 prosent) av dette var ombordfryste fangster. Sammenstilles disse opplysningene med tabell 17 og 150.200 tonn i samlet kvantum for norske fangster losset ved nøytrale fryselagre, førstehåndssatt gjennom Råfisklaget, fremkommer det at over 95 prosent av de norske ombordfryste fangstene tok veien om nøytrale fryselagre i 2009. I 2007 og 2008 lå denne andelen på ca. 90 prosent.

Kjøpere

Over flere tiår har det vært en negativ utvikling og betydelig nedgang i antall aktører knyttet til førstehåndsomsetning av villfangst fisk og skalldyr i Norge. Både på sjø- og landsiden er det gjort store omstruktureringer. Det blir færre fiskere og fiskefartøy, men også færre kjøperanlegg og industribedrifter. En konsekvens av dette, på grunn av at kvotene og fangstnivået har vært relativt stabilt, er at færre og større enkeltleveranser blir omsatt til færre og større kjøpere.

Tabell 17: Fordeling av førstehåndssatte fangster gjennom Norges Råfisklag, losset ved nøytrale fryselagre 2005–2009 (tonn rund vekt og tusen kroner)

År		Norske					Utenlandske				
		2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Fisk – tilvirket:	- kvantum	8.400	5.200	10.000	9.800	11.300	16.900	22.600	15.400	17.800	14.100
	- verdi	90.200	63.000	137.100	114.100	104.800	165.200	235.400	196.500	218.300	129.600
Fisk – utilvirket:	- kvantum	77.100	52.000	76.200	67.900	123.400	71.400	76.300	96.500	89.000	83.700
	- verdi	844.700	677.000	1.005.300	798.500	1.164.100	699.000	824.100	1.100.100	984.700	694.400
Skalldyr:	- kvantum	32.400	25.700	16.000	18.900	15.500	500	2.600	3.900	1.400	2.000
	- verdi	291.100	268.900	216.900	233.400	204.900	34.500	80.700	86.600	20.700	48.600
Sum:	- kvantum	117.900	82.900	102.200	96.600	150.200	88.800	101.500	115.800	108.200	99.800
	- verdi	1.226.000	1.008.900	1.359.300	1.146.000	1.473.800	898.700	1.140.200	1.383.200	1.223.700	872.600

Vi gjør spesielt oppmerksom på at tallene i tabell 17 kan bli justert fra en årsberetning til en annen. Dette kan skje fordi det blir foretatt registreringer (korreksjoner) med tilbakevirkende kraft når lagrede ombordfryste fangster i fiskers eie blir solgt til en kjøper.

Tall for Norges Råfisklags distrikt viser også en slik utvikling over tid. I 2009 sammenlignet med 2008, endte det med 32.000 færre enkeltfangster – totalt 134.000, 431 færre fiskefartøy – totalt 4.264 og ca. 100 færre fiskere med fiske som hovedyrke – totalt 5.600. Unntaksvis ble det ingen nedgang i antall kjøperanlegg i 2009. Antallet økte fra 2008 til 2009 med ett, til totalt 184.

Det er viktig for avviklingen av sesonger og fiskerier at det er likeverdige forhold og en sunn og god konkurranse mellom aktører på sjø og land. Utviklingen i antall aktører, men også aktørenes samarbeid, avtaler og eierskap, er av stor betydning for gjennomføringen av omsetningen.

Av tabell 19, for de to siste årene, fremgår det at en 12–13 prosent av kjøperne i Råfisklagets distrikt sto for en omsetning som utgjorde mer enn 60 prosent av totalverdien av det som ble omsatt. Et 20-talls kjøperne var derfor svært sentrale for avtaket fra flåtesiden i Råfisklagets distrikt i 2008 og 2009.

Når antall anlegg med produksjon går så mye ned som det har gjort de siste årene, blir mottaksstasjoner et stadig viktigere supplement for å opprettholde omsetningen på kysten. Ved slike strukturelle endringer er det av stor betydning at de statlige bevilgningene og rammene til føring av fangst opprettholdes, og økes i takt med det økte behovet for føring fra rene mottaksanlegg til anlegg som driver produksjon.

I tillegg til foran nevnte kjøperanlegg, var det i Råfiskla-

gets distrikt i 2009 totalt 53 aktive mottaksstasjoner/-anlegg for fisk. Disse førte fangst til i alt 33 kjøperanlegg med produksjon. Under taskekrabbefisken i 2009 var det i tillegg 15 mottaksstasjoner i aktivitet. Antall mottaksstasjoner for fisk er på nivå med 54 stasjoner i 2008. Som følge av vanskelige markeds- og omsetningsforhold for taskekrabbe, ble det en nedgang fra 25 mottak for taskekrabbe i 2008 til 15 mottak i 2009.

De til enhver tid aktive fiskekjøpere og mottak i Råfisklagets distrikt framkommer geografisk fordelt av en oversikt på Råfisklagets hjemmeside – www.rafisklaget.no under valgene «Salg & omsetning», derunder fanekortet «Kjøpere og mottak».

Sjømateksport fra Norge

Hovedtall

Norge eksporterte sjømat i 2009 til en total verdi av 45 milliarder kroner. Dette er en økning med 6 milliarder kroner, eller 15,4 prosent fra 2008. Det ble eksportert 2.581.400 tonn sjømat, som er 11,6 prosent mer enn i 2008. Også hvitfisk hadde en volummessig økning, på 9,7 prosent. Mens sjømat totalt hadde en prismessig økning på 3,4 prosent, hadde hvitfisk en nedgang på 12,3 prosent.

Ulike produkter av hvitfisk utgjorde over 9,4 milliarder kroner, eller 21 prosent av den totale sjømateksporten fra Norge i 2009. Av dette utgjorde konvensjonelle produkter 50 prosent, ulike frysede produkter 31 prosent og ferske produkter 19 prosent.

Eksport av fersk og fryst hvitfisk

Eksporten av fersk og fryst hvitfisk fra Norge hadde i 2009 en samlet verdi på 4,7 milliarder kroner, en økning på 6 prosent fra året før. Volummessig økte eksporten med 17 prosent til vel 235 tusen tonn.

Det ble i 2009 eksportert fryst filet av artene torsk, hyse, sei og uer til en verdi av vel 1 milliarder kroner. Dette er en nedgang på 12,5 prosent fra året før. Eksporten av ferske fileter økte med 10 prosent etter en nedgang året før. Det var eksport av fersk filet av oppdrettstorsk som sto for økningen, mens fersk filet fra villfanget torsk var helt stabil. Eksporten av fersk seifilet ble nok en gang kraftig redusert, med en nedgang på 53 prosent, mens fersk hysefilet gikk ned med 26 prosent.

Tabell 18: Antall registrerte og aktive kjøperanlegg, fordelt distriktvis pr. 31. desember 2008 og 2009

Distrikt	Kjøperanlegg	
	31.12.2008	31.12.2009
Øst-Finnmark	18	17
Vest-Finnmark	17	17
Troms	28	31
Vesterålen	13	12
Lofoten/Salten	65	61
Helgeland	6	7
Nord-Trøndelag	4	7
Sør-Trøndelag	16	16
Nordmøre	16	16
Totalt	183	184

Tabell 19: Andel av kjøpere fordelt etter omsetning 2005–2009

Mottatt kvantum rund vekt	Prosentandel av kjøpere					Prosentandel av omsetningsverdi				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
0–600 tonn	56	54	53	52	53	8	6	5	5	5
601–1.500 tonn	19	19	19	17	18	14	12	10	9	9
1.501–2.500 tonn	7	8	7	10	6	9	10	7	10	6
2.501–3.500 tonn	7	5	8	5	6	14	9	12	7	9
3.501–4.500 tonn	3	4	4	4	4	7	10	7	8	5
over 4.500 tonn	8	10	9	12	13	49	53	59	61	66

Omsetning av viktige arter/produkter

Torsk (*Gadus morhua*)

Den norske torskekvota nord for 62° N var på 237.100 tonn rund vekt i 2009 (244.100 tonn inklusive forskningskvote). Dette var vel 40.000 tonn mer enn kvota året før, som riktig nok ble overfisket og som endte med et uttak i 2008 på 209.600 tonn.

Av totalkvota i 2009 var 3.500 tonn avsatt til ungdomsfiskeordning/fritidsfiske og 300 tonn til dekning av kvotebonus ved levendefangst av torsk med konvensjonelle redskaper. Torskekvota ble videre fordelt med 71.343 tonn til trålerne og 161.957 tonn til fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper. Den videre oppsplitting av kvotene var slik:

Fartøygrupper:	Kvoter (tonn rund vekt):
Torsketrål	70.593
Seitrål	750
Sum trål	71.343
Konvensjonelle havfiskefartøy	20.747
Lukket gruppe	120.027
Åpen gruppe	14.643
Avsetning til bifangst	6.500
Sum konvensjonelle redskaper	161.957

Torsketrålerne var regulert med fartøykvoter uten overregulering, der fartøy med kvotefaktor 1,0 opprinnelig hadde en fartøykvote på 776 tonn torsk. For fjerde år på rad ble det avsatt et kvantum av trålkvantommet til distriktskvota, denne gang på 2.000 tonn. Men ordningen ble ikke gjennomført og avsatt kvantum ble 2. oktober fordelt med utvidede kvoter til trålerne. Nevnte kvote på 776 tonn ble da økt til 816 tonn. Fartøykvota ble ytterligere økt 11. desember, da til 836 tonn for torsketrålere med kvotefaktor 1,0.

Fisket for konvensjonelle havfiskefartøy var regulert med fartøykvoter med minimal overregulering. Kvote-

enheten var i utgangspunktet satt til 224 tonn for fartøy med kvotefaktor 1,0. Denne ble økt til 264 tonn 2. november og videre til 274 tonn 11. desember, hvorav 224 tonn var garantert.

For fartøy i lukket gruppe med lasteromsvolum mindre enn 300 m³, var det avsatt 120.027 tonn, og dessuten 6.500 tonn for fartøy i lukket og åpen gruppe til dekning av bifangst av torsk i fisket etter andre arter. Bifangstordningen ble igangsatt fra 15. april med inntil 30 prosent bifangst av torsk tillatt i fisket etter andre arter, avregnet pr. uke.

Fartøy med hjemmelslengde under 11 meter fikk fritt fiske fra 19. juni 2009. Øvrige fartøy i lukket gruppe fikk økt kvotene med 30 prosent fra samme dato, der økningen kom som maksimalkvotetillegg. Fartøy med hjemmelslengde over 11 meter fikk økt kvotene med 20 prosent igjen fra 25. august, og med ytterligere 40 prosent fra 2. oktober, for så å få fritt fiske fra 26. oktober.

Fartøy i åpen gruppe som i utgangspunktet hadde fartøykvoter fra 12 til 16 tonn, fikk fritt fiske fra 19. juni, med de opprinnelige kvotene som garanterte.

Av den norske kvota i 2009 på totalt 244.100 tonn ble 236.900 tonn tatt, ifølge tall fra Fiskeridirektoratet jfr tabell 20.

Omsetning i torskefisket

Omsetningen av torsk gjennom Norges Råfisklag utgjorde 273.400 tonn i 2009, hvorav 70.700 tonn kom fra utenlandske fartøy. Førstehåndsverdien av torsk var 3.016 millioner kroner, herav 721 millioner kroner etter landinger fra utenlandske båter. Kvantumsmessig var dette en økning på 16.900 tonn fra 2008, som følge av kraftig økning i landingene fra norske fartøy, fra 173.500 til 202.700 tonn, mens landingene fra utenlandske fartøy ble redusert fra 83.000 til 70.700 tonn. Totalverdien av torskeleveransene ble redusert med 950 millioner kroner fra 2008. Verdimessig utgjorde omsetningen av torsk 58 prosent av Råfisklagets totale omsetningsverdi i 2009, ned fra 63–64 prosent de to årene før.

Tabell 20: Den norske torskekvota 2009 – landinger i tonn fordelt på fartøygrupper * (kilde: Fiskeridirektoratet, foreløpige tall)

Fartøygrupper	Kvota	Fangst	Omsatt i NR's distrikt	Forskningsfangst	Restkvota
Trål:	71.343	77.415	59.625	4.408	- 1.664
Konvensjonelle fartøy:					
- Konv. fartøy over 28 m	20.747	24.652			- 3.905
- Lukket gruppe, 21–28 m	22.025	23.326			- 1.301
- Lukket gruppe, 15–21 m	32.935	35.716			- 2.781
- Lukket gruppe, 11–15 m	31.879	33.954			- 2.075
- Lukket gruppe, u/11 m	33.188	27.452			5.736
- Åpen gruppe	14.683	11.829			2.854
- Sum konvensjonelle fartøy	161.957	159.447	143.084	2.517	5.027
Sum alle fartøy:	237.100	236.862	202.709	6.925	7.163

* Kvota i lukket og åpen gruppe, eksklusive bifangstavssetningen, mens fangsttallene for disse gruppene inkluderer fangst tatt i bifangstfisket, hvor det var avsatt 6.500 tonn. Kvotebonus levendefangst (300 tonn avsatt) er holdt utenom.

Det hører med til historien at landingene av torsk fra norske båter fikk en forsiktig start i 2009 sammenlignet med året før. Det viktige vinterfisket ga et resultat på 117.000 tonn torsk fra norske båter, hvis vi tar de fire første månedene av året som utgangspunkt. Tilsvarende periode året før utgjorde 132.000 tonn. Det var til da reduksjon på alle redskaper, og spesielt på garn, ned fra 59.000 til 52.500 tonn. Kraftig økning på trål året sett under ett, fra 39.400 til 59.600 tonn, og for snurrevad (fra 34.300 til 41.200 tonn) bidro til at årskvantumet ble høyere i 2009 enn året før. Også for line var tallene positivt, mens det var reduksjon for garn og juksa.

Den kraftige økningen i landingene av torsk fra trålere og også autolinere, gjorde sitt til at andelen av torskelandingene som ble levert fersk, ble redusert fra 81 prosent i 2008 til 72 prosent i 2009, hva angår landinger fra

norske båter. I tillegg ble landingene fra norske trålere ytterligere dreiet mot fryst råstoff, med 75 prosent av trålerens torskelandinger i 2009, mot 64 prosent året før. Ferskandelen torsk fra utenlandske båter økte imidlertid fra 1 prosent i 2008 til 5 prosent i 2009.

Som følge av omsetningsproblemene under vinterseongen kom ukekvantaene ikke opp mot toppnivået året før. I toppuka i 2009, uke 13, kom vi opp i 14.900 tonn omsatt torsk (verdi 171 millioner kroner), mens toppen i 2008 kom i uke 11 med 17.900 tonn til verdi 305 millioner kroner.

Den globale finanskrisen som slo inn med full tyngde mot slutten av 2008 og med effekt gjennom hele 2009, ga spesielt kraftige utslag for prisen på torsk. Årsaken til dette er sammensatt, men viktigst er det at en så stor del av eksporten av våre torskeprodukter går til land i

Tabell 21: Kvantums- og verdiutvikling for torsk 2000–2009 (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum	296.168	301.060	313.887	252.218	256.980	262.852	258.110	271.283	256.487	273.390
Verdi	3.668	3.869	3.643	2.551	2.884	3.213	3.509	4.175	3.971	3.016

Tabell 22: Minsteprisutvikling for torsk vinter 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Torsk over 5,0 kg									25,00	22,50
Torsk over 2,5 kg*	19,00	20,00	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00	19,00
Torsk 1,0–2,5 kg	15,60	15,60	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00	16,00

* Fra mai 2007 ble det opprettet en egen minstepris for torsk over 5,0 kg. I denne tabellen er derfor minsteprisen for torsk over 2,5 kg fra og med 2008 begrenset til torsk 2,5–5,0 kg.

Tabell 23: Gjennomsnittlig oppnådde priser for fersk og ombordfryst torsk sløyd uten hode 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Torsk over 5,0 kg*								28,12	27,13	21,60
Torsk over 2,5 kg*	21,09	22,50	19,15	16,17	18,37	19,94	21,54	24,51	24,59	17,86
Torsk 1,0–2,5 kg	17,77	18,03	16,19	14,64	16,02	17,33	19,82	22,04	21,38	14,49

* Fra mai 2007 ble det opprettet egen minstepris for torsk over 5,0 kg. Fra dette tidspunkt gjelder derfor denne gjennomsnittsprisen for torsk 2,5–5,0 kg. Med virkning fra og med 21. desember 2009 ble det gjort en justering av vektgrensen for stor torsk til 6,5 kg, men dette får liten innvirkning på gjennomsnittet i tabellen.

Tabell 24: Distriktvis omsetning av torsk 2005–2009 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Øst-Finnmark	63,1	57,2	64,5	58,2	50,6	729,0	736,1	915,8	819,6	517,1
Vest-Finnmark	48,7	51,0	54,3	52,2	48,8	568,3	677,7	820,8	809,1	532,7
Troms	66,8	64,5	72,2	70,1	79,6	839,2	914,3	1.153,1	1.099,7	882,2
Vesterålen	32,1	30,8	34,3	29,6	41,7	410,8	429,2	565,3	484,2	470,9
Lofoten/Salten	45,3	44,9	37,9	38,2	44,7	582,7	627,2	605,8	645,2	526,4
Helgeland	1,6	1,8	1,6	1,8	1,8	19,4	22,0	22,6	25,7	19,9
Nord-Trøndelag	1,4	1,6	1,3	1,5	1,3	15,6	19,6	19,0	20,7	14,3
Sør-Trøndelag	0,5	0,5	0,6	0,6	0,4	5,9	6,7	8,3	8,4	4,3
Nordmøre	3,3	5,8	4,5	4,3	4,5	42,2	76,2	64,5	58,9	48,5
SUM	262,8	258,1	271,2	256,5	273,4	3 213,1	3.509,0	4.175,2	3.971,5	3.016,4

Sør-Europa som ble hardt rammet av krisen, og hvor torskeprisene gjennom mange år hadde økt fram til finanskrisen slo inn. Det var ved inngangen til 2009 svært vanskelig å forutse utviklingen i markedsprisene, i og med at importørene spesielt i Portugal var avventende, med tyngende lagerbeholdning produsert av dyrere innkjøpt råstoff som først skulle omsettes. Råfisklagets minstepriser ble derfor satt under press helt fra starten av året, noe som resulterte i at minsteprisene ble kraftig redusert i løpet av året. Prisdøftelsene i desember 2008 endte med brudd, og minsteprisene ble fastsatt i samsvar med forslag fra den offentlig oppnevnte meklingsnemnda. Minsteprisene ble da kr 22,50 pr. kg for torsk over 5 kg, 19,- for størrelsen 2,5–5 kg, 16,- for 1–2,5 kg og 12,- for torsk under 1 kg. Disse minsteprisene sto seg til 7. mars 2009, da partene i prisdøftelsene ble enige om en reduksjon til henholdsvis 20,75/17,25/14,00/11,00 for de fire størrelsene. Nye prisdøftelser i juni resulterte i ytterligere reduksjoner, til 18,00/15,25/12,75/10,00 med virkning fra 15. juni. Fra 28. september gikk minsteprisene ned til 17,00/14,50/12,50/9,25, og prisdøftelsene i desember resulterte i minstepriser på følgende nivå: 16,25/13,25/11,25/9,25, der også vektgrensen for den største fisken ble endret fra 5 til 6,5 kg.

Et vedvarende press på minsteprisene gjennom hele 2009 medførte lange perioder med omsetningsproblemer, der de minste båtene med tilhørighet i Nord-Troms og Vest-Finnmark kom spesielt vanskelig ut. Mange båtiere så seg presset til å drive sjølproduksjon av tørrfisk for å få delta i vinterfisket, men et vanskelig marked

også for denne fisken som har Nigeria som viktigste marked, har resultert i treg omsetning og enda på begynnelsen av 2010 er det mange sjølprodusenter som har usolgte lager av tørrfisk.

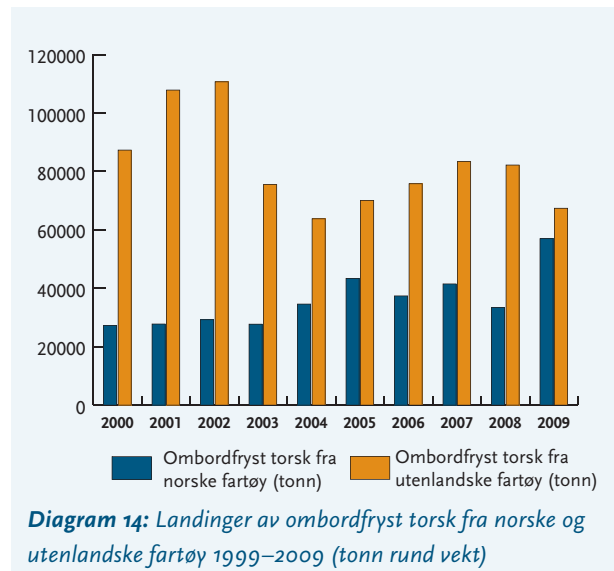
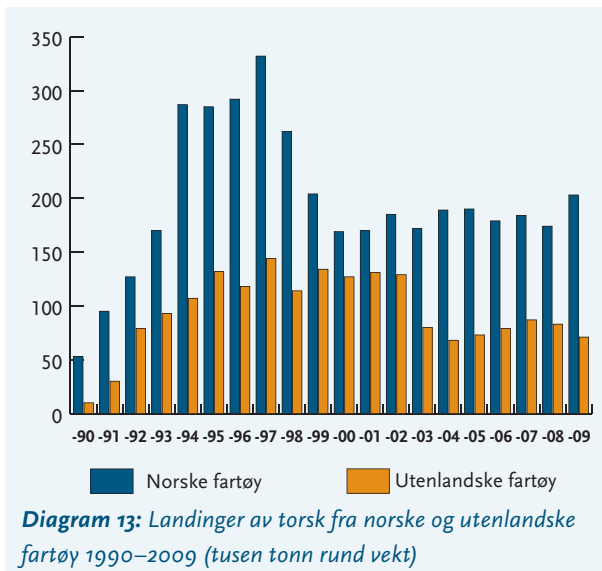
Regulering av råstoffmarkedet

Norges Råfisklag vurderte gjennom hele vintersesongen innføring av regulering av fisket av avtaksmessige årsaker. Men som følge av tilbakemeldinger fra kjøpersiden som gikk ut på at reguleringer ikke ville føre til at kjøperne ville ta inn nye båter, snarere stoppe alt kjøp, ble ikke reguleringer innført før like over påske i melding av 17. april. Fra uke 17 ble ukekvoter innført for fartøy som driftet med konvensjonelle redskaper og leverte ferskt råstoff i Troms og Finnmark. Ukekvotene ble satt fra 6 til 30 tonn torsk og hyse etter båtstørrelse, basis sløyd hodekappet vekt. Ukekvotene ble opphevet 1. juni for leveringsområdet Vest-Finnmark og Troms, og fra 8. juni for Øst-Finnmark.

De største torskefiskeriene foregår de fire første månedene av året. I 2007 og 2008 ble ca. 130.000 tonn av totalt 175–185.000 tonn omsatt under vinterfisket. I 2009 gikk dette ned til 117.000 tonn av totalt 202.000 tonn. For 2009 hadde dette sammenheng med en vanskelig avsetningssituasjon, spesielt under vinterfiskeriene. Dette omtales nærmere i teksten som følger. Den videre gjennomgang omhandler hovedsakelig kystflåtens torskefiske i januar–april 2009, men det er også utvidet med tall for første halvår. Av foran nevnte 117.000 tonn torsk omsatt de fire første månedene i 2009, ble ca. 100.000 tonn omsatt fra fartøyer som drifter med konvensjonelle redskaper.

Tabell 25: Landinger av torsk i kvantum og verdi 1990–2009 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

År	Torsk		Lofotskrei		Sum torsk/Lofotskrei		Herav utenlandsk	
	Tusen tonn	Mill. kr	Tusen tonn	Mill. kr	Tusen tonn	Mill. kr	Tusen tonn	Mill. kr
1990	95	748	23	205	118	953	14	109
1991	125	1.211	35	147	160	1.358	30	308
1992	206	1.630	46	429	252	2.059	79	614
1993	263	1.718	50	383	313	2.101	93	546
1994	332	2.237	62	456	394	2.693	107	653
1995	365	2.533	52	440	417	2.973	132	831
1996	358	2.214	52	393	410	2.607	118	635
1997	419	2.709	57	379	476	3.088	144	865
1998	324	3.149	53	497	376	3.646	114	1.078
1999	308	3.572	30	429	338	4.001	134	1.456
2000	268	3.228	28	440	296	3.668	127	1.501
2001	271	3.399	30	470	301	3.869	131	1.593
2002	270	3.053	44	590	314	3.643	129	1.423
2003	205	2.084	47	463	252	2.551	80	811
2004	212	2.378	45	506	257	2.884	68	700
2005	226	2.736	37	477	263	3.213	73	797
2006	221	2.966	37	543	258	3.509	79	960
2007	240	3.656	31	519	271	4.175	87	1.160
2008	225	3.412	31	559	256	3.971	83	1.101
2009	238	2.574	35	442	273	3.016	71	721

Fisket i Vesterålen og Lofoten/Salten

Aktiviteten i Vesterålen i begynnelsen av januar 2009 var ganske laber, og det var kun noen få kjøpere som var i virksomhet. Markedssituasjonen var svært vanskelig. Det knyttet seg derfor stor usikkerhet omkring vinterfisket. Utover i januar bedret situasjonen seg, og det ble tatt til dels store fangster, spesielt på garn og snurrevad. Flere kjøpere måtte derfor begrense kjøpet. Fangstene ble strengt sortert med trekk i pris til fisker. Fisken var silde-sprengt og ikke av beste kvalitet. Januar ble avsluttet med tildels mye landligge.

I Lofoten var situasjonen ikke så mye annerledes enn i Vesterålen. Enkelte kjøpere oppfordret linefiskerne til å fiske hyse, da det var vanskelig å selge torsk. Når vi kom ut i februar, var fisket kommet godt i gang i Vesterålen. Dette medførte at de fleste kjøperne måtte sette begrensninger i fangstmengde pr. sjøvær og ukekvoter. Mange kjøpere hadde i tillegg stoppet å kjøpe på lørdager, noe som medførte at større fartøy som fisket på feltene i Vesterålen, måtte gå til Lofoten med fangsten. I Lofoten var fisket fortsatt labert og lite fisk var inne i Vestfjordbasenget. En del fremmedbåter hadde nå kommet til Røst.

Februar bød på vanskelige fangstforhold i Vesterålen med mye havstrøm. Et par kjøpere hadde stoppet mottaket, grunnet store lager av saltfisk. I Lofoten hadde fisket på yttersida bedret seg, med gode fangster når været og forholdene ellers lå til rette for det. Februar måned var preget av dårlig vær og mye landligge, noe som medførte at man fikk for lite fisk til ferskmarkedet. I Lofoten var det fortsatt små fangster på innersida og dertil liten deltakelse. På Røst var det etter hvert kommet mange fremmedbåter, og det ble meldt om gode linefangster.

I første uke av mars ble det i Vesterålen tatt store hysefangster. Dette skapte problemer med omsetningen, da ferskmarkedet ikke klarte å ta unna. Kjøperne måtte derfor stoppe mottaket av hyse. Snurrevadflåten måtte legges om til nøter med større masker for å unngå hyse i fangstene. Markedet var urolig. Det gikk rykter om nye

prisforhandlinger, noe som medførte at enkelte kjøpere stoppet helt opp i påvente av nye minstepriser.

I midten av mars var de fleste garnbåter hjemmehørende i Vesterålen ferdig med torsk kvota. Det ble nå fisket godt på feltene i nærheten av Røst og langs Lofotens ytterside. Kjøpere på Værøy og Røst fikk stort sett nok fisk, og store fangster fra nevnte fangstfelt måtte nå leveres lengre øst i Lofoten. I slutten av mars sto fisken fortsatt på Lofotens ytterside. Det ble tatt gode fangster på alle redskaper. Mange båter slet med å få leveranse. Enkelte hadde flere timers gangtid for å bli kvitt fangsten. Kjøperne på Røst begrenset nå mottaket.

I siste fangstuke før påske var det fortsatt brukbart vær og gode fangster på Vesterålsfeltene, men mange båter hadde problemer med å få levert fangsten. Kjøperne begrenset kjøpet frem til påkestoppen 8. april.

På grunn av den vanskelige avsetningssituasjonen, avsluttet mange fisket og tok siste sjøvær med seg til hjemlige kjøpere. Andre fiskere fortsatte et begrenset fiske, og sjølproduserte til tørrfisk.

De fleste kjøpere avsluttet kjøpet fredag 3. eller senest lørdag 4. april.

Etter påske var det et meget begrenset kjøp, grunnet store lager av saltfisk.

I Vesterålen ble det i 2009 landet 41.662 tonn torsk, mot 29.560 tonn året før. I Lofoten/Salten ble det i 2009 landet 44.743 tonn, mot 38.215 tonn året før.

I det tradisjonelle Lofotfisket ble det i 2009 landet 34.791 tonn skrei til en førstehåndsverdi på 442 millioner kroner. Tilsvarende i 2008 viste 31.308 tonn skrei til verdi 559 millioner kroner.

Torskfisket i Troms

Som følge av den vanskelige markedssituasjonen, var mange av kjøperne forsiktige i begynnelsen av året. I Nord-Troms hadde fiskerne gjennom hele vintersesongen leveringsproblemer, der Nergård ved Skarefisk og tilknyttede mottaksstasjoner i perioder stoppet kjøpet, og

Tabell 26: Kvantums- og verdiutvikling for torsk i Vesterålen og Lofoten/Salten 2000–2009 (tonn rund vekt og millioner kroner)

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum	70.373	72.532	90.800	89.392	85.036	77.405	75.761	72.187	67.775	86.405
Verdi	992	1.043	1.149	901	976	994	1.056	1.171	1.129	997

Tabell 27: Minsteprisutvikling for torsk vinter 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Torsk over 5,0 kg									25,00	22,50
Torsk over 2,5 kg*	19,00	20,00	19,00	15,00	17,00	18,25	19,25	21,50	22,00	19,00
Torsk 1,0–2,5 kg	15,60	15,60	15,60	13,00	14,00	15,00	16,25	18,50	19,00	16,00

* Fra mai 2007 ble det opprettet en egen minstepris for torsk over 5,0 kg. I denne tabellen er derfor minsteprisen for torsk over 2,5 kg fra og med 2008 begrenset til torsk 2,5–5,0 kg.

Tabell 28: Gjennomsnittlig oppnådde vinterpriser januar t.o.m. april for fersk torsk sløyd uten hode i Vesterålen og Lofoten/Salten 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Torsk over 5,0 kg*									26,89	21,46
Torsk over 2,5 kg*	22,67	23,39	20,68	15,09	17,40	19,72	21,31	24,42	25,45	17,80
Torsk 1,0–2,5 kg	18,55	17,85	16,43	13,19	14,75	16,93	18,68	22,20	23,37	14,54

* Fra mai 2007 ble det opprettet egen minstepris for torsk over 5,0 kg. Fra dette tidspunkt gjelder derfor denne gjennomsnittsprisen for torsk 2,5–5,0 kg. Med virkning fra og med 21. desember 2009 ble det gjort en justering av vektgrensen for stor torsk til 6,5 kg, men dette får liten innvirkning på gjennomsnittet i tabellen.

Tabell 29: Kvantum og verdi for hovedartene i Vesterålen og Lofoten/Salten 2009 (tonn rund vekt og millioner kroner)

2009	Vesterålen		Lofoten/Salten		Totalt	
	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi	Kvantum	Verdi
Torsk	41.662	471	44.743	526	86.405	997
Hyse	18.535	135	6.575	43	25.110	178
Sei	11.953	77	10.352	54	22.305	131
Totalt	72.150	683	61.670	623	133.820	1.306

Tabell 30: Antall deltakende fartøy i Lofotfisket etter redskapsgruppe i perioden 2000–2009

Redskap	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Garn	770	672	753	836	799	618	550	505	460	479
Line	183	218	192	219	195	181	162	152	147	148
Juksa	435	476	515	500	473	426	362	290	305	296
Snurrevad	110	123	120	164	143	120	126	87	85	77
Sum	1.498	1.489	1.580	1.719	1.610	1.345	1.200	1.034	997	1.000

Tabell 31: Kvantum torsk/Lofotskrei til henging i Lofoten og gjennomsnittlig oppnådd pris for torsk/Lofotskrei til denne anvendelse 2000–2009 (tonn rund vekt og kroner pr. kg)

Anvendelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	
Henging		20.862	19.902	25.918	24.590	21.101	20.668	21.420	17.811	17.540	19.654
Gjennomsnittspris (kr pr. kg sløyd u/hode)		23,34	24,32	20,77	14,88	17,19	19,44	21,04	24,29	25,81	17,87

for øvrig gjennom hele sesongen kjørte med sterkt begrenset kapasitet. Heller ikke på Karlsøybruket kom kjøpet av torsk i gang under den viktige vintersesongen. Også øvrige kjøpere begrenset sitt kjøp. På Senja valgte kjøperne å holde aktiviteten i gang i januar og februar, men som følge av problemer knyttet til salget av saltfisk, måtte kjøpet

også der etter hvert begrenses. Minsteprisreduksjonen for torsk som kom i mars, medførte kraftige reaksjoner fra saltfiskprodusentene på Senja, som på det tidspunkt hadde gjort det meste av sitt innkjøp for vinteren. Problemerkene ga store utslag i omsatt kvantum. I løpet av de fire første månedene av 2009, nådde omsatt kvantum torsk

fra kystflåten i Troms 16.900 tonn. Herav var 11.800 tonn tatt på garn, mot 27.000 tonn samme periode året før, hvor garnflåten sto for 18.000 tonn. Landingene nådde en topp i uke 4–5 og i uke 10, med ukekvanta på 2.000 tonn. Tilsvarende topp i 2008 kom i uke 8–11, da med ukekvanta fra 3.400 til 3.700 tonn.

Viknafisket

Viknafisket foregår i tiden februar og fram til slutten av april. Det er den minste flåten som deltar i dette fisket, for det meste en- og tomannssjarker fra Trøndelag og Nordmøre. De fleste drifter med garn. Vanligvis veksler båtene mellom å fiske i Vikna og på Røst eller i Vesterålen. I Vikna var det i 2008-sesongen to kjøpere med hovedanlegg i Rørvik og på Flerengstrand. I tillegg har kjøperne til sammen 5 mottaksstasjoner rundt om i Vikna. Totalt 180 båter leverte fangst i 2008, mot 225 båter i 2007.

I 2008 ble det under Viknafisket omsatt totalt 2.225 tonn rund vekt mot 1.929 tonn i 2007. Dette utgjør en økning i kvantum på 296 tonn eller 15 prosent. Førstehåndsverdien gikk opp fra 22,1 million kroner i 2007 til 26,1 millioner i 2008, en økning på 18 prosent. Av ilandbrakt kvantum under Viknafisket i 2008 utgjorde torsk 1.166 tonn mot 1.016 tonn torsk rund vekt i 2007. Verdien på torskekvantumet gikk opp fra 14,8 million kroner i 2007 til 16,6 million kroner i 2008, en verdiøkning på 12 prosent.

Vårtorskefisket i Finnmark

Kystflåten som første halvår driftet med konvensjonelle redskaper under vårtorskefisket utenfor Finnmark, leverte 56.000 tonn torsk/hyse/sei i 2007, 48.000 tonn i 2008 og 42.000 tonn i 2009. Av kvantumet i 2009 utgjorde torsk 36.400 tonn, hyse 4.200 tonn og sei 1.200 tonn. Kvanta fra seinotflåten inngår ikke i tallene.

Leveransene under vårtorskefisket i 2009 hadde et vestlig tyngdepunkt, men på langt nær så markant som året før. I 2009 ble henholdsvis 43 prosent av torskekvantumet (15.600 tonn) og 57 prosent (20.800 tonn) levert i Øst- og Vest-Finnmark. I begge områdene var det en økende andel torsk i fangstene i 2009 sammenlignet med året før.

Kvantsreduksjonen fra 2008 til 2009 kom først og fremst på garn og line. Garn-leveransene av torsk/hyse/sei gikk ned fra 16.800 til 12.800 tonn, og linefangstene fra 5.900 til 5.200 tonn. Også juksafangstene ble redusert fra 4.900 til 4.200 tonn. Snurrevad-kvantumet var stabilt på like i underkant av 20.000 tonn, men med langt større andel torsk i 2009 enn året før.

Som følge av den negative prisutviklingen for torsk, var verdiutviklinga for omtalte kvantum tilsvarende negativ, fra 699 millioner kroner for de 48.000 tonnene som ble levert i 2008, til 441 millioner kroner for 42.000 tonn omsatt i. halvår 2009.

Kvantumet fra kystflåten levert i Øst-Finnmark i. halvår besto av 15.600 tonn torsk, 2.700 tonn hyse og 400 tonn sei. Tilsvarende i 2008 var 10.800 tonn torsk, 4.300 tonn

hyse og 500 tonn sei, det vil si en økning for torsk og en reduksjon for hyse. Fordelingen av torsk på redskaper var slik i 2009: 6.800 tonn på snurrevad, 4.000 tonn på garn, 2.800 tonn på line og 1.900 tonn på juksa.

Som vanlig var det linefisket som dominerte i Øst-Finnmark de to første månedene av året, med omtrent like mye torsk og hyse. Lineflåten avsluttet sitt fiske i begynnelsen av mars og startet igjen etter påske, da med størst innblanding av torsk. Garnflåten kom skikkelig i gang med sitt fiske i østfylket i midten av februar. De hadde sin topp i perioden når linefisket var fraværende, det vil si i uke 10–20, med en absolutt topp i uke 11 med 600 tonn torsk. Snurrevadflåten som i perioden/området leverte 6.800 tonn torsk (opp fra 3.700 tonn året før), 1.800 tonn hyse (ned fra 2.500 tonn året før) og 400 tonn sei, kom for alvor inn i fisket i begynnelsen av mars. De fortsatte ut perioden, og hadde en topp i sitt fiske de tre ukene etter påske. Toppkvantumet av torsk for denne flåten kom i uke 17 med 680 tonn, mens toppen for hyse kom noe senere med 300 tonn i uke 21.

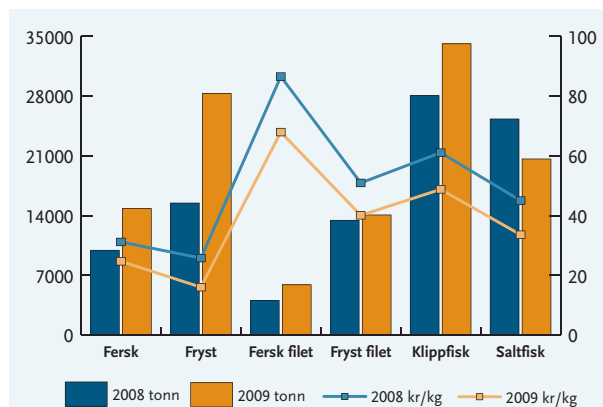

Diagram 15: Eksportutvikling hovedprodukter torsk 2008–2009 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

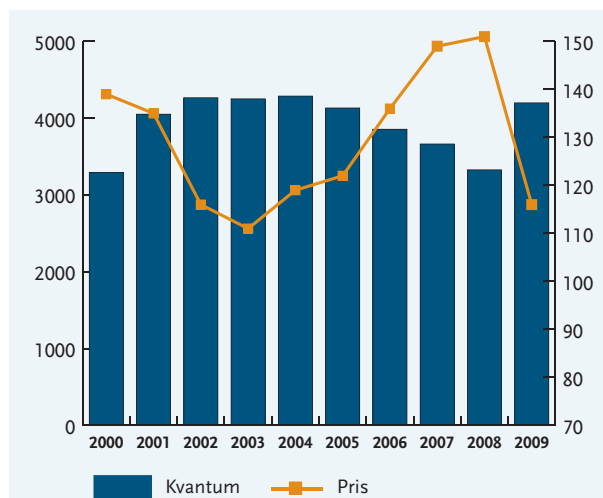

Diagram 16: Eksportutvikling tørrfisk torsk 2000–2009 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportverdi oppgis FOB (fritt ombord – angitt utskipningshavn) for mengde/pris.)

Kvantumet fra kystflåten levert i Vest-Finnmark i halvår ble kraftig redusert, sammenlignet med samme periode i 2008. Kvantumet torsk endte på 20.800 tonn (ned fra 26.300 tonn i 2008), 1.500 tonn hyse (3.200 tonn i 2008) og 400 tonn sei (500 tonn i 2008). Torskekvantumet i 2009 var fordelt med 9.200 tonn på snurrevad, 8.400 tonn på garn, 2.100 tonn på juksa og 1.100 tonn på line.

Landingene økte jevnt og trutt fram mot påske, med toppkvantum like før og etter påske. Høyeste notering kom i uke 13 med 1.800 tonn torsk fra kystflåten. Etter påske ble torskefisket i Vest-Finnmark redusert til under 1.000 tonn pr. uke, og det holdt seg på 400–600 tonn pr. uke i juni. Garnfisket dominerte fram mot påske, med en topp på 1.000 tonn i hver av ukene 13 og 14, for deretter å avta til null etter påske. Fisket med snurrevad tok seg opp i ukene før påske, men ble etter påske fort redusert. Likevel ble det tatt ukekvanter på 300–500 tonn ut perioden. Juksafisket utviklet seg positivt etter påske og hadde en topp i uke 18 med 270 tonn torsk.

Markedet for torsk

Eksporten av torskeprodukter fra Norge økte med 25.000 tonn fra 2008 til 2009, til et kvantum på 136.000 tonn. Totalverdien gikk tilbake med 121 millioner til vel 5 milliarder kroner. Gjennomsnittsprisen for alle torskeprodukter var kr 37 kr i 2009. Dette utgjør en nedgang på 25 prosent fra året før.

Klippfisk, saltfisk og tørrfisk utgjorde 43 prosent av den samlede torskeeksporten, målt i produktvekt. Det er en nedgang fra 51 prosent året før, til tross for at eksportert volum økte med vel 2 tusen tonn. Det ble eksportert vel 34 tusen tonn klippfisk av torsk i 2009, en økning på 22 prosent. Prismessig hadde klippfisk en nedgang på 20 prosent. Eksportert volum saltfisk gikk ned med 18,5 prosent til vel 20 tusen tonn, fulgt av en prisnedgang på 25 prosent til kr 33,60 pr. kg. Det ble eksportert 4.200 tonn tørrfisk, en økning på vel 26 prosent fra året før, mens prisen falt til kr 116,00 pr. kg, en nedgang på 23 prosent.

Eksporten av fryste torskeprodukter økte med hele 47 prosent i 2009. De fryste produktene utgjorde til sammen 31 prosent av den totale torskeeksporten, en økning fra året før. Eksportert mengde fryst hel torsk økte med hele 83 prosent til vel 28 tusen tonn. Ferske produkter av torsk hadde en økning på hele 50 prosent og utgjorde vel 22 prosent av den totale torskeeksporten. Eksportert volum fersk filet økte med 45 prosent fulgt av en prisnedgang til på 21 prosent, til 68 kroner.

Hyse (*Melanogrammus aeglefinus*)

Den norske hysekvota nord for 62° N utgjorde 97.050 tonn i 2009, inklusive 2.000 tonn til forsknings- og forvaltningsformål. Av dette ble 36.119 tonn avsatt til trålerne og 58.931 tonn eller 62 prosent til den konvensjonelle flåten. Dette er samme prosentvise fordeling som i 2008. Kvota til sistnevnte gruppe, var igjen inndelt med 43.609 tonn til lukket gruppe med lasteromsvolum under 300 m³ og 10.608 tonn til havfiskefartøy. Åpen gruppe hadde fritt fiske fra årets start, innenfor gruppekvota på 4.714 tonn.

750 tonn av trålerens kvote ble avsatt til seitrålerne, og resterende ble fordelt på torsketrålerne. Torsketrålerne kunne fra årets begynnelse fiske og lande innenfor en maksimalkvote på inntil 480 tonn hyse, hvorav 400 tonn var garantert. Dette tilsvarte en overregulering på 20 prosent. For å sikre at totalkvota for hyse skulle bli oppfisket, ble det innført fritt fiske fra 10. juli. Trålerne fisket 66.317 tonn hyse i 2009, herav var 771 tonn tatt på forskningskvota.

Havfiskefartøy fisket 16.958 tonn hyse, dette var 6.350 tonn mer enn gruppens kvote.

For fartøy i lukket gruppe som har mindre enn 300 m³ lasteromsvolum, var det fritt hysefiske innenfor gruppekvota. Gruppen fisket totalt 19.523 tonn av avsatt kvote på 43.609 tonn. Det gjensto dermed nesten 24.100 tonn av kvota.

Fartøy i åpen gruppe hadde i 2009 fritt fiske etter hyse. Pr. uke 52 hadde denne gruppa landet 1.783 tonn.

Tabell 32: Kvantums- og verdiutvikling for hyse 2000–2009 (tonn og millioner kroner)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum	45.208	55.260	53.678	53.905	59.812	61.098	66.100	79.005	71.290	98.589
Verdi	470	621	517	344	368	437	597	749	554	687

Tabell 33: Minsteprisutvikling for hyse vinter 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hyse over 8 hg, snørefanget	13,90	15,50	15,50	11,00	8,50	9,50	10,50	12,50	12,75	10,50
Hyse over 8 hg	12,60	14,30	14,30	10,00	7,50	7,75	8,25	10,50	10,75	8,50

Tabell 34: Gjennomsnittlig oppnådd pris for fersk og ombordfryst hyse sløyd uten hode 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Hyse over 8 hg	15,19	16,34	14,54	9,67	9,49	11,56	14,84	15,29	12,29	10,89

Det fremgår av tabell 35 at den norske totalkvota av hyse nord for 62° N ble oppfisket og overfisket med 8.750 tonn.

Totalkvantumet hyse nord for 62° N, fisket av norske båter, kom i 2009 opp i hele 104.700 tonn i følge tall fra Fiskeridirektoratet. Dette er et av de høyeste kvanta tatt noensinne av norsk fiskeflåte. I 1997 nådde totalen 106.300 tonn, og er eneste året med større hysekvantum oppfisket av norske båter. Den gang utgjorde andelen omsatt gjennom Norges Råfisklag 76.500 tonn hyse, også det litt over totalen på 75.900 tonn i 2009. I 2009 kom en langt større andel av totalen fra trål, nærmere bestemt 44.400 tonn, mot 35.900 tonn i 1997. Sammenlignet med 2008, da omsetningen av trålhyse gjennom Norges Råfisklag bare utgjorde 16.600 tonn, er det snakk om

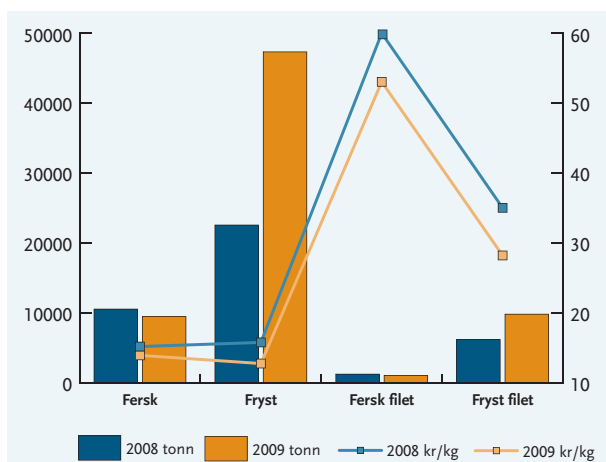

Diagram 17: Eksportutvikling hovedprodukter hyse 2008–2009 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

nesten en tredobling i løpet av de to årene. I 2008 ble totalt hysekvantum omsatt gjennom Norges Råfisklag fra norske båter til sammenligning 48.500 tonn. Etter at hysefisket 10. juli 2009 ble sluppet fritt også for trålerne, fisket denne redskapsgruppen nesten like mye hyse som torsk utover høsten (36.000–38.000 tonn på hver 2. halvår). Uke 44 og 45 toppet hysekvantumet seg med vel 3.000 tonn pr. uke fra trålerne som på det tidspunktet driftet fra Bjørnøya og nordover. Prisen på fryst hyse oppnådd på Råfisklagets auksjoner holdt seg stabilt utover høsten, med priser fra kr 10,50 til 11,35 pr. kg for trålhyse over 8 hg.

Også på autoline var det kraftig økning, fra 6.100 tonn i 2008 til 11.900 tonn, av hyse omsatt gjennom Norges Råfisklag. For snurrevad, garn og landegnet line var det imidlertid reduksjon.

Landingene fra utenlandske båter gikk ned fra 23.700 tonn i 2008 til 22.700 tonn i 2009.

Det tradisjonelle fløylinefisket i Finnmark står for stadig mindre andel av det totale hysekvantum som landes. På grunn av stor innblanding av undermåls hyse har det siden 2007 har vært innført 30 prosent innblanding av hyse under minstemålet, som er 44 cm, nord for 64° N. Til tross for dette har fangsten blitt redusert for hvert år.

Markedet for hyse

Eksporten av hyseprodukter økte med 49 prosent fra 2008 til 2009, til nesten 68 tusen tonn. Gjennomsnittlig eksportpris gikk ned med 21 prosent til kr 15,74 pr. kg. Tilbakegang på pris fikk innvirkning i alle produktgruppene av hyse, med størst nedgang for fersk filet. Økningen i hyseeksporten kom først og fremst for hel, fryst hyse. Den

Tabell 35: Den norske hysekvota 2009 – landinger i tonn fordelt på fartøygrupper (Kilde: Fiskeridirektoratet, foreløpige tall)

Fartøygrupper	Kvota	Fangst	Landet i NR's distrikt	Forskningsfangst	Restkvota
Trål:	36.119	66.317	46.342	771	- 29.427
Konvensjonelle fartøy:					
- Havfiskfartøy	10.608	16.958			
- Konvensjonelle u/300 m ³ l.r.v.	43.609	19.523			
- Åpen gruppe	4.714	1.783			
- Sum åpen gruppe og konvensjonelle under 28 m	58.931	38.401	31.711	137	20.667
Sum alle fartøy:	95.050	104.717	78.053	908	- 8.759

Tallene i tabellen som viser landinger i NR's distrikt er hentet fra Redskapsrapporten, og avviker noe fra tallene i Råfisklagets offisielle omsetningstall for 2009. Dette skyldes forskjellig grunnlag (oppgjort- kontra omsattdato).

Tabell 36: Distriktsvis omsetning av hyse 2005–2009 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Øst-Finnmark	21,7	18,8	24,1	20,7	14,1	140,3	147,3	200,5	146,3	84,0
Vest-Finnmark	8,4	10,5	11,7	12,8	11,1	52,4	79,8	88,4	88,5	62,2
Troms	15,8	20,4	22,3	18,2	46,0	131,3	227,1	249,3	156,1	347,6
Vesterålen	8,4	8,7	12,0	11,1	18,6	68,6	86,0	133,7	96,5	135,5
Lofoten/Salten	6,0	5,6	6,8	6,2	6,6	38,6	40,6	59,5	50,5	42,7
Øvrige områder	0,9	2,1	2,1	2,3	2,2	5,6	16,6	18,0	16,4	15,0
Sum	61,1	66,1	79,0	71,3	98,6	436,8	597,4	749,4	554,3	687,0

Foto: Bjørn Jørgensen, Arctic Photo

hadde en økning på hele 110 prosent, til vel 47 tusen tonn. Også fryst hysefilet hadde stor økning, med 53 prosent, til nesten 10 tusen tonn.

Sei (*Pollachius virens*)

Den norske seikvota nord for 62°N var 203.000 tonn i 2009, i tillegg var det avsatt 350 tonn til agn samt 800 tonn til forsknings- og undervisningsformål. Av totalkvota i 2009 ble 50.750 tonn avsatt til not, 75.110 tonn til trål og 77.140 tonn til fartøy som drifter med konvensjonelle redskaper.

For 2009 ble reguleringene av gruppene over- og under 28 meter erstattet med romvolum, fartøyene ble regulert om de hadde over eller under 300 m³ i romvolum.

For fartøy med romvolum under 300 m³ som fisker med konvensjonelle redskaper i lukket gruppe, ble det fra årets begynnelse gitt fritt fiske under en gruppekvote på 57.855 tonn sei. Pr. uke 53 var det registrert fangst på 30.307 tonn, 6.308 tonn lavere enn fjorårets kvantum. Fartøy som hadde adgang til å delta i fisket etter sei i åpen gruppe hadde ei kvote på 10.800 tonn. Ved årets slutt hadde denne gruppen fisket 6.852 tonn.

Seifisket med garn for konvensjonelle havfiskefartøy på eller over 300 m³ (før 28 meter) har vært adgangsbe- grenset siden 1998. I 2009 ble gruppekvota satt til 8.485 tonn, herav ble 750 tonn avsatt til dekning av bifangst. Det ble fastsatt ei maksimalkvote på 500 tonn pr. fartøy med kvotefaktor 1,0, men denne ble opphevet den 12. mars. Det var ved årets slutt fisket 7.859 tonn, et kvantum som er 2.405 tonn under 2008 kvantumet.

Av trålernes kvote på 75.110 tonn var det avsatt 1.000 tonn til dekning av bifangst av sei i industrifisket. Trål- kvota var for øvrig fordelt med 60.088 tonn til torske- trålerne og 14.022 tonn til fartøy med tillatelse til seitrål. Ifølge tall fra Fiskeridirektoratet var 63.803 tonn trålsei tatt nord for 62°N i 2009.

Av notkvota på 50.750 tonn ble 35.512 tonn fisket, noe som utgjør 3.893 tonn mindre enn i 2008

Totalt ble dermed bare 144.365 tonn av kvota på 204.150 tonn tatt i 2009. Regelen om kvoteoverføring på inntil 10 prosent av gruppekvotene fra 2009 til 2010 ble ikke benyttet for noen grupper ved inngangen til 2010.

Omsetning

Gjennom Norges Råfisklag ble det i 2009 totalt omsatt 82.576 tonn sei rund vekt, inkludert 6.944 tonn fra uten- landske fartøy. Totalen var 19.000 tonn lavere en året før. Samlet verdi av sei i 2009 var 394 millioner kroner – en nedgang i verdi på 89 millioner fra 2008. Sammenlig- net med 2007 var det snakk om en reduksjon på knappe 29.000 tonn og 161 millioner kroner.

Seinot

Reguleringsregimet i seinotfisket startet med maxi- malkvoter. Etter flere økninger ble maksimalkvotene opphevet den 10. august.

I 2009 var det til sammen 47 fartøy som hadde fangst i Norges Råfisklag sitt distrikt, dette er 13 færre enn i 2008. To fartøy hadde ca. 5.000 tonn i oppfisket kvantum, mens

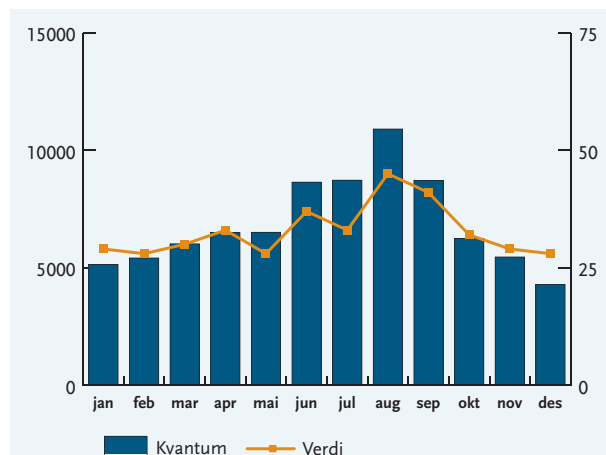

Diagram 18: Omsetning av sei i kvantum og verdi, månedsfordelt 2009 (tonn rund vekt og millioner kroner)

Tabell 37: Kvantums- og verdiutvikling for sei 2000–2009 (tonn rund vekt og millioner kroner)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum	106.521	103.836	109.093	115.400	109.172	101.103	137.019	111.538	101.494	82.576
Verdi	437	464	452	377	382	423	625	555	483	394

Tabell 38: Minsteprisutvikling for sei vinter 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Over 2,3 kg	6,40	6,40	6,20	5,20	5,00	5,00	7,50	8,00	7,50	7,00
1,2–2,3 kg	5,35	5,20	5,20	4,30	4,30	4,30	5,20	5,90	5,50	5,40

Tabell 39: Gjennomsnittlige oppnådde priser for fersk og ombordfryst sei sløyd uten hode 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Sei over 2,3 kg	6,54	6,55	6,28	5,27	5,39	6,74	8,90	8,42	7,75	7,70
Sei 1,2–2,3 kg	5,56	5,93	5,74	4,87	5,22	6,32	7,12	7,07	7,35	7,61

det fartøyet som lå nærmest disse i kvantum hadde ca 2.000 tonn. De første notfartøyene startet det ordinære fisket på Møre, med første innmelding den 21. april.

Seinotfisket i nord startet forsiktig i andre halvdel av april, den første fangsten ble meldt inn den 23. april. I løpet av mai var det kommet seks fartøy i fisket og kvantumet endte på 1.900 tonn denne måneden.

Gjennom hele sesongen var ikke fisketakten større enn det fiskeindustrien hadde behov for, slik at det ikke var nødvendig å sette dirigering.

Stort sett hele seinotsesongen sto seien dypt, slik at den var vanskelig å fange. Det var sporadisk gode fangster utover sommeren. Fisket foregikk også i 2009 for det meste på Sleppen og Råsa, mens det på Kveitgrunnen, Soln/Gjesvær og Nyskallen/Arnøya også var tatt gode fangster. På fjordene har det vært et minimalt fiskeri, fra Lyngen er det ikke innmeldt fangst, mens det fra Ullsfjorden og Kvænangen er innmeldt et lite kvantum. I løpet av sesongen ble områdene ved Omgang og Reian utenfor Nordkyn, Råsa utenfor Fruholmen, Sonen utenfor Magerøya og et område på Lafjorden og Magerøysundet stengt på grunn av for stor innblanding av små fisk.

Årets låssetting i nord var laber sammenlignet med tidligere år. Det blir færre og færre fartøy som driver med slik virksomhet. I 2009 var det kun to fartøy i nord som leverte låssatt sei. Det er også blitt færre fiskebruk som benytter seg av låssatt sei da denne fortrinnsvis har gått til filet-industrien. Den første seien som ble låssatt ble innmeldt den 1. oktober. Det meste av låssatt kvantum kom fra Malangen- og Kvænangen området. Størrelsen på den låssatte seien hadde et gjennomsnitt på ca. 50 cm.

På kjøpersiden har antall fiskebruk som har kjøpt notsei holdt seg stabilt på samme nivå som i 2008. Det største mottaket kjøpte 5.800 tonn notsei i 2009. De fleste av fiskebrukene klarte å avvikle ferien uten å stoppe produksjonen. Da det i 2009 ikke har vært problemer med å få omsatt seien innenlands, hadde vi kun ett fartøy som gjorde en tur til Murmansk. Dette fartøyet leverte ca. 200 tonn sei.

Seinotfisket i sør begynte den 21. april. Den første fangsten på 15 tonn ble tatt på Halten og levert på Træna. Den siste fangsten ble tatt den 3. september og omsatt på Smøla.

Det meste av seien i sør ble tatt på Griptarran på Nordmøre. Fangstområdet strakte seg fra Griptarran i sør til Folla i nord. Det var bare noen få fangster som ble satt i lås i løpet av sesongen. Den første fangsten ble låssatt den 26. mai. Mesteparten av fangstene ble sløyd om bord og levert som sløyd med hode til landanlegg på Nordmøre og på Sunnmøre. I motsetning til tidligere år var det i 2009 ikke behov for å sette inn kjøpefartøy.

Det var 11 fartøy som leverte notsei i 2009 mot 19 fartøy i 2008. Fartøyene var fra Hordaland i sør til Nordland i nord.

Norges Råfisklag hadde totalt fire kjøpere av notsei i region sør samt to kjøpere utenom vårt område, som kjøpte låssatt sei. Den største kjøperen ligger på Smøla og tok i mot ca. 75 prosent av det totale kvantum.

Totalt i Råfisklagets distrikt ble det omsatt 29.500 tonn notfanget sei i 2009 til en verdi på 96 millioner kroner, dette utgjør en gjennomsnittspris på kr 3,26 pr. kg omregnet i rund vekt. I sør var 1.800 tonn omsatt til kjøpere i området Helgeland–Nordmøre til en verdi på 6,8 millioner kroner, mot 13,7 millioner i 2008. Av resterende 27.700 tonn ble 20.900 tonn levert til kjøpere i Vest-Finnmark og 6.800 tonn i Troms. Kvantumsmessig er dette en sesong litt under det normale. Det ble ikke satt ny rekord i oppfisket kvantum pr. båt i 2009, men fartøyet som var nærmest var ca. 200 tonn unna rekorden fra 2008 på 5.554 tonn.

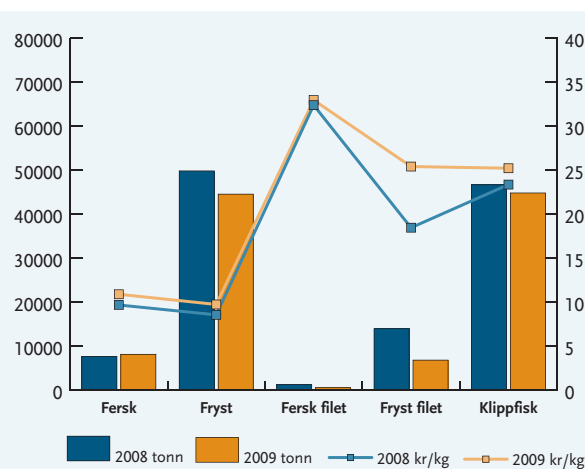

Diagram 19: Eksportutvikling hovedprodukter sei 2008–2009 (tonn og kroner pr. kg) (Kilde: Eksportutvalget for fisk, mengde er produktvekt og eksportpris er FOB norsk grense)

Tabell 40: Distriktsvis omsetning av sei i kvantum og verdi 2005–2009 (tusen tonn rund vekt og millioner kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Øst-Finnmark	4,0	5,1	5,8	4,4	3,1	15,4	23,2	26,3	20,5	14,5
Vest-Finnmark	17,2	28,8	25,8	30,0	25,3	53,9	100,9	109,2	106,9	88,9
Troms	36,7	50,9	33,6	27,2	24,2	157,1	220,8	162,2	143,7	121,7
Vesterålen	16,4	19,9	18,9	16,6	12,0	83,7	114,4	109,7	96,5	77,1
Lofoten/Salten	15,1	18,6	16,3	13,4	10,4	65,0	101,9	91,5	69,1	53,8
Øvrige områder	11,7	13,7	11,1	9,9	7,6	48,1	64,2	56,0	46,1	38,2
Sum	101,1	137,0	111,5	101,5	82,6	423,2	625,4	554,9	482,8	394,2

Markedet for sei

Seieksporten gikk ned med 3,7 prosent i 2009, til 108 tusen tonn, etter en oppgang i 2008. Gjennomsnittsprisen fortsatte økningen, med 11 prosent til kr 17,99 pr. kg. Produkter av fryst sei utgjorde 48 prosent av den totale seieksporten i 2009, målt i produktvekt. Dette er en nedgang fra året før. Alle frysede produkter av sei gikk ned i volum. Fryst hel sei, gikk tilbake med 10,6 prosent til vel 44.500 tonn, og hadde en økning i pris til kr 9,74 pr. kilo. Alle produkter av fersk sei utgjorde vel 8 prosent av den totale seieksporten. Eksportert volum fersk hel sei økte med 6 prosent fulgt av en prisoppgang på 12,6 prosent. Konvensjonell sektors andel av total seieksport økte til 44 prosent. Eksportert volum konvensjonelle produkter av sei gikk imidlertid ned med vel 5 prosent til 47.500 tonn. Klippfisk sei gikk tilbake med 4 prosent, til nesten 45 tusen tonn. Eksporten av saltfisk sei ble redusert med hele 43 prosent, til 1.215 tonn. Mens klippfisk sei økte med nesten 8 prosent i pris, til kr 25,22, gikk saltfisk tilbake med nesten 4 prosent, til kr 13,94.

Reker (*Pandalus borealis*)

Det ble fisket og omsatt i Norge av norske og utenlandske fartøy til sammen 31.810 tonn reker i 2009. Av dette ble det i Norges Råfisklags distrikt omsatt 23.700 tonn, inklusive 3.800 tonn fra utenlandske fartøy. Dette er en nedgang med 5.400 tonn fra 29.100 tonn i 2008.

I Råfisklagets distrikt var det 89 ulike fartøy, fordelt på 20 frysetrålere og 69 ferskrekefartøy, som landet reker i 2009. Dette var en oppgang med 1 frysetrålere fra 2008.

Tabell 41: Deltakelse i rekefisket fordelt etter fartøyets registreringssted 2005–2009

	2005	2006	2007	2008	2009
Finnmark	3	4	3	3	6
Troms	25	19	19	22	33
Nordland	33	24	22	27	26
Trøndelag	6	6	7	6	8
Møre	21	14	12	11	16
I alt	88	67	63	69	89

Tabell 42: Norske og utenlandske landinger av reker fordelt på fangstfelt i 2008 og 2009 (kvantum i tonn)

	2008		2009	
	Norske	Utenlandske	Norske	Utenlandske
Kyst øvrig	708	1.237	953	655
Barentshavet	3.481	525	3.140	1.486
Gåsbanken			2.259	
Hopen	4.459	1.664	2.768	
Svalbard	15.369	1.689	10.726	1.720
Canada				
Grønland	4			
Totalt	24.021	5.115	19.846	3.861

Hovedsesongen var perioden fra april til september, hvor det ble landet 12.200 tonn.

Prisene på reker til pilling varierte over året fra kr 11,75 til 13,80 pr. kg. Gjennomsnittsprisen var kr 12,96 pr. kg. Dette er en oppgang med kr 0,82 pr. kg fra 2008.

Ombordfrysede reker fra norske fartøy ble også i 2009 omsatt gjennom obligatoriske auksjoner, innført i 2001. Det ble gjennomført 33 slike auksjoner i 2009. Fangstene ble solgt til 5 forskjellige kjøpere. Av disse var det to kjøpere som produserte størsteparten av kvantumet. En kjøper videresolgte direkte til Island.

Kvantumet av ferske reker til pilling, totalt i Norges Råfisklags distrikt, gikk opp fra 168 tonn i 2008 til 228 tonn i 2009. Dette er en positiv utvikling for ferske reker til pilling.

Norges Råfisklags arbeidsutvalget vedtok i 2009 å sette ned minsteprisen for kokte reker til konsum. Ny minstepris ble kr 42,00/46,00/42,00 pr. kg, henholdsvis 11.05/15.06/17.08.

Eksport – ferdigvaremarkedet/Informasjonsutvalget for reker

Prisutviklingen for frysede pillede reker målt som gjennomsnittlig eksportverdi økte med kr 1,61 eller 3,5 prosent i forhold til 2008. Samtidig falt eksporten av frysede pillede reker med 1.368 tonn til totalt 7.441 tonn til samlet eksportverdi kr 339 millioner. Det var eksporten til Storbritannia som sto for det meste av fallet i eksporten. Den tollfrie importkvota til EU ble ikke fullt utnyttet. For ombordfrysede kokte skallreker er det en negativ prisutvikling som særlig er relatert til svakere etterspørsel fra Kina, Russland og Ukraina.

Gjennom Informasjonsutvalget for reker (IFR) har det totalt blitt brukt kr 0,8 millioner til markedtiltak i 2009. Aktivitetene gjennomføres av produsentene/eksportørene med støtte fra IFR eller som samarbeidsprosjekter med næringsaktørene og Eksportutvalget for fisk. Dette er typisk butikkdemonstrasjoner og presentasjoner for profesjonelle innkjøpere/beslutningtakere både gjennomført som stand på messer eller som særskilte rekesemøter/seminarer.

Hovedaktivitetene har vært som følger:

- Gjennomført miljøsertifisering av rekefiskerier og alle større produsenter/eksportører av pillede reker.
- Markedsovervåking og rapportering til rekefiskere, fiskesalgslag, faglag, finansinstitusjoner og markedsaktører.
- PR-aktivitet og mediakontakt. vedr. kaldtvannsreker, produksjon og markedsforhold.
- Støtte til eksportørens salgs- og markedsaktiviteter, herunder utvikling, produksjon og distribusjon av div. salgsmøtemateriell.
- Planlegging og gjennomføring av rekeseminarer og

produktpresentasjoner sammen med produsenter, eksportører og utvalgte kundegrupper.

- Kontakt og samarbeid med fiskerorganisasjoner i andre produsentland rundt Nord-Atlanteren om markedsovervåkning og rapportering.

Behovet for validert miljødokumentasjon for reker fisket i Barentshavet/Svalbardsonen ble forsterket i 2009 på grunn av pågående miljø-sertifiseringsprosesser i Canada og på Grønland som har gitt skjerpede krav fra kjedekunder i England og Sverige. Sertifisering av båter og pillefabrikker etter KRAV-standarden ble ferdigstilt, men pga manglende mulighet til gruppesertifisering er oppfølging av dette sertifikatet overlatt til næringsaktørene.

Blåkveite (*Reinhardtius hippoglossoides*)

Det framgår av tabell 44 på neste side at omsetningen av blåkveite gjennom Norges Råfisklag tok seg noe opp i 2009, etter fire år med reduksjon. 3.150 tonn kom i 2009 fra direktefisket for kystflåten, opp fra 2.200 tonn året før. I 2009 ble 750 tonn blåkveite levert av utenlandske fartøyer. Av de ca. 6.200 resterende tonnene, sto norske trålere for 1.600 tonn. 4.600 tonn ble tatt på konvensjonelle redskaper, herav 3.450 tonn på line og 1.100 tonn på garn.

Direktefisket etter blåkveite var som vanlig forbeholdt fartøyer under 28 meter som fisker med konvensjonelle redskaper, og var videre begrenset til et fiske sør for 71°30' N. Direktefisket var i 2009 tillatt i perioden 25. mai til 28. juni (5 uker) og fra 10. til 30. august (3 uker). Fisket

Tabell 43: Norsk eksport av reker. Gjennomsnittlig eksportverdi pr. kg 2000–2009 (kroner) (Kilde: Eksportutvalget for fisk)

Produkt/market	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Frysede pillede reker	48,21	42,89	38,05	37,06	37,82	37,05	37,91	41,59	43,89	45,50
Pillede reker i lake	70,11	66,63	58,91	55,49	61,68	61,23	59,06	59,44	61,32	63,57
Frysede kokte reker m/skall/Danmark	25,54	25,57	23,47	29,20	31,88	31,36	31,05	36,59	31,55	26,73
Ferske kokte reker m/skall/Sverige	56,51	53,46	53,15	46,80	42,90	53,01	54,70	49,97	50,33	54,91

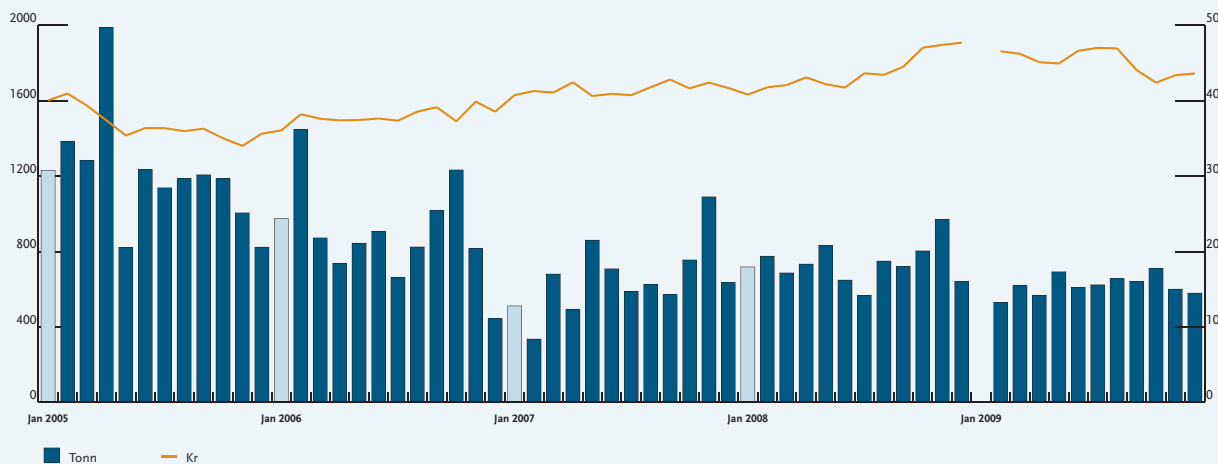

Diagram 20: Norsk eksport av frysede pillede reker pr. måned. Kvantum og gjennomsnittspriser FOB 2005–2009 (tonn og kroner pr. kg)

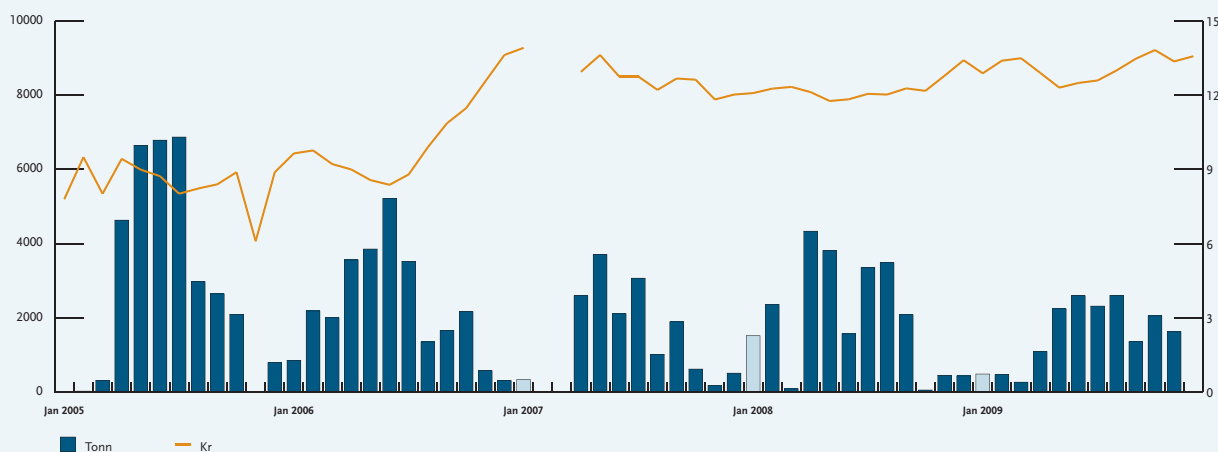

Diagram 21: Frysede reker til pilling pr. måned. Kvantum og gjennomsnittspriser 2005–2009 (tonn og kroner pr. kg)

skjedde innenfor de samme maksimalkvoter som tidligere, på 10, 12 eller 14 tonn avhengig av fartøylengde. Som tidligere måtte deltakende fartøy være skriftlig påmeldt til Norges Råfisklag eller Sunnmøre og Romsdal Fiskeslag før fisket startet. Nytt av året var at påmeldte fartøy kunne delta i begge periodene.

Deltakelsen i fisket i 2009 utgjorde 344 båter med fangst over 100 kg, hvorav langt de fleste fisket sine tildelte kvoter. Av disse deltok 283 i første periode. Kvantumet nådde 2.500 tonn i første periode og 670 tonn andre periode, til samlet verdi for begge perioder på 44 millioner kroner. I første periode ble 74 prosent av kvantumet tatt på line og resten på garn, mens fordelingen i andre periode var mer lik for de to redskapsgruppene.

Gjennomsnittsprisen for blåkkeite fra direktefisket i 2009 ble på nivå med året før. Også minsteprisene ble beholdt uendret i forhold til minsteprisen fra direktefisket året før. Gjennomsnittet havnet på rundt kr 14,- pr. kg rund vekt, og kr 16,68 pr. kg for kvanta levert sløyd uten hode. Her var det stor prisforskjell på garn- og linefanget blåkkeite, som følge av at størrelsen på blåkkeite levert fra lineflåten er mindre enn for garnbåtene (i 2009 55 prosent

stor på line og 85 prosent på garn). Ellers var det en tendens at garnflåten i all hovedsak oppnådde minstepris på sine leveranser, mens enkelte av linebåtene oppnådde priser som lå noe over minstepris.

Kvitlaks (*Argentina silus*)

Fisket etter kvitlaks nord for 62°N ble i 2009 regulert etter de samme bestemmelsene som man hadde i 2008. Det ble satt en totalkvote på 12.000 tonn og en båtkvotepå inntil 600 tonn. Fisket ble periodisert med første periode fra 23. februar til 17. mai på 9.600 tonn og andre periode fra 18. mai på 2.400 tonn.

Omsetningen av kvitlaks i Norges Råfisklags distrikt utgjør 85 prosent av det kvantum som blir landet i Norge. Hovedsesongen for fisket etter kvitlaks er mars til april utenfor kysten av Trøndelag og Helgeland. Den første fangsten ble levert 21. februar og den siste fangsten ble levert den 11. desember 2009.

Kvantumet i 2009 omsatt gjennom Norges Råfisklag kom på 10.030 tonn (eksklusive kolmule) mot 10.633 tonn i 2008, en reduksjon på 5,7 prosent. Verdien gikk ned fra 38,1 million kroner i 2008 til 35,2 million

Tabell 44: Kvantums- og verdiutvikling for blåkkeite 2000–2009 (tonn og millioner kroner)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum	10.473	11.392	6.808	8.023	10.482	10.361	7.939	7.345	5.943	6.949
Verdi	166	184	79	109	173	174	147	117	96	111

Tabell 45: Minsteprisutvikling for blåkkeite vinter 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Blåkkeite, over 2,0 kg	16,00	18,50	18,00	16,25	16,25	19,00	20,00	22,00	21,00	18,50

Tabell 46: Gjennomsnittlig oppnådd pris for fersk og ombordfryst blåkkeite sløyd uten hode 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Blåkkeite, over 2,0 kg	19,90	20,46	16,55	17,51	20,81	21,42	23,32	21,75	18,75	18,52

Tabell 47: Kvantums- og verdiutvikling for kvitlaks, breiflabb og noen andre fiskeslag 2000–2009 (tonn og millioner kroner)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvitlaks, kvantum	4.479	7.344	5.837	7.475	10.806	15.401	18.711	10.294	10.633	10.030
Kvitlaks, verdi	13	27	20	23	30	40	52	38	38	35
Breiflabb, kvantum	1.441	2.173	1.285	1.432	1.933	1.888	3.121	3.408	3.056	3.366
Breiflabb, verdi	36	62	33	32	44	43	74	82	66	64
Uer, kvantum	13.892	11.981	8.591	6.867	6.254	6.293	6.248	7.190	6.206	7.526
Uer, verdi	93	84	58	46	47	53	56	54	50	49
Lange, kvantum	5.097	4.112	4.726	5.385	5.309	3.593	4.234	4.675	4.721	3.295
Lange, verdi	57	59	58	55	61	35	45	46	42	24
Brosme, kvantum	8.866	7.605	6.758	6.203	5.511	3.732	4.794	5.431	5.505	3.995
Brosme, verdi	62	59	51	41	35	22	32	40	38	23
Steinbit, kvantum	2.452	1.758	1.951	1.609	1.870	2.006	2.430	3.270	2.566	3.841
Steinbit, verdi	14	12	13	10	13	14	18	28	21	26

kroner i 2009, en reduksjon på 2,9 millioner, ca. 8 prosent.

Kvitlaksen sorteres i størrelse over og under 300 gram, og minsteprisene på begge størrelsene ble videreført fra 2008 på henholdsvis kr 3,60 og kr 2,70 pr. kg. Gjennomsnittsprisen i 2009 endte på kr 3,51 pr. kg, mot kr 3,60 pr. kg i 2008 (- 2,5 prosent).

I 2009 deltok 15 fartøy, mot 16 fartøy i 2008. I Råfisklagets distrikt var det fire kjøpere fra Lødingen i nord til Smøla i sør. Kvitlaksen blir i all hovedsak omsatt som rundfrostet vare til eksport. Et mindre kvantum blir produsert til farse og blir brukt i fiskematproduksjon innlands.

Kongekrabbe (*Paralithodes camtschaticus*)

Kongekrabben inntok en posisjon som den 5. viktigste arten i verdi og den 10. viktigste arten i kvantum i Råfisklagets omsetning i 2008. I 2009 beholdt den 5. plassen i verdi, men rykket opp til 9. plass i kvantum. Et omfattende fiske både i Øst- og Vest-Finnmark førte til at det ble landet hele 6.112 tonn med kongekrabbe til en samlet verdi på 155 millioner kroner i 2009. Sammenlignet med

2008, er dette en kvantumsøkning på 17 prosent og en verdiøkning på 9 prosent.

Kvotebelagt fiske i Øst-Finnmark

Det kvotebelagte kongekrabbefisket ble i 2009 gjennomført etter reguleringer som var lik de som ble innført i 2008, men med den forskjellen at fangstperioden nå var et år, fra 1. april 2009 til 31. mars 2010. Området for det regulerte fisket var likt med det som ble fastsatt i 2008. I vest gikk grensen gjennom Magerøysundet, ut fra Magerøya langs Ø 26°00' og nordover til N71°15', videre østover langs N71°15' til Ø 28°36'53.00", videre langs yttergrensen av sjøterritoriet til sjøgrensen mot Russland og langs denne til land.

I tillegg var det et område med fritt fiske lengst inne i Porsangerfjorden, innenfor en linje fra Bringnes til Ytre Leirpollen.

Deltakeradgangen i det kvoterebelagte fisket i øst ble heller ikke endret fra 2008 til 2009.

Kvotene i 2009 ble endret i forhold til 2008. Kvota ble satt til 1.075 tonn hannkrabber, 106 tonn hunnkrabber

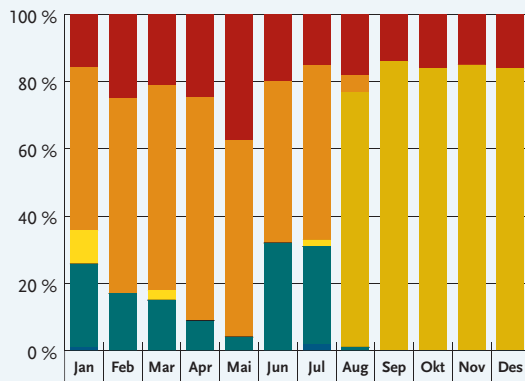
Tabell 48: Minsteprisutvilgning vinter og årlig gjennomsnittlig pris for kvitlaks, breiflabb, uer med mer 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvitlaks samfengt til konsum, minstepris	2,60	3,00								
Kvitlaks over 300 g til konsum, minstepris*			3,50	3,25	3,25	3,55	3,55	3,60	3,60	3,60
Kvitlaks under 300 g til konsum, minstepris*			3,00	2,75	2,75	2,50	2,60	2,70	2,70	2,70
Kvitlaks alle størrelser, gj.snitt oppnådd	2,93	3,70	3,45	3,09	2,88	2,70	2,80	3,67	3,59	3,51
Breiflabb-haler over 1,0 kg, minstepris	42,00	50,00	60,00	60,00	58,00	58,00	58,00	58,00	58,00	58,00
Breiflabb-haler under 1,0 kg, minstepris	32,00	40,00	45,00	45,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00
Breiflabb-haler over 1,0 kg, gj.snitt oppnådd	65,90	73,06	70,93	60,99	61,57	62,87	63,93	64,95	61,83	56,51
Breiflabb-haler under 1,0 kg, gj.snitt oppnådd	40,60	46,73	48,06	45,48	44,56	40,73	42,55	44,87	46,62	45,95
Uer, rund minst 7 hg, minstepris	6,80	6,80	6,80	6,30	6,50	7,50	8,00	9,00	9,00	8,00
Uer, rund alle størrelser, gj.snitt oppnådd	7,24	7,73	7,27	6,85	7,87	9,06	10,03	8,98	9,16	8,32
Kvitlange over 2,0 kg, minstepris	12,50	13,50	15,50	11,50	11,00	9,50	9,00	10,00	10,00	9,50
Kvitlange 0,7–2,0 kg, minstepris	8,75	9,25	10,50	8,50	8,00	7,00	6,50	7,25	7,25	6,75
Kvitlange over 2,0 kg, gj.snitt oppnådd	16,06	20,69	18,26	15,39	16,87	13,92	15,18	13,86	12,48	10,03
Kvitlange 0,7–2,0 kg, gj.snitt oppnådd	15,60	19,02	14,38	11,84	12,85	11,87	12,94	14,35	12,35	10,07
Brosme over 2,0 kg, minstepris	9,70	10,20	9,25	8,60	8,60	8,40	7,75	8,50	9,00	8,50
Brosme 1,0–2,0 kg, minstepris	7,70	7,95	7,25	6,50	6,50	6,30	5,75	6,50	7,00	6,50
Brosme over 2,0 kg, gj.snitt oppnådd	10,52	11,76	11,19	9,62	10,16	8,29	9,09	9,90	10,17	9,49
Brosme 1,0–2,0 kg, gj.snitt oppnådd	9,61	10,74	10,71	9,56	8,63	8,33	9,75	10,76	9,58	7,79
Flekksteinbit over 3,0 kg, minstepris	9,50	9,50	10,00	10,00	10,00	12,00	12,00	12,00	12,00	12,00
Gråsteinbit over 1,0 kg, minstepris	7,00	7,00	9,00	9,00	9,00	11,00	11,00	11,00	11,00	11,00
Flekksteinbit over 3,0 kg, gj.snitt oppnådd	10,90	12,17	12,15	12,17	12,63	13,08	15,42	15,55	14,61	11,32
Gråsteinbit over 1,0 kg, gj.snitt oppnådd	8,12	8,43	9,64	9,50	10,67	11,13	11,56	10,82	10,83	9,55

* Vektgrensen for kvitlaks var 400 g til og med sesongen 2007.

Tabell 49: Kvantums- og verdiutvikling for kongekrabbe 2000–2009 (tonn og millioner kroner)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum	211	478	652	1.218	1.466	1.571	1.733	1.627	5.245	6.112
Verdi	23	40	67	93	100	100	119	98	142	155

	Jan	Feb	Mar	Apr	Mai	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Des
o/37 hg	16	25	21	25	37	20	15	18	14	16	15	16
m/25 hg	49	58	61	67	58	48	52	5	0	0	0	0
m/22 hg	0	0	0	0	0	0	0	76	86	84	85	84
m/8 hg	10	0	3	0	0	2	0	0	0	0	0	0
o/8 hg	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
u/25 hg	25	17	15	9	4	32	29	1	0	0	0	0
u/8 hg	1	0	0	0	0	0	2	0	0	0	0	0

Diagram 22: Størrelsessammensetning for kongekrabbe – hann A i det kvotebelagte fisket 2009 (i begynnelsen av august inntreer nye prisklasser – derfor fargeendring)

Tabell 50: Minsteprisutvikling for kongekrabbe landet under det kvotebelagte kongekrabbefisket i Øst-Finnmark 2000–2009, og fra og med 2008 også minstepriser i det frie fisket utenfor det kvotebelagte området (kroner pr. kg)

År	Kongekrabbe
2000	70
2001	80
2002	78
2003	74,50/69,50
2004	69,50/61,00
2005	58,50/Suspendert
2006	Over 3,7 kg: 52,00 Under 3,7 kg: 44,00
2007	Over 3,7 kg: 56,00 Under 3,7 kg: 44,00
2008	Hannkrabbe over 3,7 kg: 52,00 Hannkrabbe 2,5–3,7 kg: 37,00 *Hannkrabbe under 2,5 kg: 27,50 Hunnkrabbe alle str: 10,00 Skadd hannkrabbe over 3,7 kg: 35,00 Skadd hannkrabbe 2,5–3,7 kg: 20,00 *Skadd hannkrabbe under 2,5 kg: 14,00
2009	Hannkrabbe over 3,7 kg: 52,00 Hannkrabbe over 2,2 kg: 35,00 Hannkrabbe 0,8–2,2kg: 14,00 Hunnkrabbe over 0,8kg: 11,00 Skadd hannkrabbe over 3,7 kg: 35,00 Skadd hannkrabbe over 2,2 kg: 20,00 Skadd hannkrabbe 0,8–2,2 kg: 10,00

* Fra og med 27. oktober 2008 ble det i det kvotebelagte fisket også innført minstepriser for hannkrabbe under 2,5 kg, men over minstemålet. Prisen ble fastsatt til 27,50 for hel krabbe, og 14,00 for skadd krabbe.

og 110 tonn skadde hannkrabber. Av dette kvantumet ble det avsatt 55 tonn hannkrabber til forskningsformål, 8 tonn hannkrabber til fritidsfiske og 5 tonn hannkrabber til turistfiske.

Fartøyskvotene for 2009 ble satt til 3,8 tonn lytefri hannkrabbe for fartøy med eier på blad B i fiskermann-tallet. Ved en eventuell stopp i fisket, kunne det fortsatt fiskes innenfor en garantert kvote på 2,52 tonn.

For fartøy med eier på blad A i fiskermann-tallet, ble kvotene satt til 1,9 tonn lytefri hannkrabbe. Ved en eventuell stopp i fisket, kunne det fortsatt fiskes innenfor en garantert kvote på 1,26 tonn. Fartøy kunne fange og lande inntil 15 prosent skadde hannkrabber og 10 prosent hannkrabber beregnet av fartøyets fangst av lytefri hannkrabbe pr. uke.

Fangsten på tilleggskvota for skadde hannkrabber opphørte fra og med 6. oktober, da denne kvota var beregnet oppfisket. Skadde hannkrabber ble etter dette ført på kvota for lytefri hannkrabbe.

Ved fiske etter rognkjeks og torsk med garn eller bunnline med fartøy registrert i merkeregistret, hvor eier og hovedsmann er ført i fiskerimantallet, er det adgang til å ha bifangst av kongekrabbe.

Fra norske fartøy som deltok i det kvotebelagte fisket som startet 1. april, ble det fram til 31. desember 2009 landet 1.054 tonn utilvirket fersk kongekrabbe. For hele beretningsåret ble det landet 1.138 tonn utilvirket fersk kvotebelagt kongekrabbe til en verdi av 40 millioner kroner. I dette kvantumet inngår et kvantum på 84 tonn som er en del av det kvotebelagte fisket for 2008, der fangstperioden varte ut mars 2009. Det ble registrert landinger fra 299 fartøy i det kvotebelagte fisket i 2009.

Kongekrabbefisket utenfor det kvotebelagte området

Fisket utenfor det kvotebelagte området, vest for 26°Ø og utenfor 12-milsgrensen, fikk i 2009 en ytterligere økning i forhold til 2009. I det uregulerte fisket ble det i 2009 landet 4.413 tonn kongekrabbe til en verdi av 85,9 millioner. Det ble i det frie fisket utenfor det kvotebelagte område registrert landinger fra 220 fartøy.

Marked

Gjennomsnittsverdi pr. kg fryst kongekrabbe på eksportstatistikken faller fra kr 104,15 i 2008 til kr 86,09 i 2009. Årsaken til dette er mest sannsynlig et større volum krabbe fra desimeringsfisket med en dårligere kvalitet og størrelse, samt en mindre andel stor krabbe i det regulerte fisket i øst. Eksportert volum fryst kongekrabbe har en svak nedgang til 2.528 tonn i 2009 mot 2.817 tonn i 2008. Den generelle prisutviklingen i hovedmarkedene i EU og Japan var for øvrig preget av reduserte tilførsler og stabile priser blant annet på grunn av forbedret kontroll med kongekrabbefisket i russisk sone i Stillehavet og redusert kvote i Alaska. Sammen med en stabil valutautvikling bidro dette til at norske produsenter og eksportører kunne

produsere og markedsføre et betydelig kvantum uten større problemer eller prisfall. Japan er det klart viktigste markedet for norsk eksport av fryst kongekrabbe med 1.149 tonn. Eksporten til USA falt, men samtidig er det en femdobling i eksporten til Kina. Råfiskaget har i samarbeid med en norsk eksportør gjennomført et markedsbesøk til Sapporo i Japan for å etablere nye kundekontakter samt innhente mer informasjon om fangst- og markedsforhold i dette området, som normalt forsynes av russisk kongekrabbe.

I det frie fisket utenfor det kvotebelagte området var det i 2008 fri prisdannelse for hannkrabber under 2,5 kg. I det samme fisket var det i 2009 fri prisdannelse for hannkrabber under 0,8 kg.

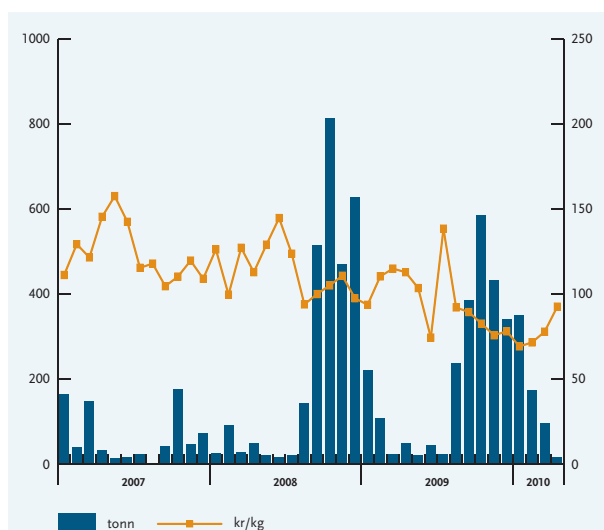

Diagram 23: Eksport av fryst kongekrabbe pr. måned i kvantum og med oppnådd pris pr. kg 2007–2009 (tonn og kroner)

Taskekrabbe (*Cancer pagurus*)

Taskekrabbefisket ble kraftig redusert i 2009 sammenlignet med 2008 og rekordåret 2007. Kjøperne merket allerede i 2008 sterkere konkurranse ved eksport til EU, salget avtok og dette førte til oppbygging av lager av ferdigproduserte krabbeprodukter mot slutten av 2008. Mot slutten av 2009 ble det imidlertid en bedring i salget og det meste av lageret ble omsatt. Fisket i 2009, som i 2008, ble regulert med ukekvoter og båt-/mannskvoter.

Taskekrabbefisket foregår fra Nordmøre i sør til Bodø i nord, og kvantumet i 2009 endte på 3.704 tonn, mot 4.383 tonn i 2008, en reduksjon på 679 tonn eller ca. 15 prosent. Førstehåndsverdien i 2009 endte på 28 millioner kroner, mot 33 millioner kroner i 2008, en reduksjon på ca. 5 millioner kroner eller 15 prosent.

Av tabell 53 fremgår det at landet kvantum taskekrabbe i 2009 ble redusert i alle områder sammenlignet med 2008. Reduksjonen i verdi var størst i Nord-Trøndelag med hele 24 prosent. Salten og Helgeland, som har hatt størst økning de siste årene, opplevde også en nedgang i verdi i 2009 på henholdsvis 27 prosent og 10 prosent. Omsetningen av taskekrabbe på Nordmøre holdt seg stabilt fra 2008 til 2009. Sør-Trøndelag hadde størst omsetning av taskekrabbe med hele 1.732 tonn, 47 prosent av totalt kvantum.

Deltakelsen i taskekrabbefisket, som har hatt en jevn økning, fikk en betydelig tilbakegang i 2009. Deltakelsen var på 212 båter mot 349 båter i 2008, en tilbakegang på nesten 40 prosent.

Antallet krabbekjøpere har vært stabilt de siste årene. I 2009 var det totalt 7 kjøpere, mot 9 i 2008. 1 kjøper

Tabell 51: Gjennomsnittlig oppnådd pris for kongekrabbe i Finnmark 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kongekrabbe fra kvote-belagt fiske i Øst-Finnmark	108,98	79,16	76,24	71,54	63,19	58,30	49,42	51,34	34,00*	35,19*
Kongekrabbe fra fritt fiske utenfor kvotebelagt område								20,42	19,89	19,45*

* Gjennomsnittsprisene i 2008 og 2009 inkluderer hannkrabber, hunnkrabber og skadd krabbe.

Tabell 52: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe 2000–2009 (tonn og millioner kroner)

År	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum	2.188	2.715	3.313	3.782	4.034	4.473	5.083	7.024	4.383	3.704
Verdi	15	20	25	29	30	33	39	56	33	28

Tabell 53: Kvantums- og verdiutvikling for taskekrabbe fordelt på de viktigste fangstområder 2005–2009 (tonn og tusen kroner)

Område	Kvantum					Verdi				
	2005	2006	2007	2008	2009	2005	2006	2007	2008	2009
Salten/Lofoten	652	926	1.493	882	629	4.884	7.047	11.696	6.483	4.698
Helgeland	1.180	1.384	1.983	1.077	979	8.488	10.484	15.470	7.761	7.058
Nord-Trøndelag	416	409	802	124	81	2.795	2.922	6.148	763	578
Sør-Trøndelag	1.949	2.020	2.317	2.016	1.732	15.186	16.049	19.144	15.385	13.371
Nordmøre	276	343	428	284	283	2.027	2.591	3.305	2.103	2.110

på Nordmøre, 4 kjøpere i Sør-Trøndelag, 1 kjøper i Nord-Trøndelag og 1 kjøper i Salten var i aktivitet. 1 kjøper i Sør-Trøndelag og 1 kjøper i Nord-Trøndelag valgte å ikke kjøpe krabbe på første hånd i 2009. I tillegg til de 7 anleggene som var i aktivitet, var det 15 mottaksstasjoner som tok i mot taskekrabbe, som ble ført videre til hovedanlegg. Den største kjøperen ligger i Sør-Trøndelag og tar i mot ca. 60 prosent av all taskekrabbe som blir omsatt i Råfisklagets distrikt. Denne kjøperen tar i mot krabbe fra mottaksstasjoner fra Aure i sør til Salten i nord.

Taskekrabbeproduksjonen er svært sentralisert. Dette gjør næringen svært avhengig av føringsmidler. I sesongen 2009 gikk det med 2,9 millioner kroner til føring av taskekrabbe, mot 1,7 millioner for tilsvarende i 2008. Føringsmidlene ble dekket med 2,7 millioner i offentlige midler og resten ved egenandeler fra fiskerne. De av fiskerne som leverte til mottaksstasjonene, ble trukket for egenandeler på 10 øre pr. kg. Egenandelene ble i sin helhet brukt til føring fra mottaksstasjoner til hovedanlegg.

I 2009 var minsteprisene for hunn- og hannkrabbe kr 7,80 pr. kg for krabbe til konsum og kr 7,25 pr. kg til fabrikkproduksjon, en videreføring fra 2008.

Omsetningen av taskekrabbe har vært god innenlands – et marked som er i vekst. Eksport av krabbe til EU fikk i 2008 og 2009 sterk konkurranse fra andre land innenfor EU, spesielt Frankrike, Irland og Skottland. Dette førte til en stagnasjon i omsetningen og en nedgang i eksportprisen. Situasjonen bedret seg imidlertid høsten 2009.

I 2009 ble det totalt eksportert 1.180 tonn taskekrabbe, mot 896 tonn i 2008. Eksportverdien gikk opp fra 40,5 millioner kroner i 2008 til 50,6 millioner kroner i 2009, en økning på 25 prosent.

Samlet for fersk og fryst krabbe gikk eksportprisen ned fra kr 45,22 pr. kg i 2008 til kr 42,88 i 2009. Gjennomsnittsprisen for fryste krabbeprodukter gikk ned fra kr 44,90 pr. kg i 2008 til kr 42,29 pr. kg i 2009.

Eksporten av levende krabbe er størst til Sverige. Her ble det omsatt 138 tonn i 2009 mot 163 tonn i 2008. Prisen gikk opp fra kr 46,68 pr. kg i 2008 til kr 47,33 i 2009.

Kamskjell (*Pecten maximus*)

Kamskjell høstes i Norge ved dykking, og danner grunnlag for en næring i vekst. Siden årtusensskiftet har den registrerte omsetningen vært på 500–900 tonn i året, og det har vært en stabil økning de seks siste årene. Kjerneområdet er i Råfisklagets distrikt, og spesielt i Sør-Trøndelag. Skjellene finnes like under tidevannssonen og ned til ca. 100 meter. De største forekomstene finnes på mellom 5 og 30 meters dybde. Høstingen er regulert med minstemål på 10 cm og en egen dykkerforskrift.

Totalt ble det i 2009 omsatt 747 tonn kamskjell mot 899 tonn i 2008, en reduksjon på 152 tonn. Første-håndsverdien i 2009 endte på 16 millioner kroner, mot 19 millioner kroner i 2008, en reduksjon på 3 millioner. Omsetningen i Sør-Trøndelag i 2009 utgjorde 618 tonn til en førstehåndsverdi på 13 millioner kroner. Om lag 90 prosent av landingene skjer ved Hitra, Frøya og Froan. Fangstene i Nord-Trøndelag har økt fra 95 tonn i 2008 til 119 tonn i 2009.

Minsteprisen på kamskjell i 2009 var kr 20,25 pr. kg. De oppnådde prisene varierte fra kr 20,25 til kr 25,00 pr. kg. Gjennomsnittsprisen i 2009 endte på kr 21,12 pr. kg.

Antall kjøpere har i flere år ligget stabilt på 5–6 på strekningen fra Nordmøre til Nord-Trøndelag. Antall dykkere/dykkerlag gikk vesentlig ned etter at vi fikk de nye reguleringsbestemmelsene. I 2009 var det totalt 24 ulike leverandører av kamskjell.

Omsetningen av kamskjell i det innenlandske markedet skjer i stk, og prisene har varierer fra kr 12,00 til 18,00 pr. stk. Det meste av kamskjellene går imidlertid til eksport. I 2009 ble det eksportert 632 tonn mot 779 tonn i 2008. Verdien i 2009 endte på 30 millioner kroner, mot 33 millioner kroner i 2008, en reduksjon på 3 millioner. Det meste av eksporten er fersk vare som omsettes til EU. De største avtakslandene er Danmark, Nederland og Italia. Eksportprisen for ferske kamskjell var kr 45,20 pr. kg i 2009, mot kr 41,25 i 2008, en økning på kr 3,95 pr. kg.

Tabell 54: Minsteprisutvikling for taskekrabbe 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Taskekrabbe til konsum	12,50	13,70	14,00	14,00						
Taskekrabbe til fabrikk	5,60	6,10	6,50	6,40						
Taskekrabbe til konsum (samfengt)	6,00	6,50	7,00	6,90						
Taskekrabbe samfengt, konsum					7,50	7,65	8,00	8,35	7,80	7,80
Taskekrabbe samfengt, fabrikkproduksjon					7,00	7,00	7,35	7,65	7,25	7,25

Tabell 55: Gjennomsnittlig oppnådd pris for taskekrabbe 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Taskekrabbe, alle anvendelser	6,64	7,29	7,45	7,54	7,44	7,47	7,69	7,94	7,42	7,50

Vågekval (*Balaenoptera acutorostrata*)

Kvote

Den norske vågekvalkvota i 2009 utgjorde 885 kval som var fordelt på fangstfeltene Norges økonomisk sone, fiskevernsonen ved Svalbard, fiskerisonen ved Jan Mayen og internasjonalt farvann. Totalkvota fordelte seg slik:

- Norges økonomiske sone, fiskevernsonen ved Svalbard og internasjonalt farvann (IWC-områdene EW, EN, ES, EB): 750 vågekval
- Fiskerisonen ved Jan Mayen og internasjonalt farvann (IWC-området CM): 135 vågekval

Fangstperiode

Fangstperioden var opprinnelig satt fra og med 1. april til og med 31. august. Denne perioden ble senere forlenget til 30. september, da det var interesse for fangere som driver fangst i Nordsjøen å fortsette fangsten.

Fangst

I alt hadde 26 fangstskuter konsesjon, hvorav 21 fartøy tok del i fangsten. Det ble fanget til sammen 483 kval. Alle kvalene ble tatt i IWC-områdene EW, ES, EN og

EB. Det ble ikke fanget kval i IWC-området CM (Jan Mayen).

I Nordsjøen skapte mye vind vanskelige fangstforhold. Ifølge fangerne var man i tillegg hindret av seismikk-skyting, som de mente ødela for fangsten. To fartøy som i starten av sesongen fangstet i Nordsjøen, satte kursen nordover til Svalbard i midten av juni. Fartøyene som drevet i områdene rundt Svalbard hadde brukbar fangsting, og kunne se mye kval når værforholdene var gode. Flere fartøy gjorde turen unna på 3–4 uker. Fangsten på kysten ble hindret av ugunstige værforhold, noe som medførte at fangstingen trakk ut i tid. Det var fangere som ennå i september drev fangst.

Omsetning

Før oppstarten av årets kvalfangst, gjennomførte Råfisklaget et møte med representanter for Småkvalfangerlaget. Råfisklaget orienterte om omsetningssituasjonen, som ble betraktet som vanskelig. Dette hadde sammenheng med at to av de største kjøpere av kvalkjøtt var i ferd med å trappe ned sitt kjøp, og i verste fall ville avvikle kjøpet. Kjøpere som tidligere kjøpte opptil 200 tonn, reduserte

Tabell 56: Kvantums- og verdiutvikling for vågekvalkjøtt og -spekk/-finner 2000–2009

Norges Råfisklag	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum kjøtt (tonn)	607	692	725	753	615	743	620	622	557	474
Kvantum spekk (tonn)	77	250	51	3	0	0	9	0	0	0
Sum kvantum (tonn)	684	942	776	756	615	743	629	622	557	474
Verdi kjøtt (tusen kr)	18.454	21.170	22.178	22.148	18.117	21.604	18.787	19.790	17.545	15.312
Verdi spekk (tusen kr)	211	1.479	5	3	0	0	45	0	3	0
Sum verdi (tusen kr)	18.665	22.649	22.183	22.151	18.117	21.604	18.832	19.790	17.548	15.312
Nasjonal kvote (stk)	655	549	671	711	670	796	1.052	1.052	1.052	885
Nasjonal fangst (stk)	487	552	634	647	543	639	545	593	535	483
Landinger Norges Råfisklag (stk)	419	459	538	544	483	573	495	499	445	396

Tabell 57: Minsteprisutvikling for kvalkjøtt sesongen 2000–2009 (kroner pr. kg)

Art/størrelse	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvalkjøtt til konsum	27,50	30,00	29,00	29,25	29,00	29,00	30,00 29,00*	29,50	32,00 30,00**	30,50

*) Minsteprisen for kvalkjøtt ble i 2006 satt til kr 30,00 t.o.m. 7. mai og kr 29,00 f. o. m. 8. mai og ut sesongen.

***) Minsteprisen for kvalkjøtt ble i 2008 satt til kr 32,00 t.o.m. 1. juli og kr 30,00 f. o. m. 2. juni og ut sesongen.

Tabell 58: Nasjonale tall for fangst og omsetning av vågekvalkjøtt og -spekk/-finner 2000–2009

Norge totalt:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Nasjonal kvote (stk)	655	549	671	711	670	796	1.052	1.052	1.052	885
Nasjonal fangst (stk)	487	552	634	647	543	639	545	593	535	483
Fartøy i fangst (stk)	32	34	35	34	34	32	28	29	28	21
Kvantum kjøtt (tonn)	713	837	911	894	704	834	690	763	698	599
Gjennomsnittspris kjøtt pr. kg	30,10	30,74	30,31	29,40	29,41	29,05	30,11	31,60	32,06	32,38
Kvantum spekk (tonn)	92	304	63	3	0	0	9	0	0,238	0
Gjennomsnittspris spekk pr. kg (kr)	2,37	5,52	0,10	0,98	0	0	5,00	0	13,05	0
Av forannevnte kvantum kjøtt ble det omsatt gjennom Norges Råfisklag (tonn)	607	692	725	753	615	743	620	622	557	474

sitt innkjøp betydelig. Omsetningen ble så vanskelig at fangsten måtte reguleres. Råfisklaget bestemte på dette grunnlag å iverksette omsetningskvoter for sesongen for hvert enkelt fartøy. Fartøy som kjøpte og produserte egen fangst, og som ikke deltok i den ordinære omsetningen, var unntatt fra regulering.

Leveringsavtaler mellom fanger og kjøper ble også drøftet. Dette for å gjøre fangst og levering mest mulig forutsigbar. Det ble bestemt at man skulle legge til rette for at de fangere som ønsket å inngå leveringsavtale, kunne gjøre dette. Det var 7 fartøy som tegnet leveringsavtale, mens 8 fartøy ikke hadde avtale. 6 fartøy kjøpte og produserte egen fangst.

I Råfisklagets distrikt ble det i 2009 omsatt 474 tonn kvalkjøtt til en verdi av 15,3 millioner kroner (snittpris kr 32,41 pr. kg). Omsetning i andre salgslag utgjorde 125 tonn kvalkjøtt til en verdi av 4,1 millioner kroner (snittpris kr 33,07 pr. kg).

Det første kjøttet som kommer på land etter at fangsten er startet er det ofte rift om, og man oppnår gode priser. I 2009 ble høyeste oppnådde pris til fanger kr 44,00 pr. kg.

Fangsten ble stanset 23. juni da industriens innkjøpsbehov var fylt opp. Det foregikk en begrenset fangsting etter dette, styrt av tilleggsbehov for kval i industrien.

Fangst av kval fordelt på periode

April 10, mai 198, juni 191, juli 68, august 15, og september 1.

Markedsrådet for hval

I 2009 ble det inntrukket 50 øre fra fanger og 50 øre fra kjøper for hvert kilo kvalkjøtt som ble omsatt i Norges Råfisklags distrikt. Disse midlene bidro sammen med midler fra fangere utenfor Råfisklagets distrikt til en frivillig felles ordning for innenlands markedsføring av kvalkjøtt.

Rognkjeks (*Cyclopterus lumpus*)

Omsetningen av rognkjeksrogn kommer fra et fiske i området fra Finnmark til Lofoten. Fisket foregår fra midten av mars, med tidligst oppstart i vest og med avslutning i månedsskiftet juni/juli i Øst-Finnmark. Markedet etterspør årlig rognkjeksrogn tilsvarende ca. 30.000 tonn eller 105 kg saltet rognkjeksrogn, hvor Norge står for 10–15 prosent av fangsten. Island og Grønland har årlige fangster som normalt svinger mellom 8. og 12.000 tonn, mens New Foundland's rognkjeksfiske har variert mye de siste årene p.g.a. klimatiske forhold, fra vel 15.000 tonn i 2004 til 2.300 tonn i 2008 og helt nede i 500 tonn i 2009.

Det norske fisket var fra 1997 til 2004 regulert med kvoter på 2.000 liter pr. fartøy. Denne kvota ble i 2005 redusert til 1.800 liter, men ble i 2006 igjen oppjustert til 2.000 kg, og ble da for første gang regnet i kg i stedet for liter. 2.000 kg var kvota også i 2007, men denne ble økt til 2.500 kg i 2008, for så å bli redusert igjen til 2.000 kg i 2009.

Gjennomsnittlig oppnådd pris til fisker for rognkjeksrogn varierer sterkt fra år til år, avhengig av fangst, lagerbeholdning og etterspørsel fra kaviarprodusentene. Prisutvikling og fangst omsatt gjennom Norges Råfisklag, framgår av tabell 59. I 2009 var minsteprisen for utlirket rogn kr 28,75 pr. kg, og det meste av omsetningen gikk til minstepris, videre var minsteprisen for sjøtilvirket rogn kr 4.100,- pr. tønne. Gjennomsnittsprisen for tilvirket rogn kr 4.896,- pr. tønne, med priser mot slutten av sesongen opp mot kr 6.800,- pr. tønne.

I 2004 ble det totalt fisket rognkjeks for produksjon av 45.000 tonn, noe som førte til store lager ved inngangen til 2005-sesongen. Dette førte til usikkerhet i markedet. Norge, Island, Grønland og Newfoundland ble enige om å begrense fangsten for produksjon av 28.000 tonn i de fire etterfølgende årene. Resultatet årene etterpå har variert fra 22.000 til 30.000 tonn, og ble i 2009 på bare 23.000 tonn.

Tabell 59: Kvantums- og verdiutvikling for rognkjeksrogn 2000–2009 (tusen liter/kg og tusen kroner)

	2000		2001		2002		2003		2004	
	Utlirket	Tilvirket	Utlirket	Tilvirket	Utlirket	Tilvirket	Utlirket	Tilvirket	Utlirket	Tilvirket
Øst-Finnmark	106,7		219,2		182,8		109,8	0,5	67,2	
Vest-Finnmark	36,4	10,1	111,5	15,1	155,6	13,7	109,2	18,4	91,6	51,5
Troms	126,6	0,4	270,2	4,7	395,5	4,9	274,2	12,7	268,5	10,1
Vesterålen	36,2		63,0		58,9		59,0		53,3	3,5
Lofoten	20,8	13,7	18,5	70,1	20,4	51,9	19,7	79,3	28,1	53,3
Kvantum	326,7	24,2	682,4	89,9	813,2	70,5	571,9	110,9	508,7	118,4
Verdi	8.596	947	18.580	3.708	23.754	3.239	18.665	6.444	18.636	7.861
Omregnet til tonn	2.513	230	5.249	856	6.255	672	4.399	1.056	3.913	1.128
Sum omregnet tonn		2.743	6.105	6.927		6.927		5.455		5.041
Sum kvantum		350,9		772,3		883,7		682,8		627,1
Sum verdi		9.542		22.287		26.993		25.109		26.497
	Liter	Tønne	Liter	Tønne	Liter	Tønne	Liter	Tønne	Liter	Tønne
Gjennomsnittspris	26,31	4.117	27,23	4.332	29,21	4.820	32,64	6.102	36,63	6.969

Det gode fisket i 2004 førte til kollaps i markedet, og flere påfølgende år med dårlige priser. Det begrensede fisket de siste tre årene har imidlertid begrenset lagrene av rogn saltet i tønner, og prisene har som følge av det tatt seg opp.

Det norske fisket endte i 2009 på 375,900 kg rårogn, og 372 tønner sjøltilvirket rogn, totalt omregnet til 3,263 tønner til førstehandsverdi 12,6 millioner kroner. Det var 343 båter som deltok i dette fisket i 2009, mot 368 året før. Sammenligning av kvantum og verdi tidligere sesonger framgår av tabell 59.

Biprodukter

Hermetikkindustrien og trandamperiene viste god interesse for torskelever også i 2009. Interessen for fryst lever var stabil. Kvantumsmessig ble det omsatt noe mindre torskelever i 2009 enn i 2008. Det ble omsatt 4,631 tonn i

2009 mot 5,357 tonn i 2008. Dette utgjør en reduksjon på 13,6 prosent. Gjennomsnittsprisen ble redusert fra kr 3,95 pr.kg til kr 3,61 pr. kg. For torskerogn lå omsetningen på nesten samme nivå som i 2008, altså 3,703 tonn mot 3,859 tonn i 2008. Prisen på rogn var i gjennomsnitt kr 12,27 pr. kg i 2009 mot kr 12,74 pr. kg i 2008.

Omsetning av samfengt hau falt fra 2,589 tonn i 2008 til 2,000 tonn i 2009, noe som utgjør en reduksjon på 22,8 prosent. Verdien av dette var i 2008 11,8 millioner kroner og i 2009 10,4 millioner kroner. Av 2009-kvantumet var det ca 685 tonn blåkveitehau til en gjennomsnittspris på kr 13,13 pr. kg, som var en nedgang på kr 0,09 pr. kg fra året før. Torskehau hadde også en nedgang i kvantum fra 1,671 tonn til 1,279 tonn, mens det var en oppgang i pris for dette produktet med kr 0,20 pr. kg til kr 0,83 pr. kg.

Tabell 6o: Kvantums- og prisutvikling for torskelever 2000–2009 (tonn og kroner)

Kvantum og pris	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum torskelever totalt	3.579	4.597	6.255	5.328	3.592	4.454	5.600	6.063	5.357	4.631
Gjennomsnittspris torskelever pr. kg	2,81	3,47	2,81	2,08	1,69	3,52	4,30	4,68	3,95	3,60
Minstepris torskelever pr. kg (vinter)	2,50	2,50	2,50	2,00	1,00	3,00	4,00	4,50	3,50	3,50
Kvantum torskelever på auksjon		250	331	221	110	218	161	250	224	213
Gjennomsnittspris torskelever pr. kg på auksjon		8,25	4,27	3,89	9,11	10,04	7,41	9,68	12,04	5,73

Tabell 6i: Kvantums- og prisutvikling for torskerogn 2000–2009 (tonn og kroner)

Kvantum og pris	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum torskerogn totalt	2.284	2.668	3.464	3.255	3.298	3.081	3.360	3.833	3.569	3.464
Gjennomsnittspris torskerogn pr. kg	12,09	18,47	20,40	9,64	8,53	10,26	11,08	12,19	13,01	12,62
Minstepris torskerogn pr. kg (vinter)	12,00	13,00	19,50	10,00	8,50	10,00	11,00	12,00	13,00	13,00
Kvantum torskerogn på auksjon		154	204	94	86	108	78	103	110	32
Gjennomsnittspris torskerogn pr. kg på auksjon		53,69	32,54	11,11	14,40	15,08	17,93	22,74	20,50	17,88

2005		2006		2007		2008		2009		
Utilvirket	Tilvirket	Utilvirket	Tilvirket	Utilvirket	Tilvirket	Utilvirket	Tilvirket	Utilvirket	Tilvirket	
47,7		36,4		9,3		59,2	63,7			Øst-Finnmark
64,1	17,5	54,0	2,8	31,4	1,4	118,8	15,3	82,8	5,8	Vest-Finnmark
211,1	22,6	191,1	24,7	209,9	13,1	365,7	28,3	187,3	11,3	Troms
44,1	2,6	5,8	0,8	46,4	1,4	60,7	0,3	33,6	0,1	Vesterålen
12,1	20,6	12,8	16,8	6,0	5,7	20,6	8,9	8,4	21,9	Lofoten
379,1	63,3	300,1	45,1	303,0	21,5	624,9	52,8	375,9	39,0	Kvantum
12.183	3.010	8.033	1.523	7.592	779	16.877	2.171	10.820	1.820	Verdi
2.916	602	2.308	429	2.331	205	4.807	503	2.891	372	Omregnet til tønner
	3.518		2.737		2.536		5.309		3.263	Sum omregnet tønner
	442,4		345,2		324,5		677,7		414,9	Sum kvantum
	15.193		9.556		8.370		19.048		12.640	Sum verdi
Liter	Tønne	Kg	Tønne	Kg	Tønne	Kg	Tønne	Kg	Tønne	
32,14	5,001	26,77	3,561	25,05	3,802	27,01	4,319	28,79	4,896	Gjennomsnittspris

Sjølproduksjon av tørrfisk

I 2009 ble det en kraftig økning i sjølproduksjonen av tørrfisk. Dette skyldes leveringsproblemer for den mindre fiskeflåten, og dermed ble sjølproduksjon eneste alternativ for mange av disse. For å stimulere til omsetning av tørrfisk, bestemte Norges Råfisklag den 29. september 2009 å øke føringstilskuddet til kr 1,50 pr. kg, innenfor en ramme på 500.000 kroner. Samtidig ble det vedtatt å forlenge kredittiden til 60 dager for kjøperes kjøp av tørrfisk. Kredittiden ble senere forlenget til 90 dager. Ordningen med økt kredittid varte til 15. november, mens ordningen med økt føringstilskudd varte ut året.

Antall involverte yrkes- og fritidsfiskere var 474 i 2007, 561 i 2008 og 693 i 2009.

Kontrollordninger

Salgslagets kontrollplikt og kontrollansvar er nedfelt i Råfisklovens § 7, Havressurslovens

§ 48, forskrift om salgslagenes kontrollplikt og Norges Råfisklags egne forretningsregler. Kontrollen omfatter henholdsvis innkjøps-/salgskontroll hos registrerte kjøpere i Råfisklagets distrikt, kvote-/bifangstkontroll samt kontroll med salgslagets egne bestemmelser.

I beretningsåret utgjorde kontrollavdelingen 7 årsverk. Det benyttes også personellressurser fra IT og økonomiavdelingen til blant annet kvotekontroll. I tillegg til dette brukes det personellressurser ved regionkontorene til kontroll. Totalt ble det benyttet ca. 9 årsverk tilknyttet kontrollavdelingen i 2009.

Kontrollavdelingen i Tromsø

Viktige oppgaver i den sentrale kontrollavdelingen er vanlig ressurskontroll, veiledning og kvalitetsfremmende tiltak. Avdelingen har også ansvaret for gjennomføringen av kvotekontrollen for alle fartøy registrert i Råfisklagets distrikt.

Tabell 62: Sjølproduksjon av tørrfisk 2007–2009 (tonn tørrvekt og kroner for tørrfisk)

Kvantum og pris	2007	2008	2009
Kvantum torsk	146	187	314
Gjennomsnittspris torsk pr. kg	98,53	107,44	60,26
Kvantum sei	98	92	38
Gjennomsnittspris sei pr. kg	38,58	39,47	36,50
Kvantum annen fisk	9	17	15
Gjennomsnittspris annen fisk pr. kg	50,00	40,66	29,84

Tabell 63: Kontrollomfang i perioden 2000–2009

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kontrollrunder	127	69	186	196	262	143	156	173	200	249
Tineprøver fisk	64	37	33	14	5	0	1	0	0	1
Tineprøver reker	35	137	140	65	62	62	41	25	27	13
Omsetningskontroller	7	7	3	7	3	5	7	2	3	0

Ved gjennomføring av ressurskontrollen er det blant annet viktig å påse at landet fangst blir korrekt registrert på sluttседdel.

Avdelingen arbeider mye med forskjellige prosjekter for bedring av kvaliteten på fisk og fiskevarer som omsettes i lagets distrikt.

Kontrollavdelingen tilbyr også tjenester i form av tineprøver av ombordfrysede reker og ombordfryst fisk, sistnevnte etter avtale med Råfisklagets auksjonsavdeling.

Beretningsperioden

I beretningsperioden har kontrollavdelingen hatt et nært og godt samarbeid med flere andre kontrollinstanser. Vi har faste samarbeidskontroller med Fiskeridirektoratet, kystvakten og Justervesenet, og har felles utveksling av nødvendig informasjon for å kunne utføre kontrollvirksomheten på en beste mulig måte.

I ressurskontrollen brukes systemet for strategisk risikovurdering. Dette blir gjort i samarbeid med Fiskeridirektoratet og baseres på felles prinsipper. Gjennom dette systemet er det utarbeidet en felles nasjonal plan for strategisk risikovurdering av ressurskontrollen.

Kontrollavdelingen har i 2008 brukt ekstra ressurser på arbeid med forsøk på heving av kvaliteten på fisk som landes og omsettes gjennom Råfisklaget. Avdelingen har vært involvert i flere prosjekter bla. skreikampanjen, Varangerkrabbe, opplæring i detaljvarehandelen og drevet generell kvalitetsinformasjon til næringsaktørene i form av kurs/møter.

Ellers har avdelingen arbeidet med generell ressurskontroll. Her har vi fulgt de vanlige fiskerisesongene fra nord til sør. Et viktig fokus har vært rett bruk av sluttседdel både med hensyn til krav til utfylling og innsending, men også at det er korrekte opplysninger på seddelen.

Styrets markedsmidler

Styret setter årlig av bevilgninger til markedstiltak. Markedsbevilgningene håndteres administrativt, men styrets arbeidsutvalg bidrar til overordnede prioriteringer og får referert bevilgninger og avslag. Bevilgningene brukes til markedsføring, kvalitetstiltak og produktutvikling med sikte på å fremme salget og øke verdien av produkter av hvitfisk og andre arter som Råfisklaget har omsetningsretten til. Profilerings av Norges Råfisklag er også en del av utvalgets arbeidsområder. I 2009 ble det i tillegg satt av ekstraordinære midler til markedstiltak, som ble investert i samarbeid med resten av nærings gjennom Ekspertutvalget for fisk.

Av områder som ble støttet i 2009 kan nevnes:

- Markedsprosjekter sammen med sjømatleverandører i forbrukermarkedet
- Utvikling av nye markeder
- Strukturanalyse av europeisk krabbenæring
- Markedsreiser
- Prosjekter rettet mot regional mat og reiseliv
- Profilering av sjømat på arrangementer rettet mot ungdom

Noen av prosjektene er flerårige:

- Markedsprosjekt for hyse i Storbritannia
- Bedriftsrettet forskningsprosjekt saltfisk Spania
- NM i sjømat
- Det norske måltid – kåring av landets beste produkter

Råfisklagets medvirkning gjennom styrets markedsmidler bidrar til et nært samarbeid med bedrifter og organisasjoner i næringen. På svært mange områder har alle aktørene i verdikjeden felles visjoner og mål. Det er viktig for Råfisklaget å arbeide med markedsprosjekter. Det totalbeløp som bevilges hvert år, er beskjedent i den store sammenhengen, men kan ha stor betydning for gjennomføringen av enkeltprosjekter. I tillegg er virksomheten med på å sette fokus på markedsarbeid, og det bidrar til markedskunnskap internt i salgslaget. Råfisklaget viser ansvar for hele verdikjeden.

Økonomi

Oppgjør gjennom laget

Det har i 2009 vært foretatt oppgjør for fangster til en verdi av om lag 4,3 milliarder kroner til norske fiskere som har levert fangst i Norges Råfisklags distrikt. Totalt ble det foretatt ca. 165 tusen oppgjør.

Med innsendte sluttsetter som grunnlag, garanterer Norges Råfisklag oppgjør for alle leveranser fra norske fiskere. Oppgjørstiden til fisker er 15 dager etter at fangsten er levert. Dette bidrar til å sikre fiskernes økonomi og likviditet, og sikrer like leveringsvilkår og oppgjørsvilkår for alle. Oppgjørsordning bidrar også til like konkurransevilkår og betingelser for industrien.

I 2009 ble oppgjørsordningen satt på hard prøve. Som følge av den internasjonale finanskrisen, fikk mange kjøpere likvide problemer fordi importørene ikke fikk kreditt til å kjøpe på normal måte. Dermed måtte kjøperne i større grad finansiere lagerholdet over lenger tid enn de økonomiske rammene kunne møte. For å møte noe av det likvide behovet ønsket industriens organisasjoner å få utvidet industriens betalingsfrist for kjøp av råstoff fra 14 til 28 dager. Dette ble møtt positivt fra Norges Råfisklag forutsatt at det ble stillet nødvendige garantier for den utvidede kredittiden.

Generelt var bankene lite villige til å gi industrien økte garantirammer. I samarbeid med Fiskeri- og havbruksnæringens Landsforening gjorde Norges Råfisklag en

henvendelse til myndighetene for å få utvidet den statlige garantirammen som var etablert gjennom Innovasjon Norge. Fiskeri- og kystdepartementet var positive til dette, og fikk godkjent av Stortinget en utvidet garanti for kjøp av råstoff på 320 millioner til Norges Råfisklag som av dette måtte stille med en egenrisiko på 80 millioner.

Garantirammen på 320 millioner gjorde det mulig å utvide kredittiden for industriens råstoffkjøp fra 14 til 28 dager. Samtidig fastholdt Råfisklaget oppgjørstiden til fisker på 15 dager fra leveringsdato. For å kunne oppfylle oppgjørstiden på 15 dager samtidig som utestående hos industrien var rekordhøyt, måtte Råfisklaget trekke sine likvide rammer maksimalt. Uten et solid økonomisk fundament ville dette ikke latt seg gjennomføre.

Fiskerinæringen gikk gjennom et av sine vanskeligste år likviditetsmessig. Uten de tiltakene som man lykkes med å få etablert, ville det ganske sikkert oppstått omfattende leveringsproblemer for flåten i de viktigste sesongfiskeriene. Gjennom oppgjørsordningen var flåten sikret rettidig oppgjør og mot økonomisk tap som følge av betalingsproblemer hos industrien.

Oppgjørsordningen for fiskerne har høy prioritet i Norges Råfisklag. Det satses store ressurser på å opprettholde nøyaktighet, punktlighet og service for fiskerne gjennom denne rutinen. Oppgjørsordningen er en unik tjeneste. Kommer fiskekjøperen i økonomiske vanskeligheter, unngår fiskerne gjennom oppgjørsordningen risikoen for å bli påført et økonomisk tap. Dette viser hvilket økonomisk sikkerhetssystem fiskerne har gjennom Norges Råfisklag. Sammen med Råfisklagskortet er denne tjenesten i dag det beste og mest fleksible oppgjørssystemet for norske fiskere.

I tillegg til den forskuddsadgangen fiskeren har hos fiskekjøper, er det utviklet et opplegg med betalingsformidling der fisker selv kan bestemme at oppgjøret skal fordeles til ulike kontoer og betalingsmottakere. Eksempel på dette er at noen fiskere overfører et fast beløp til egen skattetrekkkonto eller alternative bankkontoer. Mange fiskere inngår avtaler med leverandører av redskap, bunkers, proviant, etc., om at betaling kan foretas ved trekk i oppgjøret fra Råfisklaget. Dette gir fiskeren større kredittmulighet i driftssituasjonen.

Råfisklagskortet er et nyttig tilbud innenfor Råfisklagets oppgjørsordning, og det er utviklet en funksjon som gir fiskerne adgang til fangstens verdi tidligere. Straks sluttsettelen er registrert og godkjent hos Råfisklaget utløses det automatisk en kredittamme på fiskers konto tilsvarende oppgjøret. Denne rammen kan disponeres fram til oppgjøret overføres til konto 15 dager etter sluttsetteldato. Ved bruk av denne løsningen må fiskeren betale renter for de dagene kreditten benyttes, men det er likevel et godt og rimelig tilbud. Dette tilbudet gir fiskeren mulighet til å disponere fangstens verdi kun 3 dager etter at fangsten er levert!

Råfisklaget utvikler stadig elektroniske løsninger for effektivt å kunne håndtere den stadig økende informasjonsmengden, og ikke minst det økende krav til kvalitet, sikkerhet, hurtighet og service. Framover vil det blant annet gjennom ytterligere anvendelse av moderne teknologi, satses på å effektivisere sluttseddelinnsamlingen. Dette vil gi fordeler både for fiskere og kjøpere, og det vil gi råfisklaget gevinst i form av sikrere og raskere oversikt over omsetningen. Videre vil denne utviklingen kunne forbedre oppgjørsordningen og skape en teknologisk plattform for nye tjenester til nytte for fiskerne og fiskerier næringen.

Kontrollavgift

Stortinget godkjente i desember 2004 innføring av særskilt kontrollavgift for alle leveranser av fisk, fiskeprodukter, med videre. Fiskeri- og kystdepartementet fastsatte gjennom forskrift at innkreving av avgiften skulle iverksettes fra 1. januar 2005, og at salgslagene skulle foreta innkrevingen gjennom trekk i fiskers avregning for første-håndsoomsatte fangster.

Avgiftssatsen for perioden 1. januar til 31. desember 2009 var 0,2 prosent av trekkgrunnlag 1 på avregningen, og avgiften innbetales terminvis til Fiskeridirektoratet.

Matproduksjonsavgift

Råfisklaget og de øvrige fiskesalgslagene i Norge har i oppgave å innkreve matproduksjonsavgift fra kjøpere til Mattilsynet. Avgiften innkreves av produkter til konsum med en sats på kr 14,60 pr. tonn levert (rund vekt).

Matproduksjonsavgiften ble iverksatt fra 1. januar 2004.

Eiendomsdrift

Gjennom sitt heleide datterselskap Fiskernes Hus AS eies og forvaltes sentrale eiendommer i Tromsø og Svolvær. I Tromsø eies bygningene Sjøgata 41/43, Stortorget 2 og Sjøgata 39, som fremstår som et samlet kvartal på ca. 7.000 kvm. Lokalene leies ut til en rekke virksomheter, og der også Råfisklaget har sitt hovedkontor.

I Svolvær eies bygget Fiskergata 22 på ca. 4.500 kvm. Leietakere er i stor grad offentlig virksomhet, og lagets regionkontor har sine lokaler der. I 2010 vil bygget moderniseres utvendig med ny fasadekledning. Etter denne renoveringen vil Råfisklagets eiendom i Lofoten fremstå som en moderne og stilfull bygning.

Eiendommene forvaltes godt, og kontinuerlig vedlikehold gjør at bygningene fremstår som attraktive, moderne og konkurransedyktige på markedet. Fiskernes Hus AS ønsker å være en langsiktig og seriøs eiendomsforvalter.

Fiskernes Hus AS har 25 prosent eierandel i Samvirkegården i Tromsø. Sammen med den andre eieren, Coop Nord (75 prosent), er det startet et utviklingsprosjekt der planen er å oppføre et nytt bygg på et av de mest sentrale og attraktive områdene i Tromsø sentrum. Reguleringsprosessen har tatt lenger tid enn forventet. Forutsatt at

den offentlige behandlingen godkjenner planene i 2010, vil det nye bygget kunne stå ferdig i 2013.

I tilknytning til planene for utbygging av Samvirkegården har Norge Råfisklag bidratt og deltatt aktivt i planlegging av et nasjonalt kyst- og sjømatcenter i Tromsø. Selskapet Kystens Hus AS er etablert med formål å få dette senteret etablert.

Kapitalforvaltning

Styret har godkjent lagets strategi og retningslinjer for kapitalforvaltningen der det er definert hvilke rammer og risiko porteføljen skal følge. Et mål for forvaltningen er å oppnå god avkastning gjennom moderat risiko. Dette oppnås ved å sette sammen porteføljen i ulike aktivaklasser med stor spredning av risiko.

Den aktive kapitalforvaltningen foretas av tre eksterne forvaltere i tillegg til egen forvaltning av en mindre andel av porteføljen. Alle forvalterne følger samme retningslinjer, og resultatene blir kontinuerlig sammenlignet. Dersom en forvalter oppnår svakere resultater over tid, vil denne kunne bli skiftet ut med annen forvalter.

Til hvert styremøte fremlegges rapport om kapitalforvaltningen med oversikt over resultat og rammer, samtidig som det gis en vurdering av utsiktene fremover på finansmarkedet.

Informasjonsteknologi

2009 var et krevende år for hele fiskerier næringen. Det var større behov enn noensinne for å løse oppgavene effektivt og vi gjorde tekniske forbedringen innen de fleste fagområdene – både salg, oppgjør, informasjon og kontroll.

Elektronisk auksjon

NR Auksjon kom i regulær drift i 2009. Systemet ble i hovedsak godt mottatt av både fiskere og kjøpere som en effektiv auksjonsgjennomføring. Dessverre oppsto det et teknisk problem med systemet på tampen av året. Vi har satt i verk flere tiltak for å komme tilbake i vanlig drift med systemet så snart som mulig.

Automatisk tilskuddsbehandling

Automatisk behandling for de aller fleste typer tilskudd kom i drift i løpet av 2009. Hovedgevinstene er god dokumentasjon på midlene, økt effektivitet og likebehandling.

EU fangstsertifikat

En funksjonell og effektiv løsning for å tilby eksportørene tilgang til EU fangstsertifikat ble spesifisert og implementert i et meget krevende prosjekt innenfor fristen 1. januar 2010. Fiskesalgslagene har utviklet portalen www.catch-certificate.no og tilpasset sine egne system for å forsyne portalen med de nødvendige data. Prosjektet omfattet også en betydelig mengde informasjon og opplæring av alle involverte parter. Gevinsten er fortsatt adgang for dokumentert norsk fisk til EU-markedet.

Rapportering til Skattedirektoratet

Etter pålegg fra Skattedirektoratet rapporterer vi fra og med fangståret 2009 inn fangstverdien for alle oppgjørmottakere/fiskere som omsetter fangst gjennom Råfisklaget.

eSporing

Vi representerer fortsatt fiskerienes rolle i dette store nasjonale prosjektet. For fiskerinæringas del har dette naturligvis kommet litt i skyggen av EU fangstsertifikat i 2009, men prosjektene inneholder mange av de samme elementene og går i samme retning. Selve systemutviklingen i eSporing starter første kvartal 2010.

Teknisk infrastruktur

Vi har i 2009 fortsatt den kontinuerlige forbedringen av vår tekniske plattform. Spesielle oppgraderinger i året har vært selve datakraften og presentasjon av systemene for brukerne – også kalt terminalservere.

For øvrig har vårt nettsted – www.rafisklaget.no – vært under utvikling og forbedring gjennom hele året. Nettstedet har status som sentral informasjonskanal til våre kunder og dette er gjenspeilet i en egen redaksjon som ivaretar utviklingen.

Råfisklagskortet

Råfisklagskortet er et internasjonalt betalingskort som gjennom en moderne og avansert funksjonalitet og flere gode rabattavtaler, gjør at Råfisklaget kan tilby fiskerne et komplett oppgjørstilbud.

Når sluttsekk er innsendt og godkjent, utløses automatisk en kreditt på Råfisklagskontoen tilsvarende utbetalingsbeløpet. Denne kreditt kan fisker disponere mot en rentegodtgjørelse. Fiskeren vil dermed ha verdien på sluttsekkdelen tilgjengelig nesten 14 dager før endelig oppgjør finner sted.

Det ble i 2009 inngått rabattavtale med MobilData på mobiltelefoni og mobilutstyr.

Samarbeidspartnere på Råfisklagskortet er Fokus Bank ASA, Telenor, Telehuset, Statoil Norge, Norsk Folkehjelp og MobilData.

Markedsrenten var nedadgående i første halvdel av 2009, men med en svak oppsving andre halvdel. Rentenivået på Råfisklagskontene var ved utgangen av året 1,75 prosent.

Samlet saldo på alle Råfisklagskontoene var kr 303 millioner pr. 31.12.2009. Gjennomsnittlig saldo var kr 342 millioner i løpet av året. Antall konti var 2.160. En del konti ble avsluttet som følge av at innehaverne gikk over i andre yrker, ble pensjonerte eller hadde relasjoner i andre banker hvor de pliktet å få oppgjøret inn til denne banken.

Valg og oppnevninger til tillitsvern

I henhold til gitte fullmakter har styret i beretningsåret 2009 foretatt valg og oppnevninger til tillitsvern i selskaper og utvalg hvor Norges Råfisklag har representasjonsrett. En oversikt over Råfisklagets representasjon i styrever, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringen er satt opp bak i beretningen.

Statistikk

Ingen priser eller verdier for ulike år er korrigert for inflasjon.

Tabell 64: Totalomsetning Norges Råfisklags distrikt i kvantum rund vekt og verdi 2000–2009 (tonn og 1000 kr)

Varesort	2000		2001		2002		2003		2004	
	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr
Torsk	296.168	3.668.469	301.060	3.869.025	313.887	3.643.233	252.218	2.550.933	256.980	2.883.549
Hyse	45.208	469.769	55.260	621.460	53.678	516.550	53.905	343.763	59.812	368.113
Sei	106.521	436.981	103.836	463.807	109.093	451.624	115.400	377.194	109.172	382.051
Lange	5.097	56.832	4.112	58.550	4.726	57.784	5.385	55.467	5.309	61.020
Brosme	8.866	62.066	7.605	59.164	6.758	51.154	6.203	41.219	5.511	35.433
Lyr	1.547	11.403	1.188	8.835	1.440	11.103	1.615	12.706	1.529	12.913
Bleike	26	203	24	227	26	177	16	88	10	58
Kveite	401	15.367	377	15.341	415	16.886	465	18.405	559	22.157
Blåkveite	10.473	166.471	11.392	184.014	6.808	79.447	8.023	108.672	10.482	173.318
Flyndre	2.077	17.426	1.188	10.491	1.110	10.240	1.621	15.695	1.465	15.523
Skate	60	141	90	168	113	226	58	134	68	165
Steinbit	2.452	14.032	1.758	11.950	1.951	12.703	1.609	9.936	1.870	12.503
Breiflabb	1.441	36.234	2.173	61.960	1.285	33.017	1.432	32.169	1.933	43.888
Uer	13.892	93.000	11.981	84.485	8.591	57.582	6.867	45.823	6.254	46.545
Isgalt	52	253	46	172	17	50	22	82	69	270
Kvitlaks	4.479	13.120	7.344	27.143	5.837	19.696	7.475	22.974	10.806	29.678
Piggvar	1	41	3	64	1	30	2	49	3	72
Pigghå	765	5.079	397	3.154	326	2.493	411	3.127	387	3.268
Ål	5	128	9	256	8	219	6	168	4	108
Diverse fisk	4.470	12.140	7.061	20.817	4.265	9.119	4.030	7.094	6.174	9.757
Fisk i alt	504.000	5.079.155	516.905	5.501.082	520.335	4.973.330	466.764	3.645.699	478.396	4.100.389
Biprodukter	10.759	64.949	11.853	107.423	14.392	134.555	12.203	80.051	10.436	74.535
Skalldyr og bløtdyr	81.330	1.045.451	56.296	648.535	63.469	661.656	55.524	604.333	51.061	658.355
Småkval (vågekval)	684	18.665	942	22.649	776	22.183	756	22.151	615	18.116
Total omsetning	6.208.220		6.279.690		5.791.723		4.352.234		4.851.396	

Inkludert i tallene over:

Sjøtilvirket tørrfisk	2.320	22.037	2.429	23.689	2.090	19.037	2.842	23.736	2.406	23.468
Sjøtilvirket saltfisk	3.496	31.958	1.511	14.765	1.937	20.185	47	461	378	3.998

* Krill fisket i Sørishavet av fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt utgjorde av skalldyr og bløtdyr henholdsvis 9.000, 53.000, 63.000 og 57.000 tonn til verdi 3, 17, 20 og 18 millioner kroner i årene 2006, 2007 2008 og 2009.

Tabell 65: Minstepriser for utvalgte fiskesorter sløyd uten hode 2000–2009 (kroner pr. kg)

Sortering	2000				2001				2002				2003				2004			
	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst	Vint.	Vår	Som.	Høst
over 5,0 kg*																				
Torsk																				
over 2,5 kg*																				
1,0–2,5 kg																				
Hyse																				
over 8 hg																				
Sei																				
over 2,3 kg																				
1,2–2,3 kg																				
Brosme																				
over 2,0 kg																				

* Fra mai 2007 ble det opprettet egen minstepris for torsk over 5,0 kg. I denne tabellen er derfor minsteprisen for torsk over 2,5 kg fra og med vår 2007 begrenset til torsk 2,5–5,0 kg. Med virkning fra og med 21. desember 2009 ble det gjort en justering av vektgrensen for stor torsk til 6,5 kg. Dette innebærer at minsteprisen for den største torsken fra slutten av 2009 og ved inngangen til 2010 er begrenset til torsk over 6,5 kg, og herav er neste sortering utvidet til torsk 2,5–6,5 kg.

2005		2006		2007		2008		2009		Varesort
Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	Tonn	1000 kr	
262.852	3.213.124	258.110	3.508.943	271.283	4.175.131	256.487	3.971.491	273.390	3.016.393	Torsk
61.098	436.882	66.100	597.428	79.005	749.387	71.290	554.296	98.589	686.915	Hyse
101.103	423.237	137.019	625.417	111.538	554.914	101.494	482.773	82.576	394.198	Sei
3.593	34.740	4.234	45.153	4.675	46.243	4.721	42.055	3.295	23.563	Lange
3.732	21.940	4.794	32.425	5.431	40.178	5.505	37.875	3.995	23.135	Brosme
1.452	12.978	1.769	18.010	1.474	16.610	1.233	13.344	825	8.539	Lyr
11	62	17	93	12	71	12	56	12	54	Bleike
712	28.511	1.024	41.878	1.221	49.663	1.359	48.786	1.291	41.838	Kveite
10.361	174.345	7.939	146.605	7.345	116.888	5.943	95.634	6.949	110.877	Blåkveite
1.713	17.389	1.363	13.650	1.415	14.098	1.013	10.565	567	5.152	Flyndre
77	182	90	208	117	366	191	357	142	508	Skate
2.006	14.001	2.430	18.396	3.270	27.599	2.566	20.836	3.841	25.652	Steinbit
1.888	43.251	3.121	73.821	3.408	81.798	3.056	65.910	3.366	64.165	Breiflabb
6.293	52.853	6.248	56.369	7.190	54.131	6.206	50.330	7.526	48.782	Uer
37	115	36	114	29	137	36	173	48	384	Isgalt
15.401	40.418	18.711	52.169	10.294	37.686	10.633	38.194	10.030	35.248	Kvitlaks
3	73	3	79	4	104	3	78	3	83	Piggvar
651	4.804	467	3.814	286	2.178	309	1.977	219	1.270	Pigghå
1	34	1	45	2	64	3	84	0,04	1,4	Ål
5.166	9.788	6.395	11.047	3.998	9.896	3.104	10.646	3.295	13.096	Diverse fisk
478.149	4.528.726	519.870	5.245.663	511.997	5.977.141	475.160	5.445.461	499.959	4.499.853	Fisk i alt
12.422	77.459	14.884	91.028	15.327	102.458	13.720	106.062	11.301	88.718	Biprodukter
47.336	539.574	40.463*	516.291*	83.117*	486.892*	103.055*	589.410*	91.373*	559.115*	Skalldyr og bløtdyr
743	21.604	629	18.832	622	19.790	557	17.548	474	15.312	Småkval (vågekval)
	5.167.364		5.871.815*		6.586.280*		6.158.480*		5.162.999*	Total omsetning
1.757	17.548	1.668	17.753	1.583	18.521	1.859	24.391	2.350	20.693	Sjøltilvirket tørrfisk
342	3.293	59	720	17	272	6	74	28	306	Sjøltilvirket saltfisk

2005		2006		2007		2008		2009		Sortering			
Vint.	Vår Som. Høst	Vint.	Vår Som. Høst	Vint.	Vår Som. Høst	Vint.	Vår Som. Høst	Vint.	Vår Som. Høst				
				25,00	25,00	25,00	25,00	24,50	22,50	20,75 18,00 17,00	over 5,0 kg*		
18,25	18,50 18,50	18,75	19,25 19,25	20,00	21,50 22,00	22,00	22,00	21,50	19,00	17,25 15,25 14,50	over 2,5 kg*		
15,00	15,25 15,25	15,75	16,25 17,00	17,00	17,50 18,50	19,00	19,00	19,00	19,00	18,25 16,00 14,00	1,0–2,3 kg		
7,75	7,75 7,75	8,25	8,25 9,00	9,00	9,75 10,50	10,50	10,50	10,75	10,25	10,25 9,25 8,50	7,50 7,50 7,50	over 8 hg	
5,00	5,50 5,50	6,25	7,50 8,00	8,00	8,00 8,00	8,00	8,00	7,50 7,50	7,50	6,75 6,75 7,00	7,00 7,00 7,00	over 2,3 kg	
4,30	4,60 4,60	4,60	5,20 5,60	5,60	5,60 5,60	5,90	5,50	5,50	5,50	5,20 5,20	5,40 5,40	5,40 5,40	1,2–2,3 kg
8,40	8,00 8,00	7,75	7,75 7,75	8,00	8,50 8,50	8,50	8,50	9,00	8,50	8,50 8,50	8,50 8,50	8,50 8,00	over 2,0 kg

Tabell 66: Totalomsetning 1940–2009 (Kvantum er oppgitt i sløyd/hodekappet vekt og i verditallene er pristilskudd som ble gitt før 1994 inkludert)

	1940	1941	1942	1943	1944	1945	1946	1947	1948	1949
Kvantum tonn	208.141	203.368	181.752	144.451	149.952	111.861	226.004	303.505	248.103	237.769
Verdi 1000 kr	29.527	59.410	60.820	54.491	57.983	45.774	77.199	116.961	102.144	107.327
	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959
Kvantum tonn	261.045	297.534	301.299	279.541	247.434	286.916	346.492	278.645	318.946	341.413
Verdi 1000 kr	125.656	180.709	192.021	178.802	173.556	213.641	239.725	215.494	247.452	273.215
	1960	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969
Kvantum tonn	315.484	330.191	306.506	324.486	310.337	360.782	383.017	341.307	351.677	384.675
Verdi 1000 kr	267.257	297.981	275.018	295.158	290.757	391.963	426.017	387.485	408.878	419.671
	1970	1971	1972	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979
Kvantum tonn	406.245	412.057	425.131	387.232	371.311	336.073	383.579	410.303	378.704	377.650
Verdi 1000 kr	484.040	637.643	695.534	742.950	973.655	814.717	1.168.632	1.408.011	1.382.418	1.444.953
	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
Kvantum tonn	348.926	391.888	403.551	373.718	378.615	348.597	315.285	344.107	318.025	279.965
Verdi 1000 kr	1.625.268	1.977.684	1.987.888	2.032.106	2.138.646	2.285.741	2.672.478	3.082.595	2.504.406	2.223.209
	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Kvantum tonn	236.361	278.751	336.632	387.268	446.273	456.286	445.620	541.376	497.111	467.795
Verdi 1000 kr	2.366.686	3.082.242	3.421.003	3.445.158	4.081.976	4.594.394	4.193.683	4.850.308	6.065.452	6.559.644
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Kvantum tonn	433.842	421.796	432.419	386.968	386.068	385.991	410.745*	400.946*	402.503*	407.512
Verdi 1000 kr	6.208.220	6.279.506	5.791.724	4.352.234	4.851.396	5.167.364	5.871.815*	6.586.280*	6.158.480*	5.162.999*

* Krill fisket i Sørishavet av fartøy hjemmehørende i Råfisklagets distrikt utgjorde av skalldyr og bløtdyr henholdsvis 9.000, 53.000, 63.000 og 57.000 tonn til verdi 3, 17, 20 og 18 millioner kroner i årene 2006, 2007, 2008 og 2009.

Tabell 67: Gjennomsnittlig oppnådde priser for alle størrelser av fersk og ombordfryst torsk, hyse og sei sløyd uten hode 2000–2009 (kroner pr. kg)

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Torsk	18,54	19,52	17,43	15,01	16,86	18,42	20,52	23,07	23,18	16,64
Hyse	14,26	15,63	13,54	8,66	8,60	10,40	13,46	13,29	10,33	9,99
Sei	5,99	6,28	5,99	5,03	5,26	6,47	8,01	7,63	7,44	7,63

Norges Råfisklags informasjonsmagasin kom ut i tre utgaver i 2009.

Representanter fra Norges Råfisklag i styrer, råd og utvalg med tilknytning til fiskerinæringen pr. 31.12.2009

Styrer

Catch Certificate SA

Trygve Myrvang
Vara Svein Ove Haugland

Fiskeribladet/Fiskaren AS:

Alf-Erik Veipe

Fiskernes Hus AS:

Tommy Nygård, styreleder
Lena Pettersen, daglig leder
Alf-Erik Veipe
Kurt Ludvigsen
Brita Åsheim Rasmussen

Kystens Hus AS:

Trygve Myrvang, styreleder
Alf-Erik Veipe, daglig leder

Marinvest AS:

Hilmar Blikø, leder
Jan Roger Lerbukt, nestleder
Benedicte Nielsen
1. vara Svein Ove Haugland
2. vara Kurt Ludvigsen

Måsøy Næringsutvikling AS:

Tommy Nygård

Nofima AS:

Trygve Myrvang

Samvirkegården AS:

Alf-Erik Veipe
Vara Tommy Nygård

Sjøgata 41/43 ANS:

Alf-Erik Veipe, styreleder
Kurt Ludvigsen
Lena Pettersen

Støttefondene for mottaksstasjoner:

Finnmark: Willy Andreassen
Troms: Robert Hansen
Nordland: Kjell Ingebrigtsen
Trøndelag: Hilmar Blikø

Råd/utvalg

Arbeidsmiljøutvalget:

Alf-Erik Veipe
Lena Pettersen
Tove Isaksen
Kjell-Arne Pedersen

Eksportutvalget for fisk:

Medlemmer av markedsgrupper:
Norge: Tor-Edgar Ripman
Konvensjonell sektor: Svein Ove Haugland
Torskfisker: Benedicte Nielsen
Reker: Tor-Edgar Ripman

Fiskernes Ulykkeskasse:

Ingvald Olsen (samarbeidsutvalget)
Hilmar Blikø (styret)

Fiskesalgslagenes Samarbeidsråd:

Robert Hansen
Vara Hilmar Blikø
Trygve Myrvang
Vara Svein Ove Haugland

Informasjonsutvalget for reker:

Trygve Myrvang, leder
Jan Roger Lerbukt
1. vara Svein Ove Haugland

Kontrollkomiteen for garantiordningen:

Alf-Erik Veipe
Vara Svein Ove Haugland

Krabbeutvalget:

Lars Gøran Ulriksen
Hilmar Blikø
Ingvald Olsen

Norges Råfisklags Pensjonskasse:

Robert Hansen, styreleder
Vara Trygve Myrvang
Alf-Erik Veipe, daglig leder

Norges Råfisklags Hjelpesfond:

Thor E. Kalsaas, leder
Arvid Ahlquist
Tove Andreassen
1. vara Jan Engen
2. vara Alf Arne Hansen
3. vara Marit Ovesen

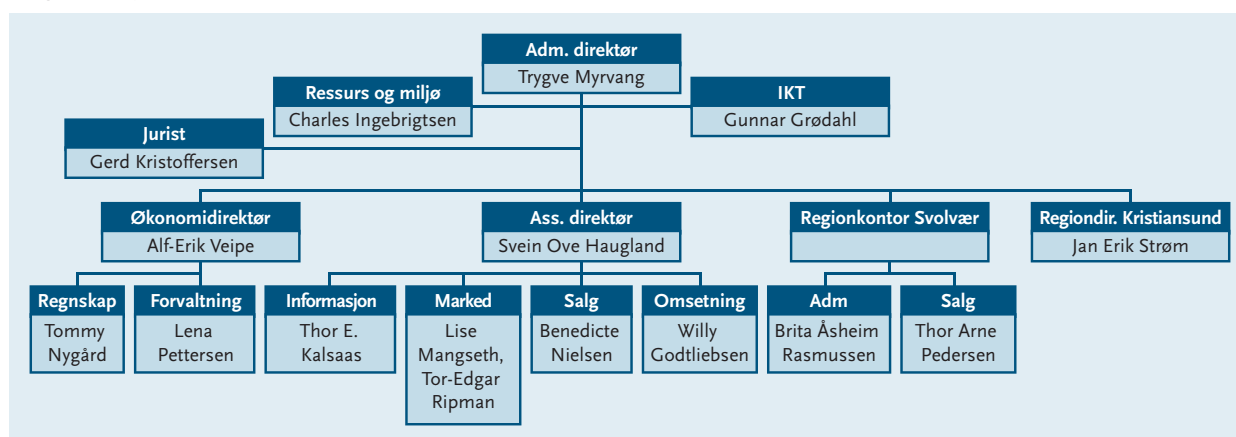
Markedsrådet for hval:

Lise Mangseth
Vara Hermod Larsen

Samvirkesenteret:

Gerd Kristoffersen

Organisasjonskart

Norges Råfisklag er et av seks fiskesalgslag som i medhold av råfiskloven organiserer førstehåndsomsetning av fisk i Norge. Fem av salgslagene, med Norges Råfisklag som det største, ivaretar omsetningen av torskefisk, skalldyr, bløtdyr og småkval. Langs norskekysten fra grensen mot Russland i nordøst har salgslagene geografisk ansvar i følgende rekkefølge; Norges Råfisklag, Sunnmøre og Romsdal Fiskesalslag, Vest-Norges Fiskesalslag, Rogaland Fiskesalgslag og Skagerakfisk. Omsetningen av pelagiske fiskearter (sild, makrell, lodde mv.) er samlet under det landsdekkende Norges Sildesalgslag.

Norges Råfisklags distrikt strekker seg fra og med Finnmark til og med Nordmøre. Salgslaget har hovedkontor i Tromsø og regionkontorer i Kristiansund og Svolvær. I 2009 ble det i Norges Råfisklags distrikt omsatt 592.000 tonn fangst (rund vekt) til en samlet verdi på 5,2 milliarder kroner.

**NORGES
RÅFISKLAG**

POSTBOKS 6162

9291 TROMSØ

TELEFON 77 66 01 00

TELEFAX 77 68 69 89

FIRMAPOST@RAFISKLAGET.NO

ORGANISASJONSNUMMER 938 469 148

www.rafisklaget.no